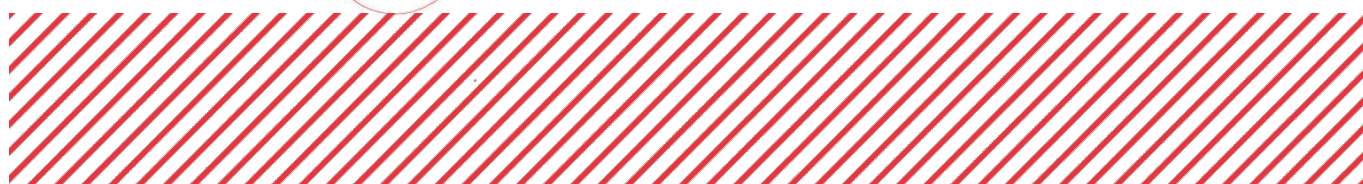
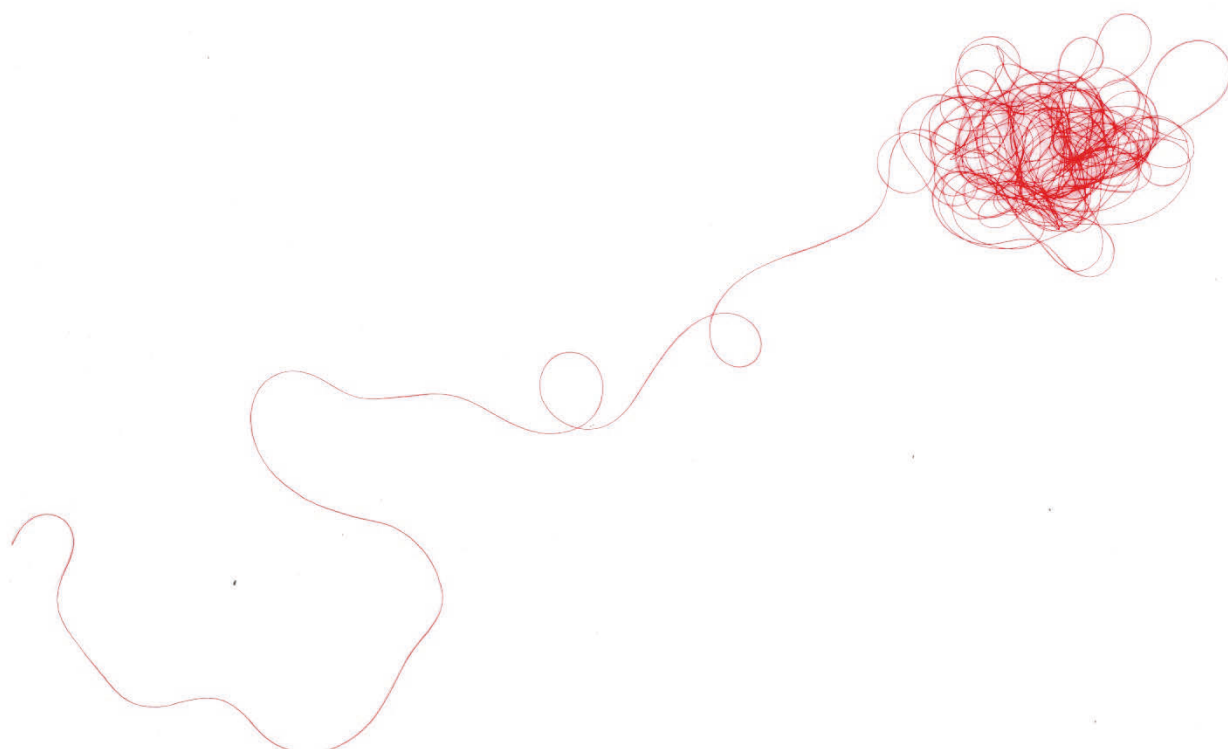

Rapport

Kommunernes perspektiver på centrale udfordringer på børne- og ungeområdet

Kortlægning af området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap

Katrine Iversen, Hans Skov Kloppenborg og Mads Thau

Kommunernes perspektiver på centrale udfordringer på børne- og ungdomsområdet – Kortlægning af området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap

© VIVE og forfatterne, 2019
e-ISBN: 978-87-7119-645-0
Arkivfoto: Lars Degnbol/VIVE
Projekt: 301343

VIVE – Viden til Velfærd

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11, 1052 København K

www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Forord

Baggrunden for denne rapport er, at Socialstyrelsen har ønsket en undersøgelse af kommunernes oplevede udfordringer på områderne for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Undersøgelsen understøtter på den måde Socialstyrelsens mulighed for at kunne fokusere på og investere i de områder, hvor der er de største behov og dermed også styrelsens arbejde med at fremme en mere vidensbaseret socialpolitik.

Socialstyrelsen har bedt VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd om at gennemføre en analyse baseret på en forundersøgelse, der etablerer fokus og tematikker, og en efterfølgende landsdækkende spørgeskemaundersøgelse, som kortlægger kommunernes behov og aktuelle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Spørgeskemaundersøgelsen bidrager til at skabe et systematisk og nationalt dækkende datagrundlag, som kan underbygge politiske og administrative beslutningsoplæg om prioriteringer på områderne og samtidig understøtte praksisnære virksomme sociale indsatser til gavn for kommuner og borgere.

I denne rapport præsenterer vi resultaterne af VIVEs undersøgelse af kommunernes perspektiver på centrale udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap.

VIVE ønsker at takke de kommuner, som har bidraget gennem besvarelsen af den landsdækkende spørgeskemaundersøgelse. Derudover skal der lyde en særlig tak til de kommuner, som har bidraget til forundersøgelsen.

Mads L. Jakobsen

Forsknings- og analysechef, VIVE Styring og ledelse

2019

Indhold

Sammenfatning	5
Hovedkonklusioner.....	6
Centrale indsatsområder.....	7
1 Indledning.....	9
1.1 Baggrund for undersøgelsen	9
1.2 Det overordnede undersøgelsesdesign.....	9
2 Foranalysen.....	12
2.1 Formål.....	12
2.2 Analyse og bearbejdning af udfordringsbillede.....	12
2.3 Resultaterne af foranalysen.....	14
3 Spørgeskemaundersøgelsen.....	15
3.1 Formål.....	15
3.2 Dataindsamling og spørgeskema	15
4 Centrale indsatsområder på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap	19
4.1 Kommunale udfordringer og understøttelsesbehov: Et samlet overblik	19
4.2 Centrale indsatsområder.....	20
5 Resultater for de tværgående fokusområder.....	25
5.1 Lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag	25
5.2 Omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats	28
5.3 Sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien	31
5.4 Socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen	34
6 Resultater for de målgruppespecifikke fokusområder	38
6.1 Anbringelse af børn og unge.....	38
6.2 Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker	41
6.3 Psykisk sårbare børn og unge	44
6.4 Overgreb på udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap	47
6.5 Skolegang og fravær hos udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap.....	50
6.6 Meget udsatte unge med komplekse problemstillinger	53
6.7 Børn i meget udsatte familier.....	56
6.8 Familier med børn eller unge med handicap	59
Litteratur.....	62
Bilag 1 Metodebilag.....	64
Bilag 2 Udvalgte kommuner og variation i deres baggrundsvariable.....	66
Bilag 3 Katalog over identificerede fokusområder og underliggende udfordringer	67
Bilag 4 Sammenhængsmål	71
Bilag 5 Spørgeskema.....	73

Sammenfatning

VIVE har for Socialstyrelsen gennemført en undersøgelse af kommunernes perspektiver på centrale udfordringer på områderne for udsatte børn og unge samt for børn og unge med handicap. Formålet med undersøgelsen er at skabe et datainformeret grundlag, som bl.a. kan bidrage til fremtidige politiske og administrative beslutningsoplæg om prioritering af midler til udvikling af området for udsatte børn og unge og området for børn og unge med handicap.

Kort om undersøgelsen

VIVEs undersøgelse afdækker de udfordringer, som kommunerne oplever i forhold til at levere og implementere virksomme sociale indsatser på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Fokus i undersøgelsen er at afdække *kommunernes* oplevede udfordringer på områderne og derfor ikke nødvendigvis udfordringer, der måtte opleves på borgerniveau eller på nationalpolitisk plan. Undersøgelsen består af en forundersøgelse, der afdækker kommunernes aktuelt oplevede udfordringer på områderne, samt en spørgeskemaundersøgelse, der systematisk kortlægger disse udfordringer på tværs af kommunerne. VIVEs undersøgelse er i sit fokus afgrænset til de udfordringer, der er identificeret i forundersøgelsen. Undersøgelsen er gennemført som en deskriptiv kortlægning, og den afdækker derfor ikke årsagerne til kommunernes oplevede udfordringer. Vurderingen af behovet for udvikling og viden på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap er en del af Socialstyrelsens videre arbejde.

Undersøgelsen giver et samlet og bredt overblik over kommunernes vurdering af omfanget af mange forskellige udfordringer på både området for udsatte børn og unge og området for børn og unge med handicap. Denne bredde betyder, at undersøgelsen ikke giver dybdegående beskrivelser af de konkrete udfordringer, som kommunerne oplever på områderne. Undersøgelsen kan imidlertid identificere, hvor der med fordel kan igangsættes dybdegående analyser af, hvad de enkelte udfordringer mere konkret handler om i den kommunale praksis.

I spørgeskemaundersøgelsen afdækkes kommunernes udfordringer inden for 12 fokusområder fordelt på 4 tværgående fokusområder og 8 målgruppespecifikke fokusområder.

Tværgående fokusområder:

- Lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag
- Omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats
- Sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien
- Socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandling.

Målgruppespecifikke fokusområder:

- Anbringelse af børn og unge
- Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker
- Psykisk sårbare børn og unge
- Overgreb på udsatte børn og unge/børn og unge med handicap
- Skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap
- Meget udsatte unge med komplekse problemstillinger
- Børn i meget udsatte familier
- Familier med børn eller unge med handicap.

For hvert af de 12 fokusområder undersøges, hvor udbredt og store kommunernes oplevede udfordringer og eksterne understøttelsesbehov er i forhold til arbejdet med at levere en virksom social indsats. Derudover afdækkes det, hvilke problemstillinger udfordringerne på det givne fokusområde mere specifikt relaterer sig til. I undersøgelsen har VIVE også undersøgt, om der er systematisk forskel på kommunernes oplevede udfordringer og understøttelsesbehov på tværs af strukturelle kommunekarakteristika. Nedenfor præsenteres undersøgelsens hovedkonklusioner.

Hovedkonklusioner

I alt har 85 af landets kommuner deltaget i spørgeskemaundersøgelsen, og da der ikke er systematisk frafald af kommuner med særlige karakteristika, tegner resultaterne et dækkende udfordringsbillede i de danske kommuner. Kommunerne er for hvert af de 12 fokusområder blevet bedt om at vurdere størrelsen på henholdsvis deres udfordringer og deres behov for ekstern understøttelse i forhold til at imødekomme udfordringerne. Alle spørgsmålene er stillet på en 4-punkts skala (slet ingen udfordringer/understøttelsesbehov, mindre udfordringer/understøttelsesbehov, ret store udfordringer/understøttelsesbehov, meget store udfordringer/understøttelsesbehov), hvor en neutral midterkategori er udeladt for at tilskynde respondenterne til at tilkendegive, om der er udfordringer og behov for understøttelse eller ej, frem for at vælge det neutrale svar.

Der opleves udfordringer på tværs af alle de undersøgte fokusområder

Undersøgelsen finder, at kommunerne oplever udfordringer i arbejdet på alle de undersøgte fokusområder. I gennemsnit oplever kommunerne som minimum mindre udfordringer på de undersøgte fokusområder, og på en del fokusområder oplever kommunerne nærmere ret store udfordringer. Dette fremgår af Figur 1, som viser, at gennemsnittet for kommunernes oplevede udfordringer mindst ligger omkring mindre udfordringer (2), mens en del ligger imellem mindre udfordringer (2) og ret store udfordringer (3). Et fund er endvidere, at der ikke er fokusområder, hvor kommunerne i gennemsnit oplever ret store (3) eller meget store (4) udfordringer. Overordnet set oplever kommunerne udfordringer på tværs af alle de undersøgte fokusområder, og selvom de opleves større i arbejdet på nogle fokusområder end andre, er variationen i gennemsnittet af udfordringernes størrelse på tværs af fokusområderne overraskende lille (fokusområdet med lavest gennemsnitlige udfordringer er 2,0, og fokusområdet med de størst gennemsnitlige udfordringer er 2,7 på 1-4 skalaen).

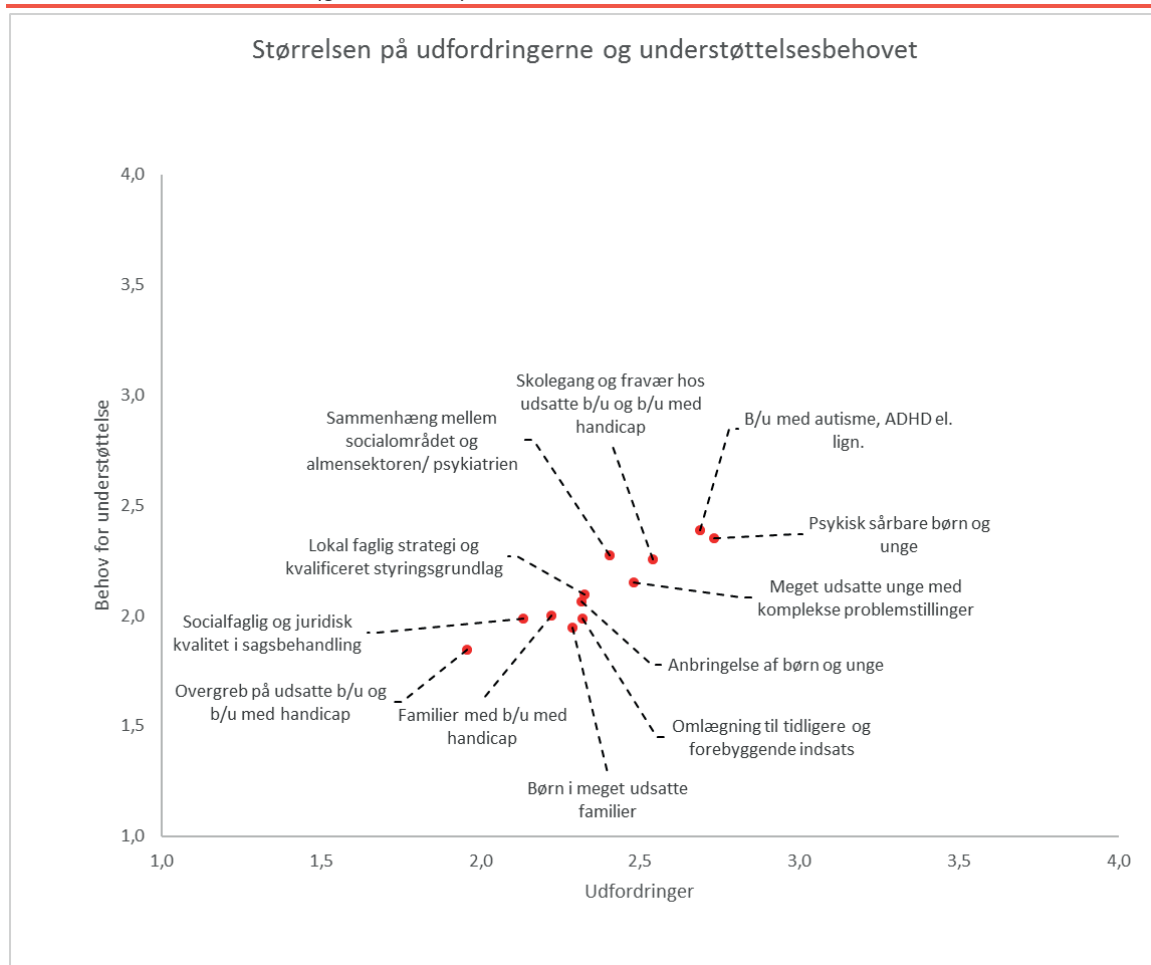
Der er sammenhæng mellem kommunernes oplevede udfordringer og oplevede understøttelsesbehov

Analyserne viser, at der for hovedparten af fokusområderne er en positiv og statistisk signifikant sammenhæng mellem størrelsen på de oplevede udfordringer i den enkelte kommune og kommunens oplevede understøttelsesbehov. De kommuner, der oplever større udfordringer på et fokusområde, oplever således som oftest også et større behov for ekstern understøttelse for at imødekomme udfordringerne. Kun på fokusområdet overgreb på udsatte børn og unge/børn og unge med handicap findes der ingen statistisk signifikant sammenhæng mellem kommunernes oplevede udfordringer og oplevede støttebehov.

For størstedelen af fokusområderne er der ingen systematiske forskelle på tværs af strukturelle kommunekarakteristika

Selvom der er forskelle i kommunernes oplevede udfordringer og understøttelsesbehov, er der meget små forskelle på fx store og små kommuner, kommuner under større eller mindre ressourcepres eller kommuner med større eller mindre udgiftsbehov. Det er kun i forhold til fokusområderne sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien, at der er en lille tendens til, at kommuner med et større udgiftsbehov oplever mindre udfordringer med at skabe sammenhæng og koordinering. Dette gælder også fokusområdet skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap, hvor der er en tendens til, at kommuner med større ressourcepres oplever større udfordringer (se afsnit 5.3 og afsnit 6.5). Generelt kan forskellene mellem kommunerne altså ikke forklares af variation i disse strukturelle rammevilkår.

Figur 1 Oversigt over kommunernes oplevede udfordringer og understøttelsesbehov for alle fokusområder (gennemsnit)

Note: Punkterne viser den gennemsnitlige størrelse af kommunernes udfordringer på skalaen 1-4 og det gennemsnitlige behov for understøttelse på skalaen 1-4 for hvert af fokusområderne. Høje værdier betyder, at henholdsvis udfordringer og understøttelsesbehov er større. Respondenter, der svarer 'ved ikke', er frasorteret. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Centrale indsatsområder

De centrale indsatsområder er de fem fokusområder, hvor gennemsnittet af kommunernes udfordringer er størst. At netop disse fem fokusområder er centrale indsatsområder bekræftes af, at det er de fokusområder, som flest kommuner angiver som en del af deres top-3 i deres prioritering af, på hvilke fokusområder de oplever de største udfordringer.

Psykisk sårbare børn og unge

Kommunerne oplever de største gennemsnitlige udfordringer på fokusområdet psykisk sårbare børn og unge. Det er samtidig også på dette fokusområde, at kommunernes oplevede behov for ekstern understøttelse er størst. Kommunernes største udfordring inden for fokusområdet er, at der opleves en stigning i antallet af psykisk sårbare børn og unge. Derudover savner kommunerne både stærkere evidens for virkningen af indsatser til målgruppen samt et større udbud af virkningsfulde indsatser.

Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker

Kommunerne oplever også væsentlige udfordringer på fokusområdet børn og unge med autisme, ADHD eller lignende vanskeligheder. Også på dette fokusområde handler den største udfordring om, at kommunerne oplever, at antallet af børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker stiger, og det er svært for kommunerne at følge med i forhold til at matche efterspørgslen på indsatser til målgruppen. Derudover efterspørger kommunerne mere viden om virkningsfulde indsatser til målgruppen.

Skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap

Fokusområdet skolegang og fravær hos udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap er ligeledes et område, hvor kommunerne oplever relativt store udfordringer og relativt stort behov for eksternt understøttelse. 68 % af kommunerne vurderer, at fokusområdet er i deres top-3 over væsentligste udfordringer. Fokusområdet står derfor som et helt centralt indsatsområde. Den største udfordring på området er ifølge kommunerne at skabe klarhed om, hvilke problemstillinger vedrørende børn og unge med bekymrende skolefravær der skal håndteres med en særlig indsats på almenområdet, og hvilke problemstillinger der skal håndteres med en særlig indsats via serviceloven. Derudover efterspørger kommunerne hjælp til at sikre tidlige indsatser til forebyggelse af skolevægring.

Meget udsatte unge med komplekse problemstillinger

Resultaterne af undersøgelsen viser endvidere, at meget udsatte unge med komplekse problemstillinger er et fokusområde, hvor kommunerne oplever væsentlige udfordringer og understøttelsesbehov. Kommunernes største udfordringer relaterer sig specifikt til at sikre virkningsfulde indsatser målrettet unge med komplekse problemstillinger samt at motivere og fastholde de udsatte unge med komplekse problemstillinger i en relevant indsats. Derudover oplever kommunerne et behov for at kunne søge rådgivning i forbindelse med håndteringen af specifikke sager.

Samarbejde og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien

Kommunernes gennemsnitlige udfordringer på det tværgående fokusområde samarbejde og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien placerer fokusområdet som det område, hvor kommunerne oplever femtestørste udfordringer. Under dette fokusområde oplever kommunerne særligt udfordringer med at etablere et relevant og effektivt samarbejde med børne- og ungdomspsykiatrien omkring det enkelte barn eller unge. Dette hænger godt sammen med, at undersøgelsen også finder, at netop samarbejde og koordinering er en fremtrædende udfordring inden for flere af de målgruppenspecifikke fokusområder. Her viser undersøgelsen, at netop samarbejde og koordinering af kommunerne opleves som en af de største udfordringer på fokusområderne børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker, psykisk sårbare børn og unge samt skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap. Dette indikerer, at kommunernes oplevede udfordringer omkring koordinering og samarbejde særligt bliver tydelige i arbejdet med de specifikke målgrupper på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap.

1 Indledning

1.1 Baggrund for undersøgelsen

Socialstyrelsen arbejder på bredt at understøtte kommunerne med viden, der kan udvikle de kommunale indsatser på det sociale område. For at kunne understøtte kommunerne bedst muligt er det helt centralt for styrelsen at have viden om, hvilke perspektiver kommunerne har på de centrale udfordringer på området, samt hvor kommunerne oplever de største udfordringer i den kommunale servicelevering.

VIVE har for Socialstyrelsen gennemført en undersøgelse af kommunernes perspektiver på centrale udfordringer på områderne. Formålet med undersøgelsen er at skabe et datainformeret grundlag, som bl.a. kan bidrage til fremtidige politiske og administrative beslutningsoplæg om prioritering af midler til udvikling af området for udsatte børn og unge og området for børn og unge med handicap.

Socialstyrelsen har bedt VIVE om at gennemføre en foranalyse, der etablerer fundamentet for den samlede undersøgelses fokus og tematikker, og dernæst gennemføre en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse, som kortlægger kommunernes behov og aktuelle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Spørgeskemaundersøgelsen tager udgangspunkt i foranalysens identificerede aktuelle udfordringer og dækker således ikke samtlige udfordringer på børn og unge-området. Spørgeskemaundersøgelsen skal bidrage til at skabe et systematisk og nationalt dækkende datagrundlag, som kan underbygge politiske og administrative beslutningsoplæg om prioriteringer på områderne. VIVEs undersøgelse er gennemført som en deskriptiv kortlægning, og den afdækker derfor ikke årsagerne til kommunernes oplevede udfordringer. Vurderingen af behovet for udvikling og viden på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap er en del af Socialstyrelsens videre arbejde.

Denne rapport præsenterer resultaterne af VIVEs undersøgelse med fokus på at belyse følgende spørgsmål:

- Hvilke faglige udfordringer oplever kommunerne på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap?
- Hvor udbredt er udfordringerne på tværs af kommunerne?
- Er udfordringerne større på nogle områder end andre?
- Hvor stort er kommunernes behov for understøttelse i forhold til at håndtere udfordringerne?
- Er der variation i oplevede udfordringer og oplevede behov kommunerne imellem?

1.2 Det overordnede undersøgelsesdesign

Overordnet set består undersøgelsen af to dele: en foranalyse og en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse.

Foranalysen er gennemført som en analyse af materiale udarbejdet af Socialstyrelsen, som afdækker udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Foranalysen er gennemført med henblik på at identificere kommunernes aktuelle udfordringer i leveringen af virksomme sociale indsatser. De identificerede udfordringer i foranalysen er herefter tematiseret og

kvalificeret gennem inddragelse af henholdsvis repræsentanter fra Socialstyrelsens forskellige fagkontorer og udvalgte kommunale repræsentanter på områderne. Den nærmere proces er beskrevet i kapitel 2.

Spørgeskemaundersøgelsen er udarbejdet på baggrund af fundene i foranalysen og afdækker udbredelsen af de identificerede udfordringer på tværs af landets kommuner. Derudover belyser den, hvor store kommunernes oplevede udfordringer er, hvilke typer af udfordringer kommunerne oplever, samt kommunernes behov for ekstern understøttelse i forhold til at imødekomme udfordringerne. På baggrund af kommunernes besvarelse af spørgeskemaet og udvalgte baggrundsvariable er det endvidere undersøgt, om der er systematisk forskel på oplevede udfordringer på tværs af kommunerne. Kapitel 3 uddyber de metodiske valg nærmere.

Det overordnede design i undersøgelsen er illustreret Figur 1.1.

Figur 1.1 Overordnet undersøgelsesdesign

Note: Spørgeskemaundersøgelsen er designet på baggrund af resultaterne fra foranalysen.

1.2.1 Afgrænsning af undersøgelsen og fortolkning af resultater

VIVEs undersøgelse afdækker de udfordringer, som kommunerne oplever i forhold til at levere og implementere virksomme sociale indsatser på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Det betyder, at fokus i undersøgelsen er at afdække kommunernes oplevede udfordringer i arbejdet med de faglige aspekter i de anvendte sociale indsatser, og derfor ikke, om det er udfordringer for konkrete borgere eller for samfundet som helhed. VIVEs undersøgelse afdækker ikke alle de udfordringer, kommunerne måtte opleve på områderne, men er afgrænset til at skabe

et generelt og bredt vidensgrundlag, som Socialstyrelsen og andre aktører kan bruge i det videre arbejde med at udvikle og understøtte en virksom socialpolitik.

Undersøgelsen giver et samlet og bredt overblik over omfanget af mange forskellige udfordringer på både området for udsatte børn og unge og området for børn og unge med handicap. Denne bredde betyder, at der er grænser for, hvor dybt undersøgelsen kan komme i forhold til beskrivelser af de konkrete udfordringer, som kommunerne oplever på områderne. Undersøgelsen skaber til gengæld et grundlæggende overblik over udfordringerne og kan derfor bruges til at identificere, hvor der med fordel kan igangsættes nye dybdegående analyser af, hvad de enkelte udfordringer mere konkret handler om ude i den kommunale praksis.

I fortolkningen af undersøgelsens resultater er det væsentligt at have for øje, at man ikke med denne undersøgelse kan konkludere, at de områder, hvor kommunerne oplever mindre udfordringer, er områder, hvor der ikke er behov for udvikling. Der vil være kommuner, som i et eller andet omfang oplever udfordringer i arbejdet med alle de undersøgte fokusområder. Undersøgelsen giver et billede af, hvor udbredt de undersøgte udfordringer er på tværs af kommunerne, samt hvor udfordringerne er størst. Tilsvarende er det væsentligt at være opmærksom på, at fokusområder, hvor kommunerne angiver at opleve mindre udfordringer i forhold til de specifikke af udfordringer, der spørges til, godt kan opleves som store udfordringer i de aspekter af arbejdet, der ikke spørges til, fx i forhold til økonomi og juridiske anliggender.

2 Foranalysen

2.1 Formål

Foranalysen har til formål at operationalisere og afgrænse undersøgelsesspørgsmålet, således at det bliver muligt at identificere relevante tematikker, der karakteriserer kommunernes perspektiver på vurderinger af aktuelle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Denne fase fungerer som første trin hen imod en repræsentativ afdækning af de kommunale udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Derudover er formålet med foranalysen at identificere og begrebsliggøre kommunernes aktuelle udfordringer på områderne, så disse kan beskrives som et sæt af relativt afgrænsede udfordringer, der kan måles enkeltvist i den efterfølgende spørgeskemaundersøgelse.

Dette kapitel skitserer trinene i foranalysen. Den giver et indblik i identifikationen af kommunernes aktuelle udfordringer i leveringen af virksomme sociale indsatser og processen hen imod udarbejdelsen af præcise målbare beskrivelser af disse udfordringer.

2.2 Analyse og bearbejdning af udfordringsbillede

Foranalysen består af flere trin i forløbet fra analyse af materiale om kommunernes udfordringer indsamlet af Socialstyrelsen til kvalificering, prioritering og omsætning af identificerede udfordringer til et dækkende udfordringsbillede, der kan ligge til grund for spørgeskemaundersøgelsen (se Figur 2.1). I det følgende uddybes de enkelte trin i foranalysen.

Figur 2.1 Trinmodel for foranalysen

Foranalysen er indledt med en systematisk analyse, kondensering og kategorisering af materiale om kommunernes udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap indsamlet af Socialstyrelsen i 2018.

Udfordringerne er identificeret på baggrund af multiple datakilder, herunder:

- Socialstyrelsens faglige lederes, kontorcheferes og nøglemedarbejderes erfaringer, løbende dialoger og aktiviteter med kommunerne
- Viden fra Socialstyrelsens Advisory Board på henholdsvis Udsatte Ungeområdet, overgrebsområdet og området for en tidligere og mere forebyggende indsats
- Erfaringer fra taskforcen på henholdsvis handicapområdet og området for udsatte børn og unge
- Taskforce-analyserapporter fra enkelte kommuner og forløb på området for udsatte børn og unge
- Udtræk af data om henvendelser på børne- og ungeområdet og i VISO-forløb for 2015-2017
- Data fra Danmarkskortene for omgørelsesprocenter på social-, børne- og voksenhandicapområdet
- Data fra Statistikbanken
- 29 målgruppespecifikke undersøgelser og evalueringer (se litteraturlisten)
- Socialpolitisk Redegørelse 2018.

Det samlede udfordringsbillede på baggrund af Socialstyrelsens materiale om kommunernes udfordringer er efterfølgende valideret gennem interview med ti udvalgte kommunale chefer og direktører samt interview med KL.

Med udgangspunkt i det udfordringsbillede, der er tegnet på baggrund af materiale om kommunernes udfordringer, indsamlet af Socialstyrelsen, har VIVE foretaget en systematisk kondensering, kategorisering og tematisering af udfordringerne. Nogle udfordringer karakteriseres ved at være målgruppespecifikke, mens andre udfordringer relaterer sig til mere tværgående temaer, såsom faglig styring, sagsbehandling mv. I VIVEs bearbejdning af udfordringsbilledet er der således udledt fire fokusområder, der relaterer sig til tværgående temaer, og otte fokusområder, der relaterer sig til specifikke målgrupper.

Det tematiserede udfordringsbillede er herefter kvalificeret og nuanceret igennem inddragelse af en række eksperter internt i VIVE. Inddragelsen er foregået som en skriftlig kvalificering og nuancering af udfordringerne inden for de enkelte fokusområder hos VIVE-medarbejdere, der på baggrund af forskning og analyse har dybdegående kendskab til målgrupperne og den kommunale praksis inden for netop de udledte fokusområder. Ligeledes afholdt VIVE en workshop med en række repræsentanter fra Socialstyrelsens fagkontorer på områderne for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, som ligeledes bidrog til en kvalificering af det tematiserede udfordringsbillede.

For at sikre, at det tematiserede udfordringsbillede er relevant og afspejler kommunernes aktuelle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, og samtidig kan rumme forskellene i den kommunale virkelighed på tværs af kommunerne, blev udfordringsbilledet underlagt en yderligere kvalificering og validering gennem inddragelse af udvalgte kommunale repræsentanter. VIVE gennemførte således en workshop, hvor det tematiserede udfordringsbillede blev drøftet og nuanceret med særligt fokus på at belyse eventuelle væsentlige mangler i udfordringsbilledet. Deltagerne på workshoppen var 12 udvalgte børne- og familiechefer med ansvar for området for udsatte børn og unge og/eller børn og unge med handicap. Børne- og familiecheferne er valgt som repræsentanter for kommunerne, da disse både har indsigt i de fagspecifikke udfordringer, den strategiske udvikling samt den nationalpolitiske og lokalpolitiske dagsorden på områderne. For at sikre, at udfordringsbilledet kan genkendes og i videst muligt omfang dækker den kommunale virkelighed på tværs af landets kommuner, blev repræsentanterne udvalgt med henblik

på at opnå maksimal variation på parametre, der potentielt kan have indvirkning på kommunernes oplevelse af udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap (en oversigt over udvalgte kommuner og variation i karakteristika fremgår af Bilag 2).

Parametrene er kommunernes:

- forventede udgiftsbehov til udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap
- befolkningstal
- antal anbragte børn og unge pr. 1.000 0-22 årige
- regionale tilhørsforhold.

2.3 Resultaterne af foranalysen

På baggrund af foranalysen er der udledt en række områder, hvor kommunerne aktuelt oplever udfordringer i arbejdet med udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, og det er disse områder, der fokuseres på i den videre undersøgelse. Foranalysen har således resulteret i identifikationen af fire tværgående fokusområder og otte målgruppespecifikke fokusområder (Tabel 2.1). Hvert fokusområde indeholder en række udfordringer, som betegner forskellige aspekter af de konkrete udfordringer, kommunerne oplever på fokusområdet (deltaljeret oversigt over fokusområder og udfordringer fremgår af Bilag 3).

De 12 fokusområder og dertilhørende udfordringer udgør tilsammen et billede af de udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, kommunerne aktuelt oplever, og det er disse fokusområder og tilhørende udfordringer, som danner grundlaget for spørgeskemaundersøgelsen.

Tabel 2.1 Fokusområder identificeret i foranalysen

Udledte fokusområder

Tværgående fokusområder:

- Lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag
- Omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats
- Sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien
- Socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandling.

Målgruppespecifikke fokusområder:

- Anbringelse af børn og unge
- Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker
- Psykisk sårbare børn og unge
- Overgreb på udsatte børn og unge/børn og unge med handicap
- Skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap
- Meget udsatte unge med komplekse problemstillinger
- Børn i meget udsatte familier
- Familier med børn eller unge med handicap

Note: VIVEs udledning af fokusområder.

3 Spørgeskemaundersøgelsen

3.1 Formål

Spørgeskemaundersøgelsen har til formål at tilvejebringe systematisk og landsdækkende viden om kommunernes oplevelse af de mest centrale udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap med udgangspunkt i de fokusområder, der er identificeret i foranalysen.

Dette kapitel giver en kort beskrivelse af dataindsamlingen og spørgeskemaet og præsenterer resultater vedrørende følgende:

- Udbredelsen af udfordringerne på tværs af kommunerne
- Størrelsen af de udfordringer, kommunernes oplever i arbejdet inden for fokusområderne
- Størrelsen på det understøttelsesbehov, kommunerne oplever i forhold til at håndtere udfordringerne
- Sammenhængen mellem størrelsen på udfordringerne og understøttelsesbehovet for den enkelte kommune
- Systematiske kommuneforskelle i udfordringer og understøttelsesbehov
- Kendetegn ved udfordringerne i arbejdet inden for de enkelte fokusområder.

3.2 Dataindsamling og spørgeskema

Social- eller fagcheferne er valgt som informanter. Kommunernes social- eller fagchefer har ansvaret for driften af området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, herunder ansvaret for overholdelse af lovgivningen på området, de kommunale budgetter samt national og lokalpolitikken på området. Social- eller fagcheferne forventes således at have både strategisk og politisk indsigt i områderne samt overordnet kendskab til de fagspecifikke udfordringer på de enkelte og på tværs af fokusområderne i undersøgelsen. Det havde formentlig været muligt at tilvejebringe mere detaljeret viden om kommunernes oplevede udfordringer på fokusområderne ved at gennemføre spørgeskemaundersøgelsen på driftsniveau. Dette er forsøgt imødekommet ved over for social- og fagcheferne at eksplicite hensigtsmæssigheden af at inddrage driftsafdelingerne i besvarelsen af spørgeskemaet.

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført i januar og februar måned 2019. Spørgeskemaet er udsendt til 96 kommuners social- eller fagchefer.¹ I alt har 77² kommuner besvaret hele spørgeskemaet, hvilket giver en **svarprocent på 80**. Derudover har otte kommuner delvist besvaret spørgeskemaet, hvilket svarer til yderligere 8 %. Disse besvarelser er anvendt i analyserne i det omfang, det har været muligt. Svarprocenten for de enkelte spørgsmål er således mellem 80 og 88 %. Da der ikke er tale om systematisk frafald af kommuner med bestemte karakteristika, er det rimeligt at betragte resultaterne som dækkende for det samlede udfordringsbillede i de danske kommuner.

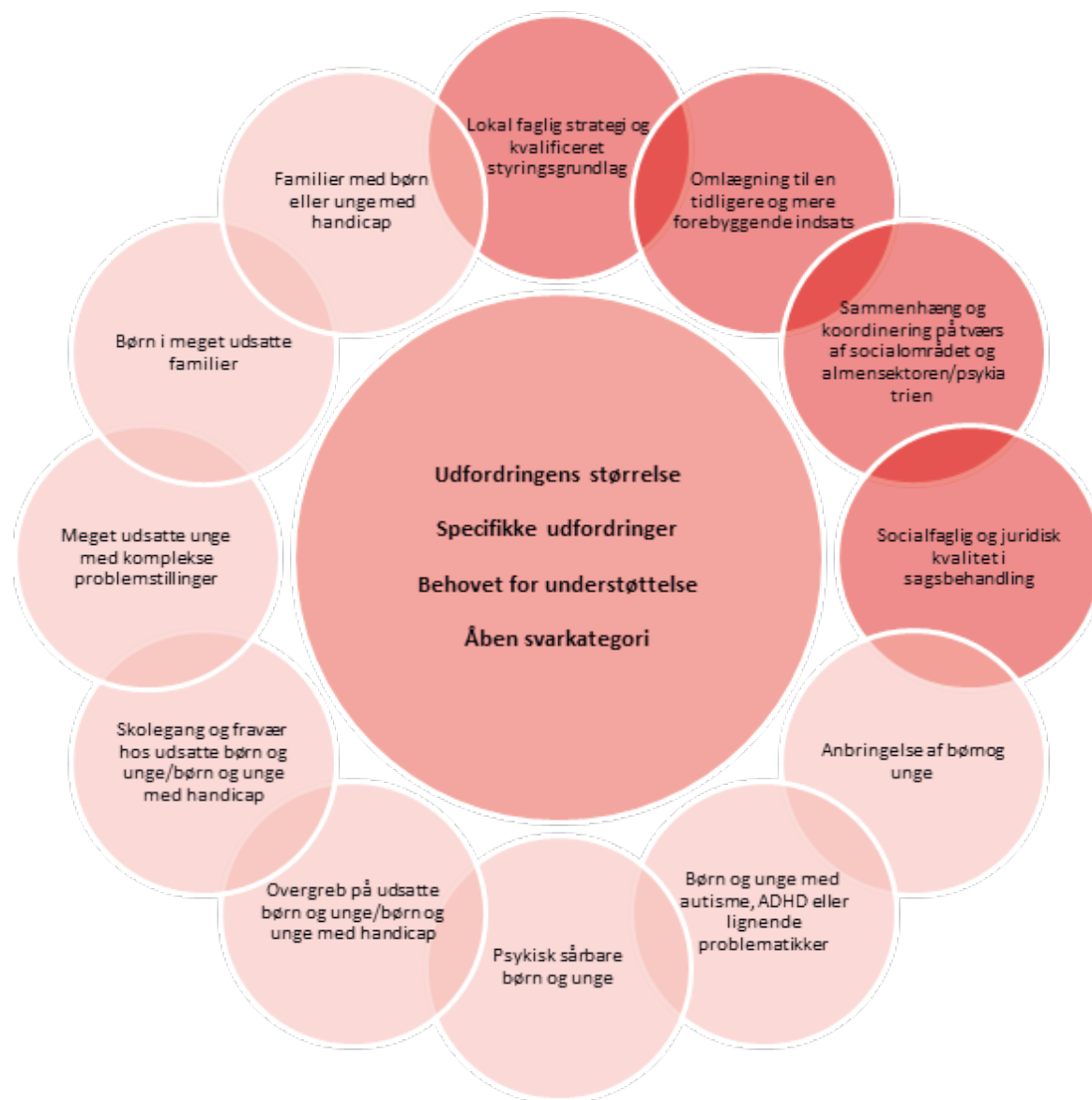
Spørgeskemaet fokuserer på fire tværgående fokusområder samt otte målgruppespecifikke fokusområder (se Figur 3.1) og dertilhørende udfordringer, som er identificeret i foranalysen (se Bilag 3).

¹ På baggrund af kommunalreformen i 2007 indgik fire kommuner i et forpligtende samarbejde på flere kommunale ansvarsområder, herunder på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Det betyder, at to kommuner ikke er udførende på områderne, og at områderne for disse kommuner varetages af nabokommunen. To kommuner indgår derfor ikke som respondenter i spørgeskemaundersøgelsen, da de hverken har det strategiske eller det udførende ansvar på områderne.

² Der er ingen særlige karakteristika ved kommuner, som ikke har deltaget i undersøgelsen, og der er således ikke tale om et systematisk frafald.

Spørgeskemaet afdækker de udfordringer, kommunerne oplever i arbejdet inden for hvert af de 12 fokusområder, og hvad udfordringerne mere specifikt relaterer sig til. VIVE undersøger også kommunernes behov for ekstern understøttelse i forhold til at imødekomme udfordringerne.

Figur 3.1 Grundlag for spørgeskemaundersøgelsen

Metodiske bemærkninger

Spørgsmålsformater og svarskalaer

Alle spørgsmålene blev stillet på en 4-punktsskala med varierende ordlyd. Generelt handlede spørgsmålene enten om, hvor store udfordringer kommunerne oplever på et givent område, eller hvor stort kommunerne vurderer, at understøttelsesbehov er på området.

Når det gælder udfordringer, anvendte vi en skala med kategorierne 1 "slet ingen udfordringer", 2 "mindre udfordringer", 3 "ret store udfordringer", 4 "meget store udfordringer" og en "ved ikke"-mulighed.

Ved behovet for understøttelse blev der tilsvarende anvendt en skala med kategorierne 1 "slet intet behov", 2 "mindre behov", 3 "ret stort behov", 4 "meget stort behov" og "ved ikke"-muligheden.

En neutral midterkategori blev udeladt for at tilskynde respondenterne til at tilkendegive, om der er udfordringer og behov for understøttelse eller ej, frem for at vælge det neutrale svar.

Spørgeskemaet indeholdt herudover en række åbne spørgsmål, hvor respondenterne kunne uddybe de udfordringer, der specifikt blev spurgt til, eller beskrive andre oplevede udfordringer.

Til sidst i spørgeskemaet blev respondenterne bedt om at udvælge de tre fokusområder, hvor man oplever de største udfordringer, samt de tre fokusområder, hvor man oplever størst behov for understøttelse i forhold til at imødekomme udfordringerne. Dette gjorde vi for at få kommunerne til aktivt at vurdere, hvilke udfordringer og behov på de 12 fokusområder, der relativt set fylder mest.

Det samlede spørgeskema fremgår af Bilag 5.

Analyse og opgørelse

Rapporten opgør enten svarfordelingerne eller gennemsnitværdier på 1-4 skalaerne.

Specifikt opgøres hele svarfordelingen, når kommunerne svarer på, hvor store udfordringer man samlet set oplever på hvert af de 12 fokusområder, og når kommunerne prioriterer mellem fokusområderne i forhold til størrelsen på udfordringer og understøttelsesbehov.

I de øvrige spørgsmål, som handler om de mere konkrete aspekter af hvert fokusområde, opgøres gennemsnitværdier af hensyn til resultaternes overskuelighed og for at understøtte muligheden for nemt at sammenligne på tværs.

Der er for hvert fokusområde gennemført en analyse af sammenhængen mellem kommunernes oplevede udfordringer og kommunernes oplevelse af deres behov for ekstern understøttelse. Sammenhængen er beregnet ved hjælp af sammenhængsmålet Pearson's r^3 . Værdierne for de beregnede sammenhænge fremgår af Bilag 4.

Derudover er det for hvert fokusområde undersøgt, om der er kommunal variation i oplevede udfordringer og oplevede behov for ekstern understøttelse på tværs af mindre og større kommuner⁴, på tværs af kommuner med et mindre eller større ressourcepres⁵ samt på tværs af kommuner med mindre eller større udgiftsbehov⁶ på området for udsatte børn og unge og børn og unge med handicap. Sammenhængene her er ligeledes beregnet ved hjælp af sammenhængsmålet Pearson's r . Værdierne for de beregnede sammenhænge fremgår af Bilag 4.

Kvalitative kommentarer

Inden for de 12 fokusområder har kommunerne haft mulighed for at uddybe, hvad deres udfordringer angår, og hvad de præcist har brug for understøttelse til. På tværs af de 12 fokusområder i spørgeskemaundersøgelsen har mellem 6 og 48 kommuner valgt at uddybe deres svar kvalitativt, hvor det var muligt.

³ Pearson's r er en korrelationskoefficient, der beregnes statistisk for at undersøge styrken af sammenhængen mellem to variable.

⁴ Kommunestørrelse er opgjort som befolkningstallet pr. 1. januar 2018.

⁵ Ressourcepreset er defineret som forholdet mellem kommunernes samlede udgiftsbehov (opgjort af Økonomi- og Indenrigsministeriet) og kommunens ressourcegrundlag. Det måler dermed, hvor stort kommunens samlede udgiftsbehov er sat i forhold til kommunens indtægtsmuligheder (Økonomi- og Indenrigsministeriet, 2018).

⁶ Kommunernes samlede udgiftsbehov er opgjort af Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Metodiske bemærkninger

VIVE har efter dataindsamlingen gennemlæst disse åbne svar og foretaget en tematisk kondensering af kommentarerne. Formålet med kondenseringen har været at dække, *hvad* kommunerne har sagt, men ikke, *hvor mange* kommuner der har sagt det.

De kvalitative kommentarer kan således ikke stå alene, men inddrages i analysen, hvor de kan uddybe nogle af vores primære fund og give et eksempel på, hvad udfordringerne og understøttelsesbehovene nærmere kan handle om.

I det følgende kapitel 4 præsenteres de tværgående og overordnede resultater af spørgeskemaundersøgelsen, herunder på hvilke fokusområder kommunerne oplever de største udfordringer og størst understøttelsesbehov. I kapitel 5 og 6 præsenteres resultaterne mere detaljeret for henholdsvis de tværgående fokusområder og de målgruppespecifikke fokusområder. Kapitel 5 og 6 er fremstillet således, at afsnittene om resultaterne fra de enkelte fokusområder kan læses enkeltvist og uafhængigt af hinanden.

4 Centrale indsatsområder på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap

Denne del af analysen fokuserer på de fokusområder, hvor kommunerne angiver at opleve de største udfordringer og de største behov for ekstern understøttelse, og peger dermed på de mest centrale indsatsområder i det understøttende arbejde på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. I første afsnit gives der, på baggrund af undersøgelsens resultater i kapitel 5 og 6 et samlet overblik over kommunernes vurdering af oplevede udfordringer og understøttelsesbehov på hvert af de tolv fokusområder. I andet afsnit præsenteres resultaterne af kommunernes prioritering af de fokusområder, hvor de oplever henholdsvis de største udfordringer og størst behov for understøttelse til at imødekomme udfordringerne. Til sidst undersøges det, om der på tværs af fokusområderne er en systematik i, hvilke typer af udfordringer kommunerne oplever. Samlet set leder dette til et overblik over, hvad der fra kommunernes perspektiv er centrale indsatsområder.

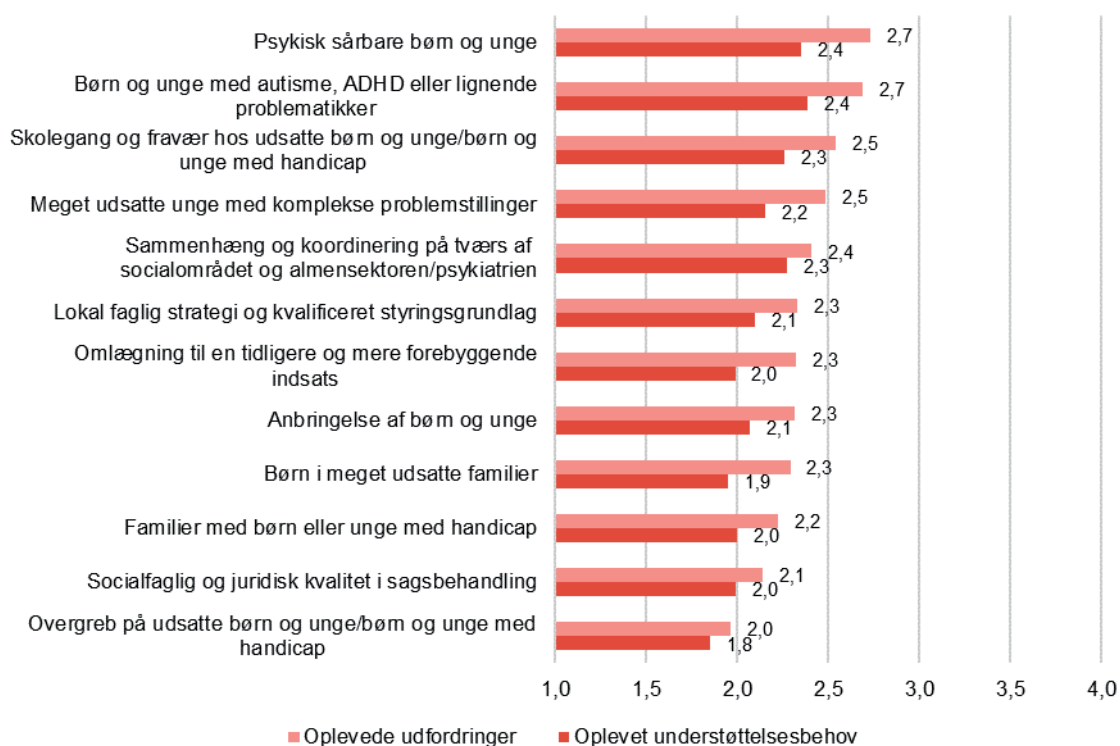
4.1 Kommunale udfordringer og understøttelsesbehov: Et samlet overblik

Figur 4.1 samler resultaterne fra kapitel 5 og 6 for at give et overblik over de oplevede kommunale udfordringer og understøttelsesbehov på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Figuren viser gennemsnittet af kommunernes angivelse af størrelsen på deres oplevede udfordringer og deres angivelse af oplevede behov for ekstern understøttelse på fokusområderne. Overordnet set viser analysen, at de fokusområder, hvor de oplevede kommunale udfordringer er størst, samtidig er de fokusområder, hvor kommunerne oplever størst behov for ekstern understøttelse af Socialstyrelsen eller andre eksterne aktører.

Figuren viser, at kommunerne oplever de største udfordringer på fokusområderne vedrørende psykisk sårbare børn og unge og børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker. Det er samtidig også på disse fokusområder, at kommunernes oplevede behov for ekstern understøttelse er størst. Omvendt er det på fokusområdet overgreb på udsatte børn og unge/børn og unge med handicap, at kommunerne oplever de relativt mindste udfordringer og mindst behov for ekstern understøttelse. Det er også tydeligt, at der er en sammenhæng mellem størrelsen på de oplevede udfordringer og størrelsen af understøttelsesbehovet. Dette understøttes af, at der for hovedparten af fokusområderne er en statistisk signifikant positiv sammenhæng mellem udfordringernes størrelse og behovet for ekstern understøttelse (se kapitel 5 og 6). Kun på fokusområdet overgreb på udsatte børn og unge/børn og unge med handicap findes der ingen statistisk signifikant sammenhæng mellem oplevede udfordringer og oplevede støttebehov.

Trods forskellene i størrelsen på de oplevede udfordringer og det oplevede behov for ekstern understøttelse er det værd at fremhæve, at kommunerne samlet set som minimum oplever mindre udfordringer i arbejdet på samtlige fokusområder, og for nogle af fokusområderne oplever kommunerne snarere ret store udfordringer. Det ses ved, at gennemsnittet for kommunernes oplevede udfordringer mindst ligger omkring mindre udfordringer (et gennemsnit på 2,0), og ved, at størstedelen ligger imellem mindre udfordringer (et gennemsnit på 2,0) og ret store udfordringer (et gennemsnit på 3,0). Der opleves således udfordringer på tværs af alle de undersøgte fokusområder. Selvom de udfordringer opleves større i arbejdet på nogle fokusområder end andre, er der ingen af fokusområderne, hvor kommunerne i gennemsnit oplever ret store eller meget store udfordringer (et gennemsnit på 3,0 eller derover).

Figur 4.1 Oversigt over kommunernes oplevede udfordringer og understøttelsesbehov for alle fokusområder (gennemsnit)

Note: . Respondenter, der svarer ved ikke, er frasortet. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1.

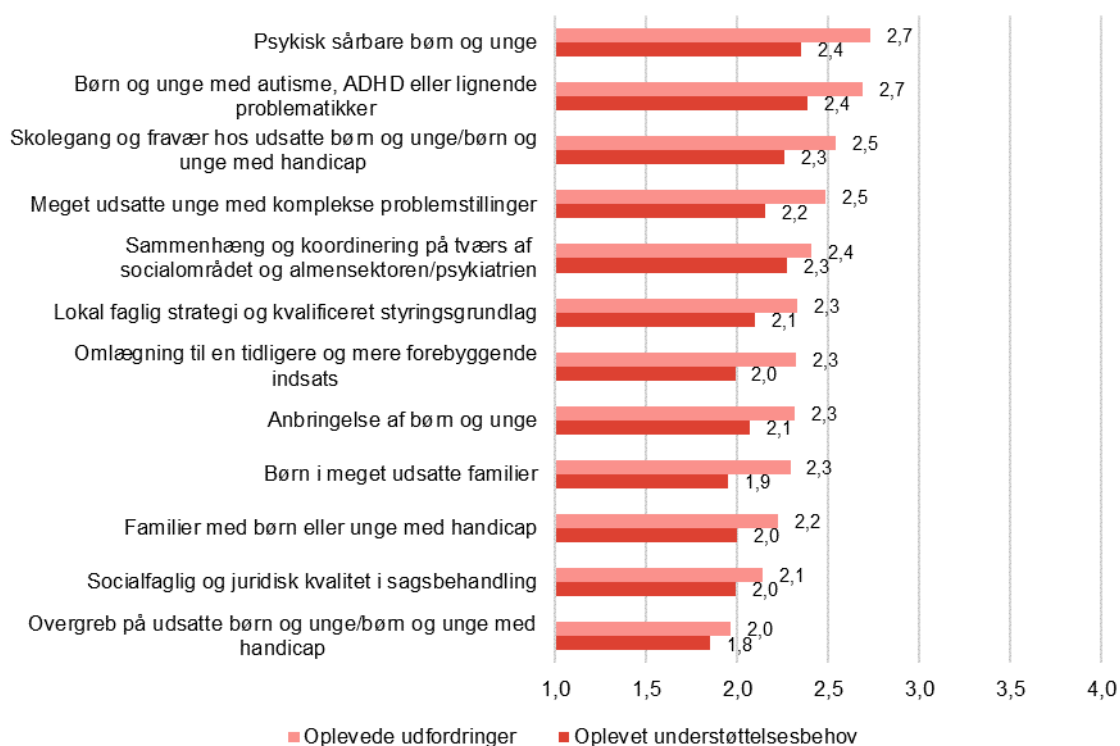
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Selvom der er forskelle i kommunernes oplevede udfordringer og understøttelsesbehov, er der meget små forskelle på fx store og små kommuner, kommuner under større eller mindre ressourcepres eller kommuner med større eller mindre udgiftsbehov. Det er kun i forhold til fokusområderne sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien, at der er en lille tendens til, at kommuner med et større udgiftsbehov oplever mindre udfordringer med at skabe sammenhæng og koordinering. Dette gælder også fokusområdet skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap, hvor der er en tendens til, at kommuner med større ressourcepres oplever større udfordringer (se afsnit 5.3 og afsnit 6.5). Generelt kan forskellene mellem kommunerne altså ikke forklares af variation i disse strukturelle rammevilkår.

4.2 Centrale indsatsområder

Undersøgelsen viser, at kommunerne oplever udfordringer i arbejdet på alle de undersøgte fokusområder. Et vigtigt spørgsmål er dog, hvor udfordringerne med at implementere og levere en virksom social politik er størst, da dette vil være centrale indsatsområder. Når der spørges til fokusområderne enkeltvist (som i kapitel 5 og 6), er der en risiko for, at kommunerne angiver at opleve store udfordringer i arbejdet med alle fokusområderne. For at tvinge kommunerne til at forholde sig til, på hvilke fokusområder de oplever de største udfordringer, er kommunerne afslutningsvist i spørgeskemaet blevet bedt om at prioritere de tre fokusområder, hvor de oplever de største udfordringer. Resultaterne er vist i Figur 4.2.

Figur 4.1 Oversigt over kommunernes oplevede udfordringer og understøttelsesbehov for alle fokusområder (gennemsnit)

Note: Respondenter, der svarer ved ikke, er frasorteret. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Selvom der er forskelle i kommunernes oplevede udfordringer og understøttelsesbehov, er der meget små forskelle på fx store og små kommuner, kommuner under større eller mindre ressourcepres eller kommuner med større eller mindre udgiftsbehov. Det er kun i forhold til fokusområderne sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien, at der er en lille tendens til, at kommuner med et større udgiftsbehov oplever mindre udfordringer med at skabe sammenhæng og koordinering. Dette gælder også fokusområdet skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap, hvor der er en tendens til, at kommuner med større ressourcepres oplever større udfordringer (se afsnit 5.3 og afsnit 6.5). Generelt kan forskellene mellem kommunerne altså ikke forklares af variation i disse strukturelle rammevilkår.

4.2 Centrale indsatsområder

Undersøgelsen viser, at kommunerne oplever udfordringer i arbejdet på alle de undersøgte fokusområder. Et vigtigt spørgsmål er dog, hvor udfordringerne med at implementere og levere en virksom social politik er størst, da dette vil være centrale indsatsområder. Når der spørges til fokusområderne enkeltvist (som i kapitel 5 og 6), er der en risiko for, at kommunerne angiver at opleve store udfordringer i arbejdet med alle fokusområderne. For at tvinge kommunerne til at forholde sig til, på hvilke fokusområder de oplever de største udfordringer, er kommunerne afslutningsvist i spørgeskemaet blevet bedt om at prioritere de tre fokusområder, hvor de oplever de største udfordringer. Resultaterne er vist i Figur 4.2.

I udledningen af centrale indsatsområder på baggrund af undersøgelsens resultater ses der på de fokusområder flest kommuner prioriterer som en del af deres top-3 og de fokusområder, som resultaterne i kapitel 5 og 6 viser, at kommunerne i gennemsnit oplever de største udfordringer på. Tabel 4.1 illustrerer, at der overordnet set er overensstemmelse mellem kommunernes prioritering af fokusområderne og fokusområder med de størst gennemsnitlige udfordringer på tværs af kommunerne (når kommunerne vurderer fokusområderne uden at skulle prioritere dem i forhold til hinanden). Variationen består alene i, hvor de enkelte fokusområder rangerer i henholdsvis prioriteringen og i den gennemsnitlige størrelse på kommunernes udfordringer. Dette bekræfter, at disse fem fokusområder er særligt centrale for kommunerne.

Tabel 4.1 Variationen i kommunernes prioritering mellem fokusområder og vurderingen af fokusområderne enkeltvist

Fokusområder med de størst gennemsnitlige udfordringer	Prioritering af fokusområder med de største udfordringer
1. Psykisk sårbare børn og unge	1. Skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap
2. Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker	2. Sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien
3. Skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap	3. Psykisk sårbare børn og unge
4. Meget udsatte unge med komplekse problemstillinger.	4. Meget udsatte unge med komplekse problemstillinger.
5. Sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien	5. Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Som det fremgår af Tabel 4.1, er der konsistens i kommunernes prioritering og i deres angivelse af størrelsen af udfordringer i forhold til fokusområdet omkring psykisk sårbare børn og unge. Dette fokusområde ligger både højt i kommunernes prioritering og er samtidig et af de fokusområder med de størst gennemsnitlige udfordringer, hvilket understreger, at netop dette fokusområde er et centralt indsatsområde.

Det er bemærkelsesværdigt, at fokusområdet skolegang og fravær ikke er det fokusområde med gennemsnitligt størst udfordringer, men er den helt fremtrædende udfordring i kommunernes prioritering af de tre vigtigste fokusområder (se evt. Figur 4.2). En mulig forklaring herpå kan være, at der er en delvis sammenhæng mellem kommunernes oplevede udfordringer på de tværgående fokusområder skolegang og fravær samt sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien og de målgruppespecifikke fokusområder børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker samt børn og unge med psykisk sårbarhed. I de åbne svar kategorier i spørgeskemaet fremgår det således, at noget af det, der driver udfordringerne på fokusområderne børn og unge med autisme ADHD eller lignende problematikker samt børn og unge med psykisk sårbarhed, netop er skolefraværproblematikker og herunder samarbejdet mellem socialområdet og almensektoren. Det gælder for disse fokusområder, at de alle er fremtrædende både i kommunernes prioritering af fokusområder og som fokusområder med de størst gennemsnitlige udfordringer på tværs af kommunerne, og de vurderes således alle at være centrale indsatsområder for kommunerne.

Fokusområdet meget udsatte unge med komplekse problemstillinger vurderes også at være et centralt indsatsområde. Dette fordi det er den fjerde væsentligste udfordring både i kommunernes prioritering af fokusområder, hvor de oplever de største udfordringer og i forhold til gennemsnittet af kommunernes oplevede udfordringer.

Kommunernes gennemsnitlige udfordringer på det tværgående fokusområde samarbejde og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien placerer fokusområdet som det område, hvor kommunerne oplever de femte største udfordringer. I kommunernes prioritering af fokusområder er det tværgående fokusområde samarbejde og koordinering imidlertid angivet som en del af deres top-3 over fokusområder, hvor de oplever de største udfordringer. Det tværgående fokusområde samarbejde og koordinering vurderes således også at være et centralt indsatsområde.

4.2.1 Særlige udfordringer hos kommunerne på tværs af fokusområderne: aktivitetsstigninger, virksomme indsatser samt samarbejde og koordinering

Inden for hvert af de tolv fokusområder er kommunerne blevet spurgt til en række specifikke udfordringer. Resultaterne af, hvilke specifikke udfordringer kommunerne særligt oplever inden for fokusområderne, præsenteres i kapitel 5 og 6. Ved at se på tværs af de specifikke udfordringer, der spørges til inden for fokusområderne, undersøges det i det følgende, om der er en eventuel systematik i de typer af udfordringer, der fylder mest i kommunerne. I Tabel 4.2 præsenteres de ti specifikke udfordringer på tværs af alle fokusområderne, hvor kommunerne i gennemsnit oplever de største udfordringer. For alle ti specifikke udfordringer gælder det, at kommunerne i gennemsnit oplever disse som væsentlige udfordringer. De specifikke udfordringer, der i gennemsnit fylder mest i kommunerne, er at rekruttere nye kompetente plejefamilier samt at koble data på tværs af fagsystemer. For de resterende specifikke udfordringer i tabellen viser der sig tre temaer.

For det første viser tabellen, at **aktivitetsstigninger** inden for nogle målgrupper på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap fylder meget på tværs af kommunerne. Det gælder oplevelsen af et stigende antal børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker samt psykisk sårbare børn og unge.

For det andet viser der sig et tema på tværs af kommunerne vedrørende efterspørgsel på **virksomme indsatser** til specifikke målgrupper. Kommunerne efterspørger således virksomme indsatser til udvikling af sociale kompetencer/mestring til børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker (fx psykoedukation) samt virkningsfulde indsatser målrettet unge med komplekse problemstillinger.

Et tredje tema, der viser sig på tværs af fokusområderne og på tværs af kommunerne, er **samarbejde og koordinering**. Kommunerne oplever i gennemsnit ret store udfordringer med samarbejde og koordinering inden for flere af de målgruppespecifikke fokusområder i undersøgelsen. Specifikt oplever kommunerne udfordringer i forhold til psykisk sårbare børn og unge, her særligt med børne- og ungdomspsykiatrien, i forhold til skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap, hvor det ikke er tydeligt, hvilke problemstillinger der skal håndteres på almenområdet, og hvilke der bør håndteres under serviceloven samt i forhold til omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats – her særligt samarbejdet med civilsamfundet, hvor det er hensigtsmæssigt. Dette fund er interessant taget i betragtning, at gennemsnittet af kommunernes oplevede udfordringer på fokusområdet, der netop vedrører samarbejde og koordinering, ikke ligger i toppen, når kommunerne vurderer deres oplevede udfordringer på fokusområderne enkeltvist. Udfordringen omkring samarbejde og koordinering bliver således først tydelig som et centralt indsatsområde, når udfordringerne på de målgruppespecifikke fokusområder analyseres, samt når kommunerne bliver

bedt om at udvælge deres top-3 over, hvor de oplever de største udfordringer blandt alle fokusområderne (se Tabel 4.2). Det kunne tyde på, at udfordringerne omkring samarbejde og koordinering bliver særligt fremtrædende i kommunernes arbejde med de specifikke målgrupper på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap.

Tabel 4.2 Specifikke aspekter af udfordringer inden for fokusområderne, hvor kommunerne i gennemsnit oplever de største udfordringer

Fokusområde	Specifik udfordring	Udfordringens størrelse (gns.)	N
Anbringelse af børn og unge	At rekruttere nye kompetente plejefamilier	3,1	78
Lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag	At koble data på tværs af fagsystemer	3,1	82
Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker	At der opleves en stigning i antallet af børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker	3,0	78
Psykisk sårbare børn og unge	At der opleves en stigning i antallet af psykisk sårbare børn og unge	3,0	78
Psykisk sårbare børn og unge	At etablere relevant og effektivt samarbejde mellem det specialiserede socialområde og børne- og ungdomspsykiatrien i forhold til børn og unge med psykisk sårbarhed	2,9	77
Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker	At der mangler virksomme indsatser til udvikling af sociale kompetencer/mestring til børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker (fx psykøduktion)	2,9	76
Sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien	At etablere relevant og effektivt samarbejde med børne- og ungdomspsykiatrien omkring det enkelte barn eller den enkelte unge	2,9	79
Skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap	At skabe klarhed om, hvilke problemstillinger vedrørende børn og unge med bekymrende skolefravær der skal håndteres med en særlig indsats på almenområdet, og hvilke problemstillinger der skal håndteres med en indsats via serviceloven	2,8	76
Meget udsatte unge med komplekse problemstillinger	At sikre virkningsfulde indsatser målrettet unge med komplekse problemstillinger	2,8	76
Omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats	At samarbejde med og få inddraget civilsamfundet i forhold til indsatsen, hvor det er hensigtsmæssigt (fx frivillige foreninger)	2,8	80

Note: Gennemsnitsstørrelsen af ti specifikke aspekter af udfordringer på fokusområderne, hvor kommunerne i gennemsnit oplever de største udfordringer. Respondenter, der svarer ved ikke, er frasorteret. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: Meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE i januar og februar 2019.

5 Resultater for de tværgående fokusområder

5.1 Lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag

Foranalysen indikerede, at der er en række udfordringer relateret til arbejdet med at etablere en fælles og tydelig lokal faglig strategi i kommunerne samt at etablere et kvalificeret styringsgrundlag, der kan danne ramme for en samlet, målrettet og effektiv indsats på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Mere specifikt oplever kommunerne udfordringer med at koble data på tværs af fagsystemer, at data er utilstrækkelige, at mangle redskaber til progressionsmåling, at anvende data til ledelsesinformation samt at etablere en lokal faglig strategi, som er styrende for kommunens indsats på alle niveauer.

Hovedpointerne fra spørgeskemaundersøgelsen på fokusområdet etablering af en lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag fremgår af boksen nedenfor.

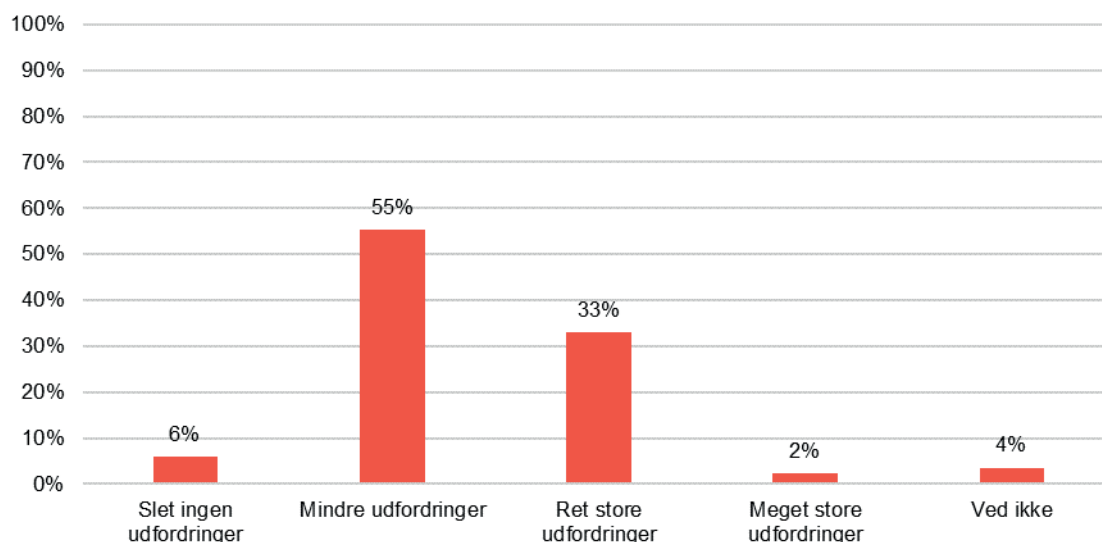
Hovedpointerne fra fokusområdet lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag

- Knap to tredjedele af kommunerne oplever mindre eller slet ingen udfordringer i arbejdet med etablering af en lokal faglig strategi og et kvalificeret styringsgrundlag. Cirka en tredjedel af kommunerne oplever ret store udfordringer.
- Den største udfordring inden for fokusområdet ligger i at koble data på tværs af fagsystemer.
- Kommunerne oplever generelt kun et mindre behov for ekstern understøttelse på dette fokusområde, men der nævnes specifikt et behov for mere viden om effekten af forskellige indsatser samt viden om redskaber til progressionsmåling.

5.1.1 Kommunernes udfordringer og behov for understøttelse på fokusområdet lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag

Resultaterne viser, at det varierer, hvor store udfordringer kommunerne oplever i forhold til udfordringer relateret til arbejdet med etablering af en lokal faglig strategi og et kvalificeret styringsgrundlag. Som Figur 5.1 viser, angiver lidt over halvdelen (55 %) af kommunerne, at de oplever mindre udfordringer i arbejdet med en lokal faglig strategi og et kvalificeret styringsgrundlag. 33 % af kommunerne oplever ret store udfordringer, mens kun få kommuner oplever henholdsvis slet ingen (6 %) eller meget store (2 %) udfordringer hermed.

Figur 5.1 Graden af oplevede udfordringer på fokusområdet lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag (procentvise andele)

Note: N = 85.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

I spørgeskemaet har vi desuden spurgt mere specifikt til, hvad udfordringerne omkring arbejdet med etablering af en fælles lokal faglig strategi og et kvalificeret styringsgrundlag mere præcist drejer sig om. Figur 5.2 viser, hvad der kendetegner kommunernes oplevede udfordringer med dette fokusområde. Specifikt er der spurgt ind til fem forskellige udfordringer inden for fokusområdet, som i figuren er rangeret efter kommunernes vurdering af, hvor store udfordringerne er i deres lokale kontekst, målt på en skala fra 1 "slet ingen udfordringer" til 4 "meget store udfordringer".

Inden for dette fokusområde oplever kommunerne i gennemsnit størst udfordringer i forhold til at koble data på tværs af fagsystemer. Denne udfordring vurderes til et gennemsnit på 3,1 på skalaen 1-4, hvilket gør udfordringen til én af de udfordringer, der vurderes som de allerstørste i den samlede undersøgelse.

Kommunerne vurderer desuden, at der er visse udfordringer med manglende redskaber til løbende monitorering og progressionsmåling på borgerniveau, samt at data på børne- og ungeområdet er utilstrækkelige. Begge disse udfordringer vurderes til et gennemsnit på 2,7 på 1-4 skalaen.

Udfordringer med at anvende eksisterende data til ledelsesinformation og reel styring efter faglige og strategiske målsætninger vurderes i gennemsnit til 2,5 på 1-4 skalaen. Endelig viser figuren, at kommunerne inden for dette fokusområde i gennemsnit oplever de mindste udfordringer i forhold til at etablere en lokal strategi for det socialfaglige arbejde, som er styrende for indsatsen på alle niveauer. Denne udfordring scorer kommunerne i gennemsnit 2,2 på 1-4 skalaen.

I de kvalitative kommentarer vedrørende fokusområdet giver flere af kommunerne udtryk for, at det kan være svært at arbejde med data og styring på tværs af sektorområder. Enkelte kommuner noterer, at en del af problemstillingen handler om begrænsninger og usikkerhed om deling af data på tværs af sektorer fx sundhedsområdet, socialområdet samt dagtilbuds- og skoleområdet. Andre kommuner bemærker, at den sammenhængende børnepolitik er nævnt i både serviceloven og dagtilbudsloven, men ikke fremgår af folkeskoleloven, hvilket vanskeliggør etableringen af en helhedsorienteret lokal faglig strategi på området.

Figur 5.2 Specifikke udfordringer i arbejdet på fokusområdet lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag samt udfordringernes og understøttelsesbehovets samlede størrelse (gennemsnitsværdier)

Anm.: Gennemsnittet for kommunernes udfordringer relateret til de forskellige typer af udfordringer på skalaen 1-4.

Note: Respondenter, der svarer ved ikke, er frasortet. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1. N = 82-84.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Ud over spørgsmål om de specifikke udfordringer har vi i spørgeskemaet også bedt kommunerne vurdere deres behov for ekstern understøttelse i forhold til at imødekomme udfordringerne. Som det fremgår nederst i Figur 5.2 vurderer kommunerne i gennemsnit understøttelsesbehovet til 2,1 på skalaen 1-4. Det gennemsnitlige understøttelsesbehov er således en smule lavere end gennemsnittet af kommunernes vurdering af deres samlede udfordringer på fokusområdet – 2,3 på 1-4 skalaen.

Det er undersøgt, om der er en statistisk sammenhæng mellem størrelsen af de samlede udfordringer og behovet for understøttelse. Sammenhængen er svag til moderat men dog statistisk signifikant (jf. Bilag 4). Det er endvidere understøgt, om kommunernes strukturelle forhold kan forklare forskellene i kommunernes besvarelser. Der viser sig dog ingen sammenhæng mellem på den ene side kommunernes vurdering af udfordringer og understøttelsesbehov og på den anden side kommunernes indbyggertal, ressourcenes eller udgiftsbehov (jf. Bilag 4).

I de kvalitative kommentarer vedrørende behovet for understøttelse inden for dette fokusområde nævner kommunerne især, at de har behov for mere viden om effekten af indsatser samt viden om redskaber til progressionsmåling. Særligt ønsker nogle kommuner mere evidensbaseret viden og undervisning i forskningsresultater. Af mere specifikke temaer, hvor man ønsker mere viden, nævnes især økonomistyring, børnehandicap, børn med angst, hjerneskader og andre komplekse problemstillinger. En anden vigtig ressource, som kommunerne efterspørger, er netværksbaserede samarbejder, som gør det muligt for kommunerne at benchmarke sig med hinanden samt finde inspiration til virksomme indsatser.

5.2 Omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats

VIVEs foranalyse har også peget på en række udfordringer med at omlægge til tidligere og mere forebyggende indsatser hos de udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, som efter serviceloven har brug for en indsats. Mere specifikt oplever kommunerne udfordringer med at investere i en tidligere og mere forebyggende indsats, hvis økonomiske gevinster ligger ud i fremtiden, at samarbejde med civilsamfundet i forbindelse med iværksættelse af en tidlig indsats, at sætte tidligt ind i problemudviklingen med kvalificerede indsatser, at sikre, at fagpersoner har sikkerhed i vurderinger af bekymring om mistriksel, systematisk anvendelse af forebyggende tilbud (§ 11), tidlig inddragelse af forældre, uklarhed om, hvor relevante aktører skal henvende sig ved bekymring om mistriksel, samt sikre at udsatte børn og unge og børn og unge med handicap får tilstrækkelig hjælp til at kunne fastholde deres almindelige hverdagsliv.

Hovedpointerne fra spørgeskemaundersøgelsen på fokusområdet omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats fremgår af boksen nedenfor.

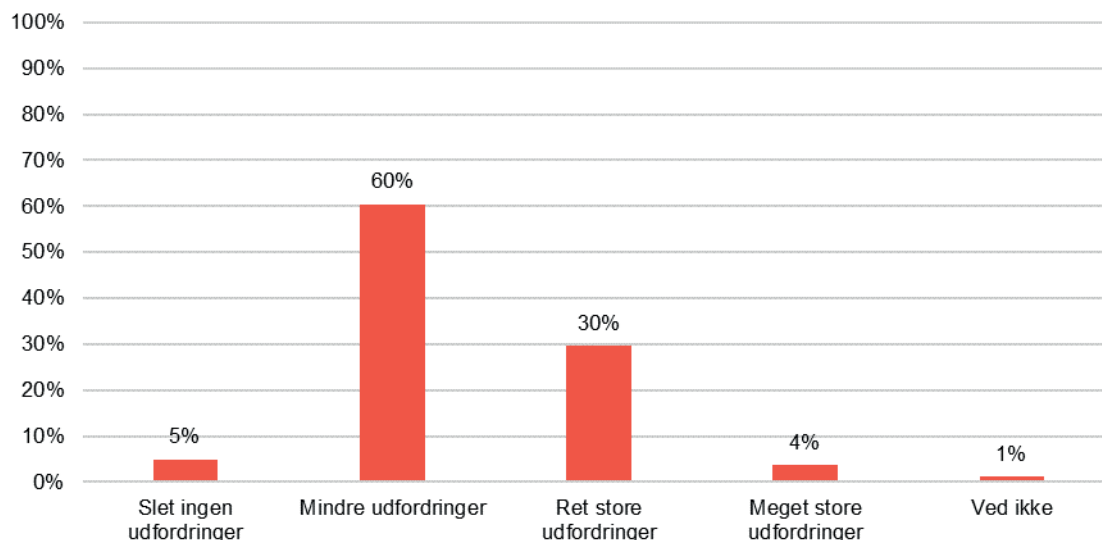
Hovedpointerne fra fokusområdet omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats

- Knap to tredjedele af kommunerne oplever mindre udfordringer med omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats, mens knap en tredjedel af kommunerne oplever ret store udfordringer hermed.
- Den største udfordring inden for fokusområdet ligger i at samarbejde med og få inddraget civilsamfundet i forhold til indsatsen, hvor det er hensigtsmæssigt.
- Derudover oplever kommunerne større udfordringer med at investere i en tidligere og mere forebyggende indsats og at sikre, at udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap i tilstrækkelig grad får hjælp og støtte til at fastholde deres almindelige hverdagsliv.
- Kommunerne oplever generelt kun et mindre behov for ekstern understøttelse på dette fokusområde, men der nævnes specifikt et behov for mere viden om de langsigtede fordele ved omlægningen til en tidligere og mere forebyggende indsats.

5.2.1 Kommunernes udfordringer og behov for understøttelse på fokusområdet omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats

Resultaterne viser, at det varierer, hvor store udfordringer kommunerne oplever i forhold til udfordringer relateret til arbejdet med omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats jf. Figur 5.3. Figuren viser, at 60 % af kommunerne vurderer, at de oplever mindre udfordringer i arbejdet med omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats. 30 % af kommunerne oplever ret store udfordringer, mens kun få kommuner oplever henholdsvis slet ingen (5 %) eller meget store (4 %) udfordringer på fokusområdet.

Figur 5.3 Graden af oplevede udfordringer på fokusområdet omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats (procentvise andele)

Note: N = 81.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Figur 5.4 viser et nærmere indblik i kommunernes oplevelse af otte forskellige udfordringer inden for fokusområdet omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats. Igen er udfordringerne rangeret efter kommunernes gennemsnitlige vurdering af, hvor store udfordringerne er i deres lokale kontekst.

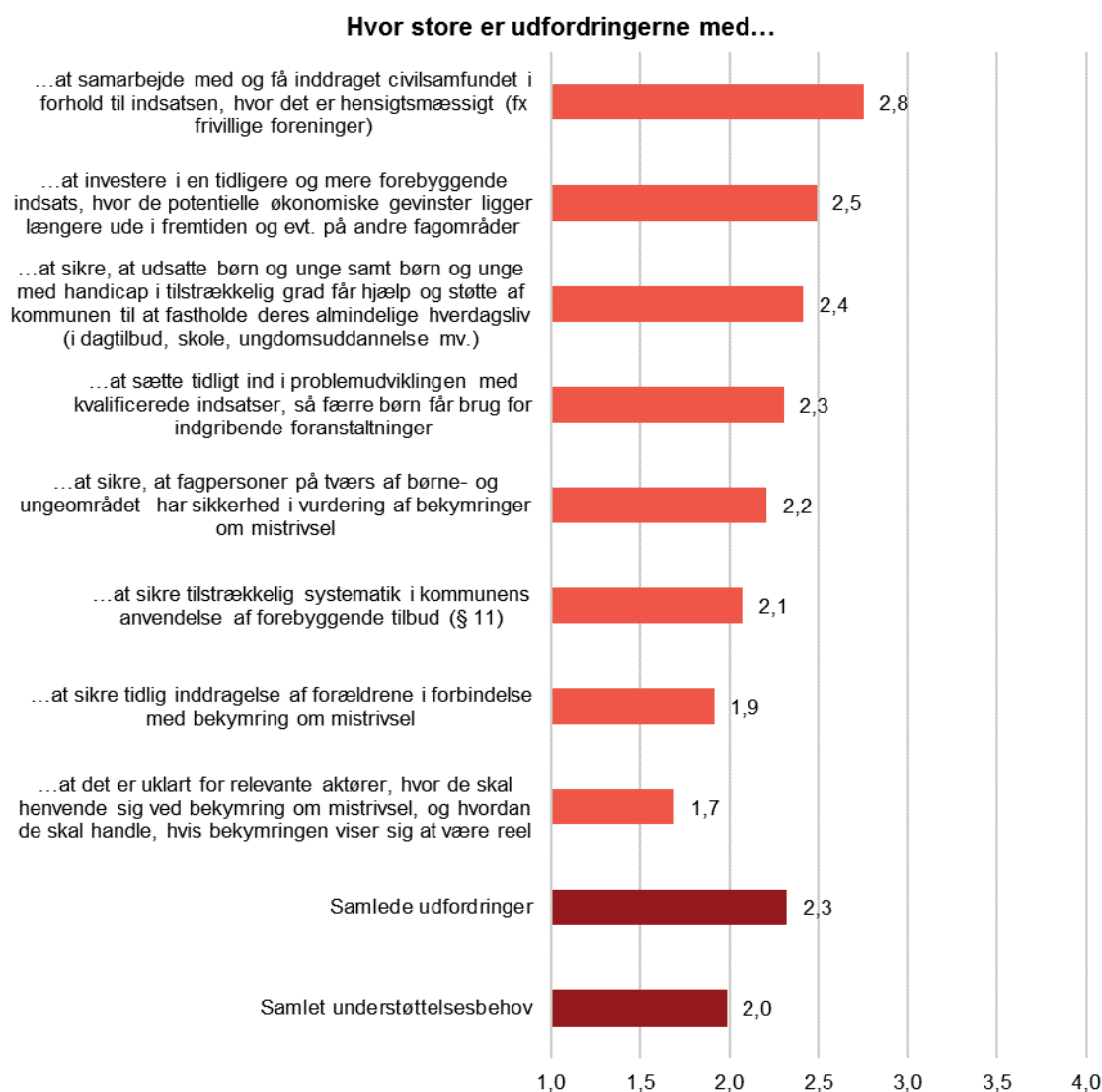
Inden for dette fokusområde oplever kommunerne i gennemsnit størst udfordringer i forhold til at samarbejde med og få inddraget civilsamfundet i forhold til indsatsen, hvor det er hensigtsmæssigt. Denne udfordring vurderes til et gennemsnit på 2,8 på skalaen 1-4. Udfordringer relateret til at investere i en tidligere og mere forebyggende indsats og at sikre, at udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap i tilstrækkelig grad får hjælp og støtte til at fastholde deres almindelige hverdagsliv vurderes af kommunerne til i gennemsnit henholdsvis 2,5 og 2,4 på skalaen 1-4. Udfordringer med at sætte tidligt ind i problemudviklingen med kvalificerede indsatser, så færre børn får brug for indgribende foranstaltninger samt med at sikre, at fagpersoner på tværs af børne- og ungeområdet har sikkerhed i vurderinger af bekymringer om mistriivsel vurderes i gennemsnit til henholdsvis 2,3 og 2,2 på 1-4 skalaen, mens udfordringer med at sikre tilstrækkelig systematik i kommunens anvendelse af forebyggende tilbud (§ 11) vurderes til 2,1.

De udfordringer, som kommunerne i gennemsnit vurderer som de mindste inden for dette fokusområde, er udfordringer med at sikre tidlig inddragelse af forældrene i forbindelse med bekymring om mistriivsel samt udfordringer med uklarhed for relevante aktører om, hvor de skal henvende sig ved bekymring om mistriivsel og hvordan de skal handle, hvis bekymringen viser sig at være reel. Omfanget af disse udfordringer vurderes af kommunerne i gennemsnit til henholdsvis 1,9 og 1,7 på 1-4 skalaen⁷.

⁷ Det skal bemærkes, at en omlægning mod en tidligere forebyggende indsats berører mange forhold og fagområder i kommunerne. Der kan derfor være udfordringer i forhold til en tidligere forebyggende indsats, der i stedet kommer til udtryk i undersøgelsens øvrige områder. Resultaterne for fokusområdet kan derfor med fordel ses i sammenhæng med undersøgelsens øvrige resultater, eksempelvis i fokusområderne lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag, socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen og anbringelse af børn og unge.

I de kvalitative kommentarer til fokusområdet giver en stor del af de kommuner, der har valgt at skrive en kommentar, udtryk for, at der er udfordringer knyttet til at udnytte de knappe faglige og økonomiske ressourcer bedst muligt. Nogle ressourcepersoner i kommunerne har mange opgaver, og der er en stigende efterspørgsel efter indsatser (fx dagbehandlingstilbud og specialiserede dagtilbud), hvilket betyder, at kommunerne har svært ved at følge med, så udbuddet matcher efterspørgslen.

Figur 5.4 Specifikke udfordringer i arbejdet på fokusområdet omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats samt udfordringernes og understøttelsesbehovets samlede størrelse (gennemsnitsværdier)

Anm.: Gennemsnittet for kommunernes udfordringer relateret til de forskellige typer af udfordringer på skalaen 1-4.

Note: Respondenter, der svarer ved ikke, er frasorteret. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1. N = 80-82.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Figur 5.4 viser også kommunernes gennemsnitlige behov for understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre eksterne aktører, hvad angår udfordringer i forbindelse med omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats. Gennemsnittet for kommunernes vurdering af behovet for understøttelse på dette fokusområde er 2,0 og er dermed mindre end udfordringens samlede størrelse, som kommunerne i gennemsnit vurderer til 2,3.

Den positive sammenhæng mellem størrelsen af kommunernes udfordringer og deres behov for understøttelse er af moderat styrke og statistisk signifikant (jf. Bilag 4). Der er således en tendens til, at jo større udfordringer, kommunerne oplever, des større behov for understøttelse har de. Hvad angår betydningen af strukturelle forhold i kommunerne, viser en supplerende analyse, at der ingen sammenhæng er mellem på den ene side kommunernes vurdering af udfordringer og understøttelsesbehov inden for dette fokusområde og på den anden side kommunernes indbyggertal, ressourcenes eller udgiftsbehov (jf. Bilag 4).

I de kvalitative kommentarer til behovet for understøttelse inden for dette fokusområde nævner kommunerne især et behov for mere viden om evidens og langtidssigtede fordele ved omlægningen til en tidligere og mere forebyggende indsats – gerne med inspiration fra andre kommuner. For flere kommuner er det vigtigt, at omlægningen giver mening på lang sigt og ikke blot har en kortsigtet virkning. Helt specifikt skriver en kommune:

Omlægningen skal ikke ske som en effektiviseringsøvelse/-indsats, men som en forebyggelsesindsats, der gør, at området både fagligt og økonomisk kommer i balance med forebyggende indsatser frem for mere indgribende indsatser.

Af særlige behov nævnes desuden at få udbredt viden om de frivillige organisationer, der kan være med i det forebyggende arbejde, at blive bedre til at inddrage frivillighed og lokalsamfund som en fast del af samarbejdet omkring børn og unge med faldende trivsel samt støtte til børn med angst og børn, der ikke vil i skole. Én kommune nævner derudover et behov for kurser for forældre og søskende til et barn med handicap.

5.3 Sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien

Foranalysen har peget på en række udfordringer med at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats på tværs af almensektoren og socialområdet samt mellem socialområdet og psykiatrien for de udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, som modtager en indsats efter serviceloven. Mere specifikt undersøges kommunernes oplevede udfordringer med at etablere relevant og effektivt samarbejde med børne- og ungdomspsykiatrien, fagpersoner fra henholdsvis dagtilbudsområdet, skoleområdet, sundhedsplejen, PPR (Pædagogisk, Psykologisk Rådgivning), beskæftigelsesområdet og UU (Ungdommens Uddannelsesvejledning), myndigheds personer fra forskellige fagområder og mellem myndighed og udfører omkring det enkelte barn eller den enkelte unge.

Hovedpointerne fra spørgeskemaundersøgelsen på fokusområdet sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien fremgår af boksen nedenfor.

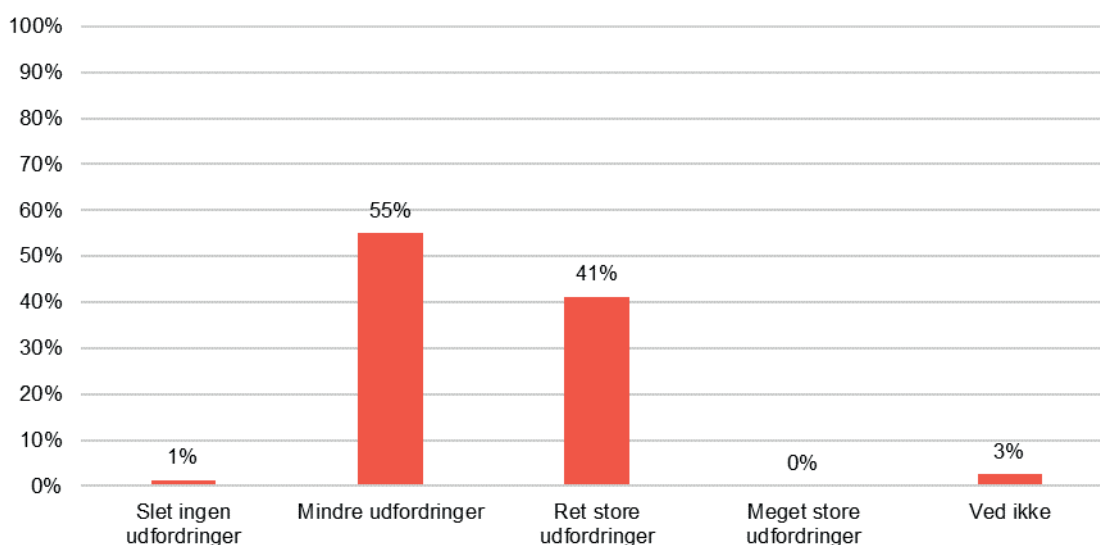
Hovedpointerne fra fokusområdet sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien

- Lidt under halvdelen af kommunerne oplever ret store udfordringer med at skabe sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien.
- Kommunernes største udfordring inden for fokusområdet er at etablere relevant og effektivt samarbejde med børne- og ungdomspsykiatrien omkring det enkelte barn eller den enkelte unge.
- Kommunerne oplever generelt et vist behov for ekstern understøttelse på fokusområdet. Kommunerne nævner især et behov for støtte til et bedre samarbejde med børnepsykiatrien.

5.3.1 Kommunernes udfordringer og behov for understøttelse på fokusområdet sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien

Figur 5.5 viser kommunernes vurdering af, hvor store udfordringer de samlet set oplever med at sikre sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almenområdet samt psykiatrien. 55 % af kommunerne vurderer, at de oplever mindre udfordringer, mens 41 % oplever ret store udfordringer hermed. En enkelt kommune vurderer, at de slet ikke har udfordringer med dette fokusområde.

Figur 5.5 Graden af oplevede udfordringer på fokusområdet sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien (procentvise andele)

Note: N = 80.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Følgende afdækker otte specifikke aspekter af kommunernes udfordringer i forhold til at sikre sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien. Kommunerne vurderer i gennemsnit, at den største udfordring inden for dette fokusområde er at etablere relevant og effektivt samarbejde med børne- og ungdomspsykiatrien omkring det enkelte barn eller den enkelte unge, jf. Figur 5.6 nedenfor. Denne udfordring vurderes i gennemsnit til 2,9 på skalaen, som går fra 1 "slet ingen udfordringer" til 4 "meget store udfordringer".

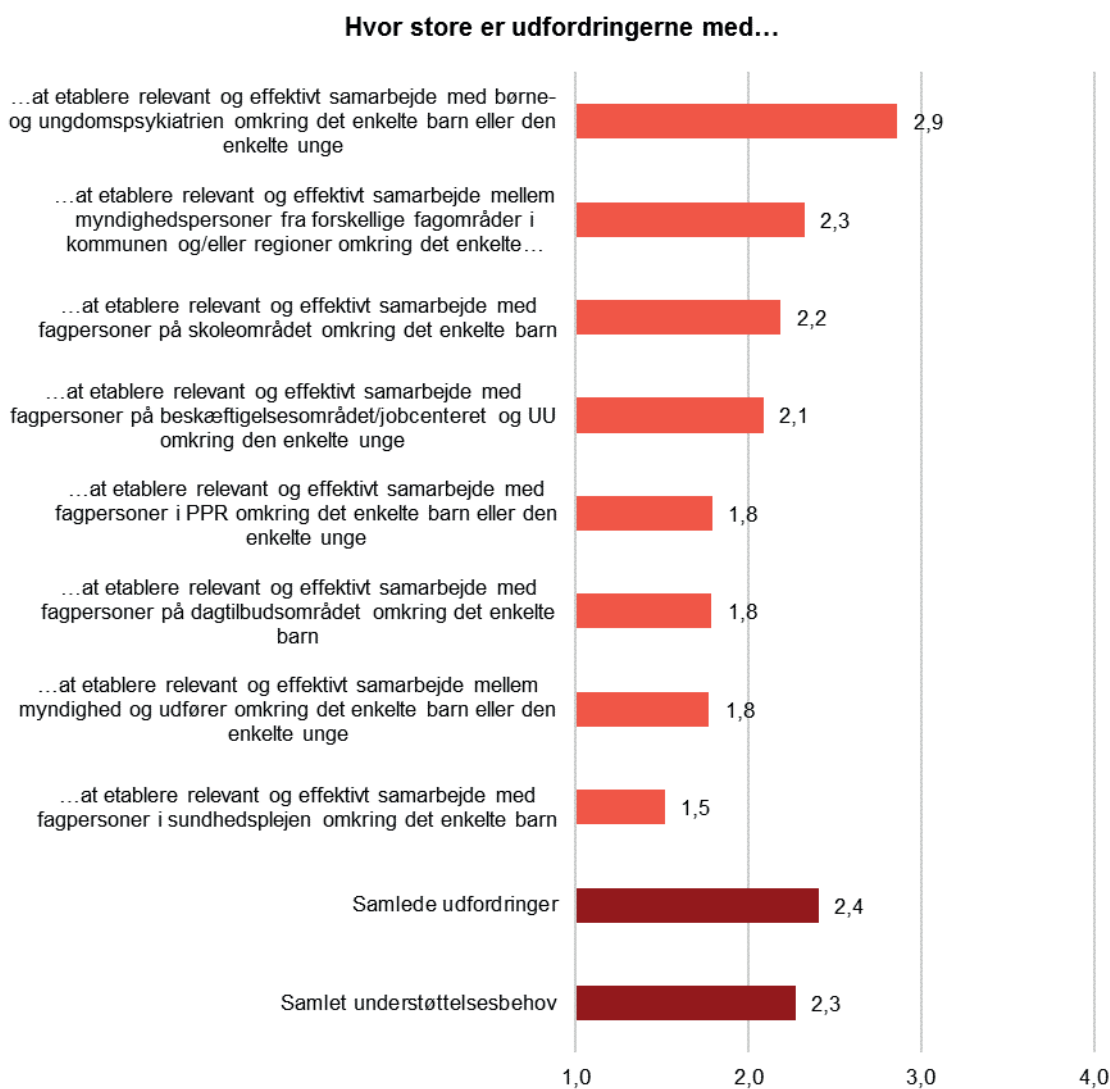
Kommunerne oplever desuden visse udfordringer med at etablere relevant og effektivt samarbejde mellem myndighedspersoner fra forskellige fagområder i kommunen og/eller regionen omkring det enkelte barn med handicap. Denne udfordring vurderes i gennemsnit til 2,3. Udfordringer med at etablere relevant og effektivt samarbejde med fagpersoner på henholdsvis skoleområdet og beskæftigelsesområdet/jobcenteret og UU vurderes i gennemsnit til 2,2 og 2,1 på skalaen 1-4.

I gennemsnit oplever kommunerne kun mindre udfordringer med at etablere relevant og effektivt samarbejde med fagpersoner i PPR, på dagtilbudsområdet, mellem myndighed og udfører samt med fagpersoner i sundhedsplejen. Disse udfordringer vurderes i gennemsnit til mellem 1,8 og 1,5.

I de kvalitative kommentarer til fokusområdet giver en fjerdedel af de kommuner, der har valgt at udbyde deres svar med en kvalitativ kommentar, udtryk for, at de oplever udfordringer i samarbejdet med børnepsykiatrien. Enkelte kommuner noterer, at psykiatrien kan have fokus på løsninger frem for at beskrive barnets vanskeligheder. Dermed opstår problematiske situationer, hvor psykiatrien

anbefaler løsninger, som kommunen ikke vil eller ikke kan tilbyde fx grundet manglende kompetencer eller indsats i kommunen, eller fordi løsningen ligger ud over kommunens lokale serviceniveau. Dette kan vanskeliggøre kommunens samarbejde med forældrene, da forældrene kan have fået urealistiske forventninger til den kommunale indsats.

Figur 5.6 Specifikke udfordringer i arbejdet på fokusområdet sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien samt udfordringernes og understøttelsesbehovets samlede størrelse (gennemsnitsværdier)

Anm.: Gennemsnittet for kommunernes udfordringer relateret til de forskellige typer af udfordringer på skalaen 1-4.

Note: Respondenter, der svarer ved ikke, er frasorteret. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1. N = 79-80.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Kommunernes gennemsnitlige oplevede behov for understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre eksterne aktører, hvad angår udfordringer i forbindelse med sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren og psykiatrien, er 2,3 (nederst Figur 5.6). Figuren viser også de oplevede udfordringer beregnet som et gennemsnit (2,4 på 1-4 skalaen) på tværs af kommunerne.

Sammenhængsanalysen viser, at der er en moderat og statistisk signifikant sammenhæng mellem størrelsen af kommunernes oplevede udfordringer og deres oplevede behov for understøttelse (jf.

Bilag 4). Med andre ord er der en tendens til, at jo større udfordringer kommunerne oplever, des større behov for understøttelse oplever de.

Hvad angår betydningen af strukturelle forhold i kommunerne, viser en supplerende analyse, at der er en svag, men dog statistisk signifikant sammenhæng mellem kommunernes udgiftsbehov og kommunernes vurdering af udfordringernes størrelse inden for dette fokusområde (jf. Bilag 4). Sammenhængen er negativ, hvilket vil sige, at der er en lille tendens til, at jo større udgiftsbehov en kommune har, jo mindre udfordringer oplever kommunen med at skabe sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien. En mulig forklaring på denne sammenhæng kan være, at kommuner med et relativt højt udgiftsbehov også har relativt mange børn og unge, som har behov for særlig støtte. Dette kan tænkes at betyde, at man i disse kommuner hyppigere samarbejder på tværs af områderne og derfor bliver mere øvede og oplever mindre udfordringer i samarbejdet. På det tilgængelige datagrundlag er det dog ikke muligt at undersøge, om dette er forklaringen bag den fundne sammenhæng.

Analysen i Bilag 4 viser ikke tendenser til øvrige sammenhænge mellem på den ene side kommunernes vurdering af udfordringer og understøttelsesbehov inden for dette fokusområde og på den anden side kommunernes indbyggertal, ressourcepres eller udgiftsbehov.

I de kvalitative kommentarer nævner en del kommuner, at man enten har etableret eller er i gang med at udarbejde samarbejdsmodeller for samarbejdet forvaltningerne imellem internt i kommunerne. Derudover nævner knap en tredjedel af de kommuner, der har valgt at uddybe deres svar med kvalitative kommentarer, eksplicit et behov for et forbedret samarbejde mellem kommunen og psykiatrien. Dette for at sikre en fælles opfattelse af barnets eller den unges udfordringer og for derigennem at sikre en bedre faglig kvalitet i den indsats, der iværksættes.

5.4 Socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen

VIVEs foranalyse har identificeret en række udfordringer forbundet med at sikre socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Mere specifikt undersøges kommunernes oplevede udfordringer med at sikre tilstrækkelig viden og kompetencer i sagsbehandlingen, at sikre, at sagen er tilstrækkelig oplyst, at udarbejde relevante handleplaner, at sikre relevant og tilstrækkelig opfølgning, at sikre et kvalificeret match af indsats til barnets/den unges og familiens behov samt tilstrækkelig inddragelse af barn, familie og netværk i sagsbehandlingen.

Hovedpointerne fra spørgeskemaundersøgelsen på fokusområdet socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen fremgår af boksen nedenfor.

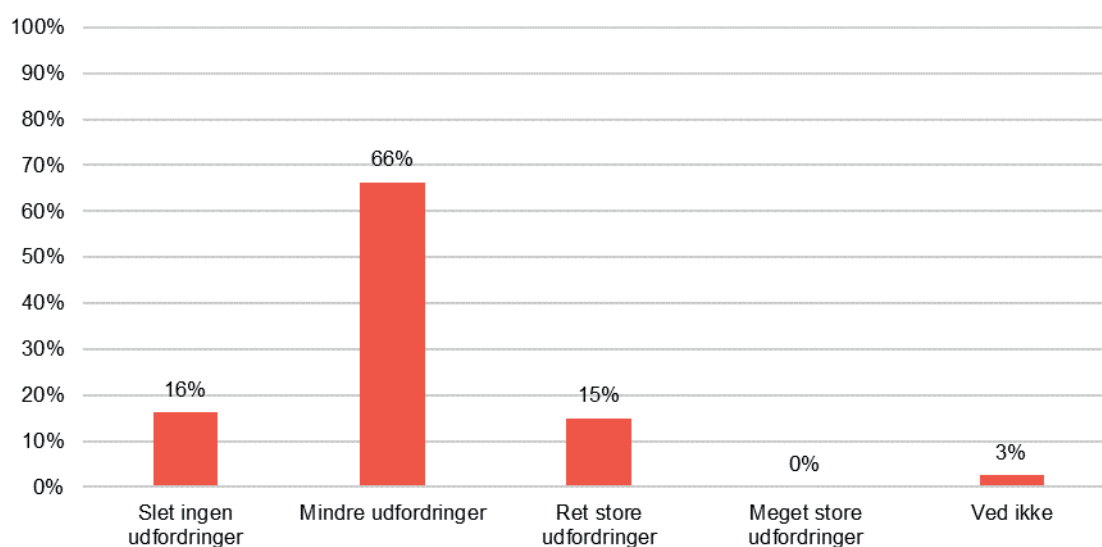
Hovedpointerne fra fokusområdet socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen

- Kun 15 % af kommunerne oplever større udfordringer på fokusområdet socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen.
- Den største udfordring inden for fokusområdet består i at sikre relevant og tilstrækkelig opfølgning i sagerne med fokus på progression, udvikling og trivsel hos barnet eller den unge.
- Kommunerne oplever generelt kun et mindre behov for ekstern understøttelse inden for dette fokusområde, men der efterspørges bedre muligheder for rådgivning i sager med komplekse juridiske spørgsmål.

5.4.1 Kommunernes udfordringer og behov for understøttelse på fokusområdet socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen

Figur 5.7 viser kommunernes vurdering af, hvor store udfordringer de overordnet oplever med at sikre socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen. Kun 15 % af kommunerne oplever ret store udfordringer med at sikre kvalitet i sagsbehandlingen, mens to tredjedele af kommunerne (66 %) oplever mindre udfordringer, og 16 % oplever slet ingen udfordringer. Der er ingen kommuner, som svarer, at de oplever meget store udfordringer inden for dette fokusområde.

Figur 5.7 Graden af oplevede udfordringer på fokusområdet socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen (procentvise andele)

Note: N = 80.

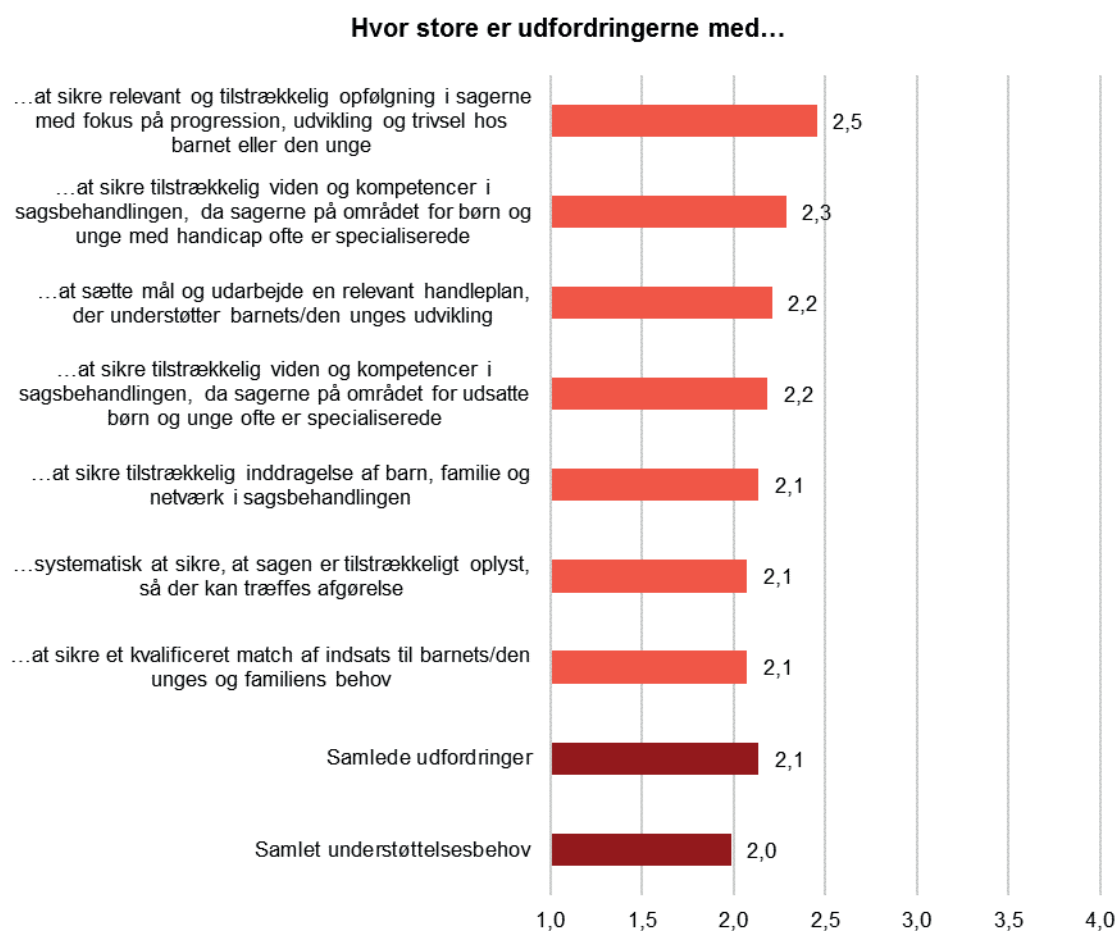
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

I tråd med ovenstående generelle billede oplever kommunerne i gennemsnit ikke store udfordringer med de syv specifikke udfordringer, som der er spurgt ind til under dette fokusområde. Dette fremgår af Figur 5.8. Figuren viser desuden, at den udfordring, som vurderes størst inden for fokusområdet vedrørende sagsbehandling, er arbejdet med at sikre relevant og tilstrækkelig opfølgning i sagerne med fokus på progression, udvikling og trivsel hos barnet eller den unge. Denne udfordring vurderes i gennemsnit til 2,5, hvor 1 er "slet ingen udfordringer" og 4 er "meget store udfordringer".

De øvrige udfordringer, som fremgår af figuren, vurderer kommunerne i gennemsnit mellem 2,1 og 2,3 på 1-4 skalaen. De udfordringer, der i gennemsnit vurderes som de mindste, er udfordringer, der er med at sikre tilstrækkelig inddragelse af barn, familie og netværk i sagsbehandlingen, at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst og at sikre et kvalificeret match af indsats til barnets/den unges og familiens behov.

I de kvalitative kommentarer til fokusområdet giver godt en fjerdedel af de kommuner, der har afgivet en kommentar, udtryk for udfordringer i forhold til lovgivningen og Ankestyrelsen. Kommunerne oplever bl.a. et stort krav til dokumentation, hvilket udfordrer sagsbehandlingen. Derudover bemærker tilsvarende godt en fjerdedel af de kommuner, der har uddybet deres svar, at der er meget stor udskiftning i gruppen af myndighedssagsbehandlere på området, hvilket medfører videnstab og utilstrækkelige kompetencer blandt medarbejderne.

Figur 5.8 Specifikke udfordringer i arbejdet på fokusområdet socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen samt udfordringernes og understøttelsesbehovets samlede størrelse (gennemsnitsværdier)

Anm.: Gennemsnittet for kommunernes udfordringer relateret til de forskellige typer af udfordringer på skalaen 1-4.

Note: Respondenter, der svarer ved ikke, er frasorteret. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1. N = 80-81.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Af Figur 5.8 fremgår også gennemsnittet af kommunernes vurdering af deres behov for understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre eksterne aktører i forhold til at imødekomme udfordringerne med at sikre socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen. Gennemsnittet for kommunernes vurdering af behovet for understøttelse på dette fokusområde er 2,0. I figuren vises også et gennemsnit af kommunernes vurdering (2,1 på 1-4 skalaen) af den samlede udfordring med at sikre socialfaglig og juridiske kvalitet i sagsbehandlingen.

Sammenhængsanalysen viser at der er en relativ svag men statistisk signifikant sammenhæng mellem kommunernes vurdering af størrelsen på udfordringerne og deres behov for understøttelse (jf. Bilag 4). Analysen af betydningen af strukturelle forhold i kommunerne viser, at der ikke er sammenhæng mellem på den ene side kommunernes vurdering af oplevede udfordringer og oplevet understøttelsesbehov på fokusområdet og på den anden side kommunernes indbyggertal, ressourcepres eller udgiftsbehov (jf. Bilag 4).

Inden for dette fokusområde har 23 kommuner uddybet deres svar vedrørende behov for understøttelse med en kvalitativ kommentar. Her nævner seks kommune et behov for rådgivning i sager med

komplekse juridiske spørgsmål samt ved implementering af ny lovgivning. Specifikt foreslår én kommune en "hotline" til juridisk rådgivning, da mindre kommuner ikke har adgang til jurister med den nødvendige ekspertise. Øvrige seks kommuner efterspørger desuden et tættere samarbejde med Ankestyrelsen og mere klarhed i forbindelse med deres retningslinjer, da de oplever, at Ankestyrelsen ofte træffer forskelligartede beslutninger.

Fem kommuner påpeger desuden, at ikke alle sagsbehandlere er godt nok klædt på til opgaven, som kræver stor systematik og erfaring. Det fremhæves, at der er behov for gode kurser til fx nyuddannede socialrådgivere. Endvidere påpeges det, at det er en udfordring at fastholde dygtige og kvalificerede medarbejdere. I den forbindelse påpeger én kommune, at Socialstyrelsens udgivelse "Kvalitet i sagsbehandlingen" er en god håndbog til rådgiverne, og at der med fordel kunne tilbydes kurser til kommunerne med udgangspunkt i udgivelsen.

6 Resultater for de målgruppespecifikke fokusområder

6.1 Anbringelse af børn og unge

Foranalysen viste, at kommunerne aktuelt oplever en række udfordringer i forbindelse med anbringelse af udsatte børn og unge. Mere specifikt undersøges kommunernes oplevede udfordringer med at rekruttere plejefamilier, at henholdsvis døgninstitutioner, opholdssteder og plejefamilier mangler kompetencer og viden, utilstrækkelig brug af netværksanbringelser, at kombinere forskellige anbringelsestilbud, at sikre anbragte børns skolegang, samarbejdet omkring børn anbragt i andre kommuner, at arbejde med biologiske forældres kompetencer samt udfordringer med at understøtte et vel-fungerende samvær mellem anbragte børn og deres forældre.

Hovedpointerne fra spørgeskemaundersøgelsen fremgår af boksen nedenfor.

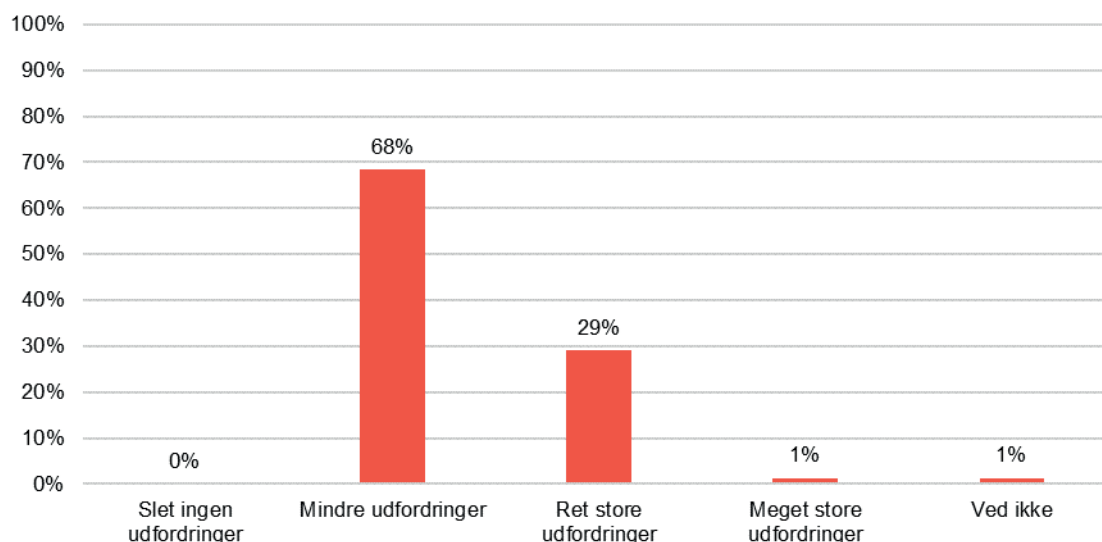
Hovedpointerne fra fokusområdet anbringelse af børn og unge

- 30 % af kommunerne oplever ret store eller meget store udfordringer med anbringelse af børn og unge.
- Kommunernes største udfordring inden for fokusområdet ligger i at rekruttere nye kompetente plejefamilier.
- Kommunerne oplever et vist behov for ekstern understøttelse, og det primære behov handler om hjælp til både at rekruttere nye og uddanne eksisterende plejefamilier.

6.1.1 Kommunernes udfordringer og behov for understøttelse på fokusområdet anbringelse af børn og unge

Ser man på udfordringerne relateret til anbringelse af børn og unge, så oplever næsten alle kommunerne enten mindre eller ret store udfordringer. Figur 6.1 viser specifikt, at 29 % af kommunerne oplever ret store udfordringer, mens 68 % oplever mindre udfordringer. Kun en enkelt kommune oplever, at udfordringerne forbundet med anbringelse af børn og unge er meget store. Der er til gengæld ingen kommuner, som slet ikke oplever udfordringer på området.

Figur 6.1 Graden af oplevede udfordringer på fokusområdet anbringelse af børn og unge (procentvise andele)

Note: N = 79.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Figur 6.2 viser kommunernes svar vedrørende ti forskellige aspekter af arbejdet med anbringelse af børn og unge. Kommunernes største udfordring ligger i at rekruttere nye kompetente plejefamilier. Gennemsnittet her ligger på hele 3,1 på 1-4 skalaen, hvilket er bemærkelsesværdigt højt sammenlignet med gennemsnittet for kommunernes oplevelse af de samlede udfordringer på fokusområdet, som ligger på 2,3. Gennemsnittet for kommunernes oplevede udfordringer på de øvrige aspekter af anbringelse af børn og unge ligger alle mellem 2,2 og 2,6. På fokusområdet anbringelse af børn og unge er der således en særlig problemstilling vedrørende rekruttering af plejefamilier. Rekrutteringsproblemet er faktisk så stort, at det – sammen med problemerne i at koble data på tværs af fagsystemer – slår ud som kommunernes allerstørste specifikke udfordring i den samlede undersøgelse. Respondenternes åbne svar tyder på, at rekrutteringen kan være særlig svær, når det handler om et barn eller en ung med handicap. Her mangler der plejefamilier med de rette kompetencer. Dette understøttes yderligere af, at kommunerne også angiver, at de oplever udfordringer med, at de eksisterende plejefamilier mangler kompetencer og viden i forhold til at arbejde med de anbragte børn og unge (2,4).

Den næststørste udfordring handler om anvendelsen af netværksanbringelse i tilstrækkelig grad, når det er muligt (2,6). De tredjestørste udfordringer i arbejdet med anbringelser handler henholdsvis om, at arbejde med de biologiske forældres kompetencer med fokus på stabilitet i anbringelsen og eventuel hjemtagelse fx via forældrehandleplaner (2,5) og udfordringer med at kombinere forskellige anbringelsestilbud i sager, hvor det er relevant, fx anbringelse i plejefamilier med kortvarige behandlingsophold på en institution (2,5).

Der er stor divergens i kommunernes kvalitative kommentarer. Nogle kommuner oplever særlige udfordringer i forbindelse med anbringelse uden samtykke, da disse ofte kræver mange ressourcer, andre påpeger udfordringer forbundet med at sikre stabilitet i anbringelse, herunder særligt i forhold til anbringelser af børn og unge med handicap samt i netværksanbringelser, hvor man oplever, at barnet eller den unge kan komme i klemme mellem netværksplejefamilien og den biologiske familie.

I kommunernes optik er det mindst udfordrende aspekt af anbringelsesarbejdet at understøtte et velfungerende samvær mellem anbragte børn og unge og deres forældre, søskende og øvrige sociale netværk.

Figur 6.2 Specifikke udfordringer i af arbejdet på fokusområdet anbringelse af børn og unge samt udfordringernes og understøttelsesbehovets samlede størrelse (gennemsnitsværdier)

Anm.: Gennemsnittet for kommunernes udfordringer relateret til de forskellige typer af udfordringer på skalaen 1-4.

Note: Respondenter, der svarer ved ikke, er frasorteret. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1. N = 67-78.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Kommunernes behov for understøttelse på området for anbragte børn og unge følger størrelsen på de udfordringer, som kommunerne oplever (se nederst Figur 6.2). Samlet set ligger understøttelsesbehovet på 2,1 på skalaen fra 1-4, hvilket er en smule lavere end kommunernes angivelse af,

hvor store udfordringer de samlet set oplever på fokusområdet (2,3). Både udfordringerne og understøttelsesbehovet i arbejdet med anbringelse af børn og unge ligger størrelsesmæssigt i midten sammenlignet med de andre fokusområder i vores undersøgelse.

De åbne svar peger ikke overraskende på, at kommunerne efterspørger hjælp til at løse rekrutteringsproblemerne. Både i forhold til at skaffe nye plejefamilier men også til at uddanne og opkvalificere de eksisterende. Kommunerne ønsker også mere specialiserede tilbud med særlig viden om fx handicap og spiseforstyrrelser i forbindelse med anbringelse og gode modeller til at øge erfaringsudvekslingen blandt opholdssteder og døgninstitutioner.

Når det gælder sammenhængen mellem størrelsen af udfordringerne og understøttelsesbehovet, viser der sig en moderat og statistisk signifikant sammenhæng. De kommuner, som oplever store udfordringer med anbringelse af børn og unge, vil også ofte være dem med et stort behov for ekstern understøttelse (se Bilag 4).

Kommunens indbyggertal, ressourcenes og udgiftsbehov er fuldstændig uden betydning for resultaterne. Der er således ingen indikationer på, at større og mindre kommuners oplevelser er forskellige angående børn og unges anbringelse. Der er heller ingen forskel på, hvor store udfordringerne og hvor stort understøttelsesbehovet er afhængigt af kommunens ressourcenes og udgiftsbehov.

6.2 Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker

VIVEs forundersøgelse viser, at kommunerne oplever at antallet af børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker er stigende. Foranlediget af denne stigning oplever kommunerne en mangel på virksomme indsatser til målgruppen. Derudover oplever kommunerne udfordringer med, at sikre tilstrækkeligt fokus på forebyggelse af social isolation, at tilvejebringe viden og kompetencer hos myndighed og udfører i forhold til virksomme indsatser til børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker, at etablere relevant og effektivt samarbejde omkring indsatser til børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker på tværs af aktører i kommunen samt udfordringer med at skabe klarhed om, hvilke problemstillinger vedrørende børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker der skal håndteres med en særlig indsats på almenområdet eller med en indsats på det specialiserede område via serviceloven.

Spørgeskemaundersøgelsens hovedpointer på området for børn og unge med autisme og ADHD eller lignende problematikker fremgår af boksen nedenfor.

Hovedpointerne fra fokusområdet børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker

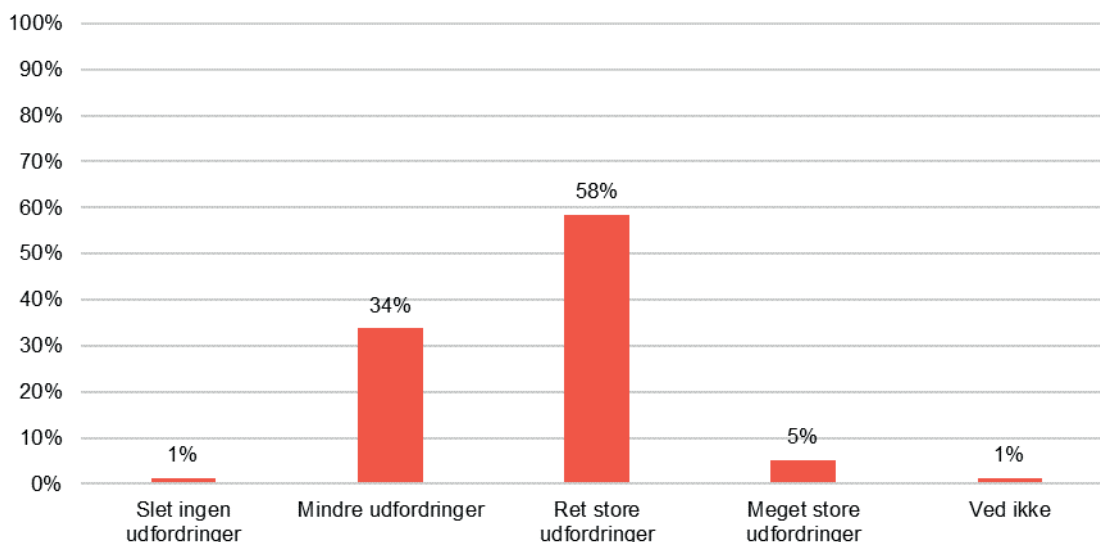
- Over seks ud af ti kommunerne oplever ret store eller meget store udfordringer i arbejdet med børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker.
- Kommunernes største udfordring inden for fokusområdet ligger i, at kommunerne oplever en stigning i antallet af børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker
- Kommunerne oplever et betydeligt behov for ekstern understøttelse, fx i forhold til mere viden om, hvilke indsatser der har effekt.

6.2.1 Kommunernes udfordringer og behov for understøttelse på fokusområdet børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker

Figur 6.3 viser, at mere end seks ud af ti kommuner oplever ret store eller meget store udfordringer i arbejdet med børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker. Helt konkret oplever

5 % meget store og 58 % ret store udfordringer. Der er næsten ingen kommuner, som angiver, at de slet ikke oplever udfordringer på området (1 %), eller at udfordringerne hos dem er mindre (34 %).

Figur 6.3 Graden af oplevede udfordringer på fokusområdet børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker (procentvise andele)

Note: N = 77.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Figur 6.4 sætter fokus på seks specifikke udfordringer i kommunernes arbejde med børn med autisme, ADHD eller lignende problematikker.

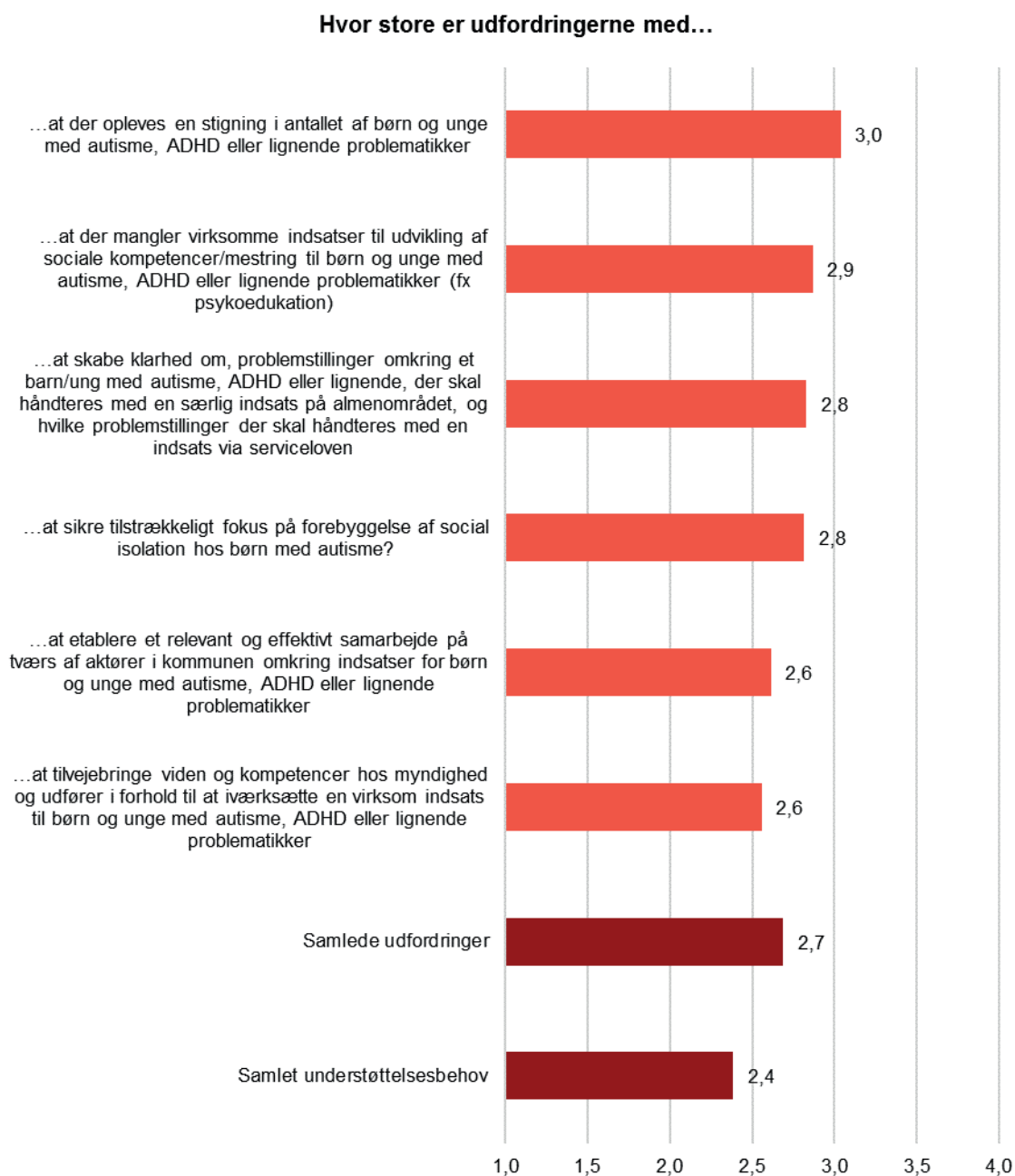
Flere af problematikkerne fremstår centrale for kommunerne. Kommunernes største udfordring ligger i såkaldte aktivitetsstigninger (3,0). Det opleves, at antallet af børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker stiger, og det er svært for kommunerne at følge med i forhold til at matche efterspørgslen på indsatser til målgruppen. I de åbne svar fremgår det, at en del af udfordringen også handler om, at nogle diagnoser bliver mere udbredte. Det gælder bl.a. angst, spiseforstyrrelse, selvmordstanker og OCD.

Der er tre andre store udfordringer på området. Kommunerne oplever, at der mangler virksomme indsatser til udvikling af sociale kompetencer hos børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker (2,9). I spørgsmålet er psykoedukation, der sigter mod at gøre det lettere for børn og unge at skabe et selvstændigt og meningsfuldt liv (Xia, 2011), givet som eksempel. Kommunerne oplever også ret store udfordringer med at skabe klarhed om, hvilke problemstillinger omkring et barn eller en ung med autisme, ADHD eller lignende problematikker der skal håndteres med en særlig indsats på almenområdet, og hvilke problemstillinger der skal håndteres med en indsats via serviceloven (2,8). Ud over uklarhed om, hvor ansvaret for en indsats skal placeres, har enkelte kommuner kvalitativt noteret, at der på baggrund af forældres kontakt med både psykiatrien og interesseorganisationer på området også kan opstå udfordringer i forventningsafstemningen med forældre om, hvor meget hjælp kommunen kan tilbyde i den enkelte sag. Endelig ligger der en udfordring for kommunerne i at sikre et tilstrækkeligt fokus på forebyggelse af social isolation hos børn med autisme (2,8).

De mindre udfordrende aspekter af arbejdet med børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker er ifølge kommunerne selv at etablere et relevant og effektivt samarbejde på tværs

af aktører i kommunen i forhold til indsatserne og at tilvejebringe viden og kompetencer hos myndighed og udfører i forhold til at iværksætte indsatser, som er virksomme (begge 2,6).

Figur 6.4 Specifikke udfordringer i arbejdet på fokusområdet børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker samt udfordringernes og understøttelsesbehovets samlede størrelse (gennemsnitsværdier)

Anm.: Gennemsnittet for kommunernes udfordringer relateret til de forskellige typer af udfordringer på skalaen 1-4.

Note: Respondenter, der svarer ved ikke, er frasorteret. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1. N = 76-78.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

På området for børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker angiver kommunerne under ét, at behovet for ekstern understøttelse er relativt stort. Som det fremgår nederst i Figur 6.4 ligger det i gennemsnit 2,4 på 1-4 skalaen. Selvom understøttelsesbehovet således ligger

lidt under udfordringernes størrelses (2,7), viser tallene samlet, at børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker er et af de mest centrale fokusområder i undersøgelsen.

I de åbne svar efterspørger kommunerne mere viden om, hvilke indsatser der har effekt – særligt i forbindelse med hjemmetræning, fx blandt børn med autisme, eller programmer/metoder, der giver forældrene eller professionelle redskaber til at arbejde med barnets adfærd. Det nævnes også, at man mangler mere understøttelse til at håndtere fravær hos børn/unge i forbindelse med inklusion i skolen. Samarbejde med eksempelvis Børne- og Ungeforvaltningen om skolefravær fremhæves som et eksempel på god støtte. Endelig påpeger nogle kommuner, at der mangler konsulentbistand i komplekse sager samt faglig vejledning i at håndtere adfærdsvanskeligheder til berørte familier.

Sammenhængen mellem størrelsen af udfordringerne og understøttelsesbehovet er moderat og statistisk signifikant. Det gælder således for den enkelte kommune, at store udfordringer typisk også vil betyde et relativt stort behov for ekstern understøttelse. Ligeledes har kommuner med mindre udfordringer på området heller ikke noget særligt understøttelsesbehov (se Bilag 4).

Analysen af betydningen af kommunernes rammevilkår viser, at rammevilkårene ikke har nogen særlig betydning for, hvordan de oplever situationen på området for børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker. Der er en tendens til, at et større ressourcepres og udgiftsbehov er forbundet med mindre udfordringer, men sammenhængene er svage og insignifikante. Udfordringerne og understøttelsesbehovet i arbejdet med børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker, kan derfor siges at gælde bredt for kommunerne.

6.3 Psykisk sårbare børn og unge

I foranalysen er der identificeret en række udfordringer relateret til målgruppen psykisk sårbare børn og unge. Det handler om børn, der fx kæmper med angst, selvskade, ensomhed, social isolation, depression eller generel tristhed. Mere specifikt oplever kommunerne udfordringer med en stigning i antallet af psykisk sårbare børn og unge, tidligt at opspore psykisk sårbare børn og unge, at mangle kommunale indsatser målrettet psykisk sårbare børn og unge, at tilvejebringe tilstrækkelig viden og kompetencer hos myndighed og udfører i forhold til virksomme indsatser til psykisk sårbare børn og unge, at etablere relevant og effektivt samarbejde med henholdsvis børne- og ungdomspsykiatrien og almenområdet samt udfordringer med at skabe klarhed om, hvilke problemstillinger vedrørende psykisk sårbare børn og unge der skal håndteres på henholdsvis almenområdet og på det specialiserede område via serviceloven.

Hovedpointerne fra spørgeskemaundersøgelsen vedrørende fokusområdet psykisk sårbare børn og unge fremgår af boksen nedenfor.

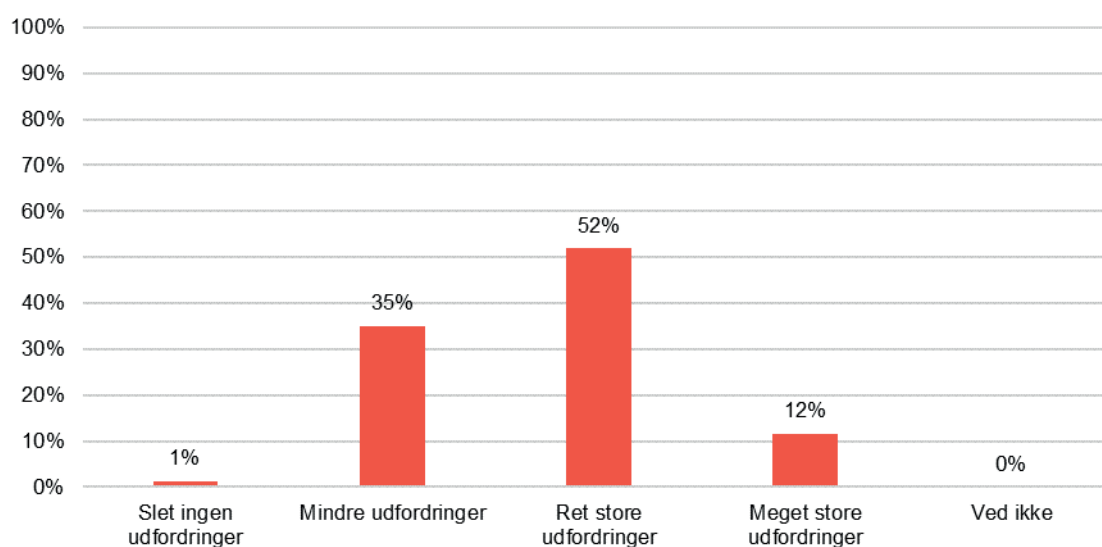
Hovedpointerne fra fokusområdet psykisk sårbare børn og unge

- Hver syvende kommune oplever meget store udfordringer foranlediget af en stigning i antallet af psykisk sårbare børn og unge, hvilket er en større andel end på noget andet fokusområde.
- Kommunernes største udfordring inden for fokusområdet er, at der opleves en vækst i gruppen af psykisk sårbare børn og unge.
- Behovet for ekstern understøttelse er betydeligt, og kommunerne savner både stærkere evidens for virkningen af indsatser og et større udbud af forskellige indsatser at vælge imellem.

6.3.1 Kommunernes udfordringer og behov for understøttelse på fokusområdet psykisk sårbare børn og unge

Kommunerne oplever betydelige udfordringer foranlediget af, at der opleves en vækst i antallet af psykisk sårbare børn og unge. Figur 6.5 viser, at 12 % af kommunerne oplever meget store udfordringer, hvilket er en større andel end på noget andet fokusområde i den samlede undersøgelse. Samtidigt oplever 52 % ret store udfordringer, mens 35 % kun oplever mindre udfordringer. En enkelt kommune oplever slet ingen udfordringer på området for psykisk sårbarhed blandt børn og unge.

Figur 6.5 Graden af oplevede udfordringer foranlediget af en stigning i antallet af psykisk sårbare børn og unge (procentvise andele)

Note: N = 77.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

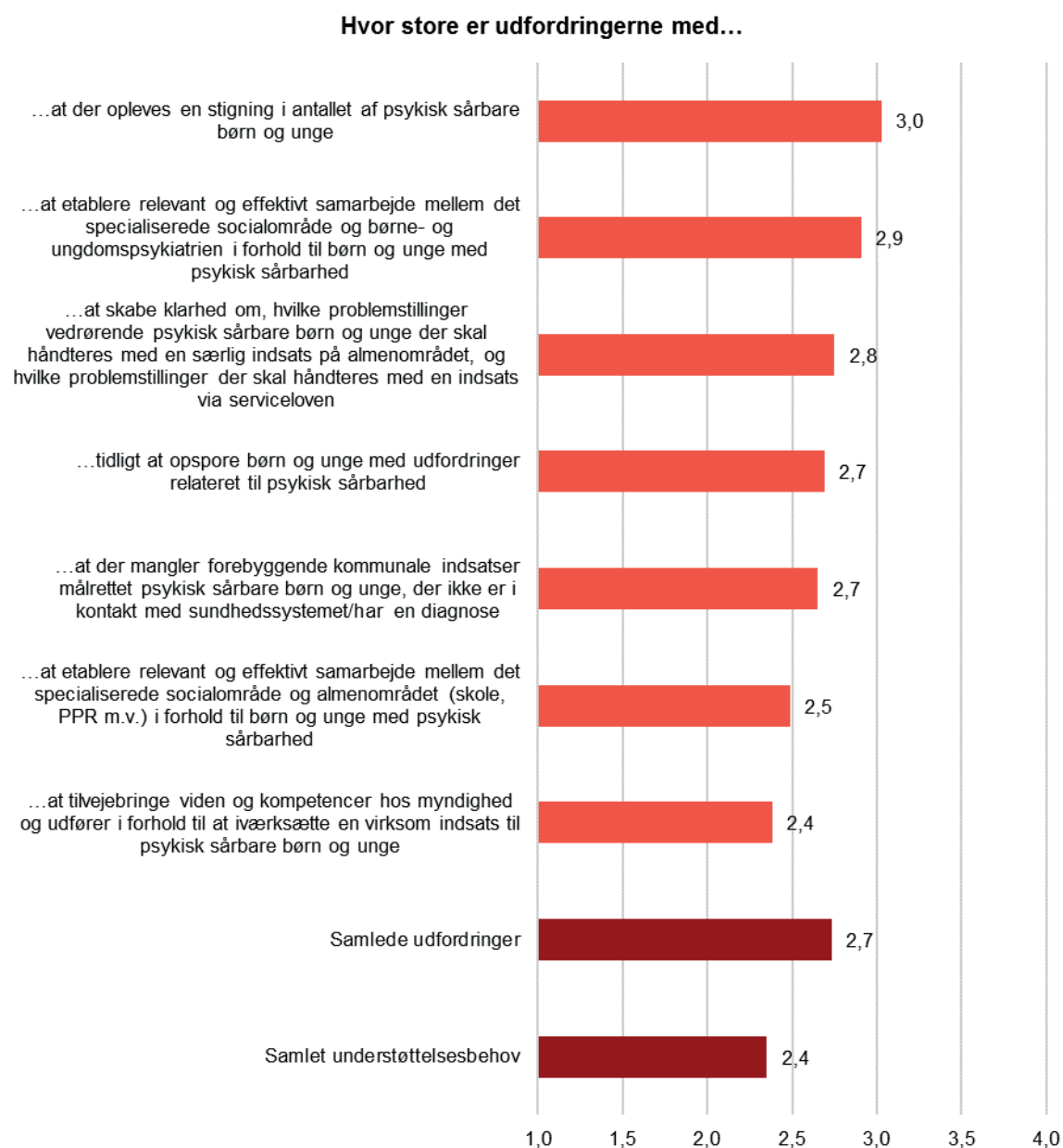
Figur 6.6 viser, hvad der mere specifikt kendetegner kommunernes udfordringer i arbejdet med psykisk sårbare børn og unge. Som det også var tilfældet på området for børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker, er det netop aktivitetsstigningerne på området for psykisk sårbare børn og unge, der opleves som den største udfordring. Her er gennemsnitsscoren 3,0 på skalaen fra 1-4, hvilket er højt, også sammenlignet med de øvrige fokusområder, som undersøgelsen dækker. I denne sammenhæng skal det bemærkes, at der formentlig vil være et overlap mellem netop disse to målgrupper, da man ofte ser, at psykisk sårbare børn eller unge, som viser tegn på mistrivsel, bliver udredt i psykiatrien, hvor nogle får en diagnose som fx ADHD eller autisme. Det påpeges i de åbne svar, at man i kommunerne oplever stadig flere børn og unge med diagnoser. For dette fokusområde gælder det dog, at det dækker en meget heterogen gruppe af børn og unge og således også børn og unge, der (endnu) ikke har en diagnose.

Den næststørste udfordring handler om at etablere et relevant og effektivt samarbejde mellem det specialiserede socialområde på den ene side og børne- og ungdomspsykiatrien på den anden (2,9). Det påpeges fx i de åbne svar, at der kan opstå uoverensstemmelser mellem den regionale psykiatri og kommunen om, hvornår et barn eller en ung er færdigbehandlet. I de situationer mangler der et mere formaliseret samarbejde. Der ligger også en tredje udfordring i at skabe klarhed om, hvilke problemstillinger vedrørende psykisk sårbare børn og unge der skal håndteres med en særlig indsats på almenområdet, og hvilke problemstillinger der skal håndteres med en indsats via serviceloven. Der er altså igen en parallel til området for børn og unge med autisme, ADHD eller lignende

problematikker, hvor kommunerne også oplever gråzone-problematikker. Også her nævner kommunerne, at der er udfordringer med skolefravær hos målgruppen, og at der er et behov for mere viden om, hvordan målgruppen bedst inkluderes i skolen.

De udfordringer, der nogle gange kan være i at tilvejebringe viden og kompetencer hos myndighed og udfører i forhold til at iværksætte virksomme indsatser, oplever kommunerne generelt set kun som mindre på området for psykisk sårbare børn og unge (2,4).

Figur 6.6 Specifikke udfordringer i arbejdet på fokusområdet psykisk sårbare børn og unge samt udfordringernes og understøttelsesbehovets samlede størrelse (gennemsnitsværdier)

Anm.: Gennemsnittet for kommunernes udfordringer relateret til de forskellige typer af udfordringer på skalaen 1-4.

Note: Respondenter, der svarer ved ikke, er frasorteret. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1. N = 74-78.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Som for de øvrige fokusområder er der på området for psykisk sårbare børn og unge beregnet nogle gennemsnitsværdier for størrelsen på kommunernes udfordringer og understøttelsesbehov. Figur 6.6 viser, at udfordringerne er relativt store (2,7). Og det er behovet for ekstern understøttelse, også selvom det dog er en smule mindre (2,4). Samlet set viser kommunernes besvarelser, at børn og unge med psykisk sårbarhed er blandt de to vigtigste fokusområder i den samlede undersøgelse.

Ser man på de åbne svar om, hvad kommunerne savner af ekstern understøttelse, handler det især om stærkere evidens for, hvilke indsatser der virker. Relateret hertil savner man generelt også et større udbud af forskellige indsatser at vælge imellem. Ifølge de åbne svar ønsker man derudover bedre samarbejde med psykiatrien og diverse interesseorganisationer, fordi der her ligger værdifuld viden, og fordi pårørende er særligt lydhøre over for dem. Specifikt nævnes *skolesundhed.dk* som eksempel på et kommuneeksternt redskab, som allerede understøtter arbejdet med psykisk sårbarhed.

På kommuneniveau er der en relativt stærk signifikant sammenhæng mellem, hvor store udfordringer kommunerne oplever i arbejdet med de psykisk sårbare børn og unge, og hvor stort et behov for ekstern hjælp kommunerne angiver. Det vil sige, at hvis udfordringerne er store i en kommune, så er understøttelsesbehovet det generelt også.

Resultaterne varierer ikke alt efter kommunernes rammevilkår. Større og mindre kommuners oplevelser er generelt ens, hvad angår børn og unge med psykisk sårbarhed. Der er heller ingen forskelle i udfordringernes og understøttelsesbehovets størrelse for mere eller mindre ressourcepræsede kommuner eller for kommunerne med større eller mindre udgiftsbehov.

6.4 Overgreb på udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap

Ifølge foranalysen står kommunerne med flere udfordringer i arbejdet med at opspore og handle på sager vedrørende udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, som har været udsat for overgreb. Mere specifikt oplever kommunerne udfordringer med at forebygge og undgå sager, hvor børn krænker andre børn, at sikre tilstrækkelig opmærksomhed på overgreb mod børn og unge med handicap, at etablere et relevant og effektivt samarbejde på tværs af kommunale aktører i overgrebssager samt udfordringer med at sikre en klar rolle- og ansvarsfordeling i forbindelse med opsporing af overgreb.

Hovedpointerne fra spørgeskemaundersøgelsen på fokusområdet overgreb på udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap fremgår af boksen nedenfor.

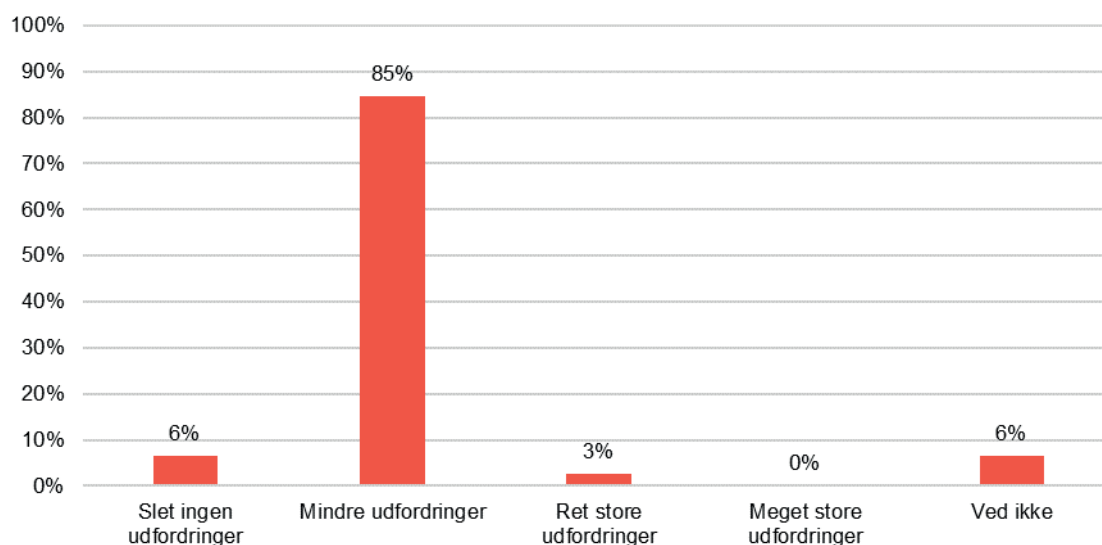
Hovedpointerne fra fokusområdet omkring overgreb på udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap

- Mere end ni ud af ti kommuner oplever kun mindre eller slet ingen udfordringer vedrørende overgreb på udsatte eller børn og unge med handicap.
- De udfordringer, kommunerne oplever, er at forebygge og undgå sager, hvor børn krænker andre børn samt at sikre tilstrækkelig opmærksomhed på overgreb og vold over for børn og unge med handicap, som fx kan have kommunikationsvanskeligheder.
- Kommunernes behov for ekstern understøttelse er mindre, men nogle kommuner efterspørger dog mere viden fra aktører som fx regionale børnehuse.

6.4.1 Kommunernes udfordringer og behov for understøttelse på fokusområdet overgreb på udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap

Spørger man ind til kommunernes perspektiv på arbejdet med at opspore og handle på overgrebsager om udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, viser det sig, at langt størstedelen kun oplever mindre udfordringer. Specifikt viser Figur 6.7, at hele 85 % af kommunerne angiver, at de oplever mindre udfordringer, mens yderligere 6 % slet ikke oplever udfordringer på fokusområdet. Blot 3 % angiver, at de oplever ret store udfordringer i forhold til overgreb på udsatte eller børn og unge med handicap.

Figur 6.7 Graden af oplevede udfordringer på fokusområdet overgreb på udsatte børn og unge/børn og unge med handicap (procentvise andele)

Note: N = 78.

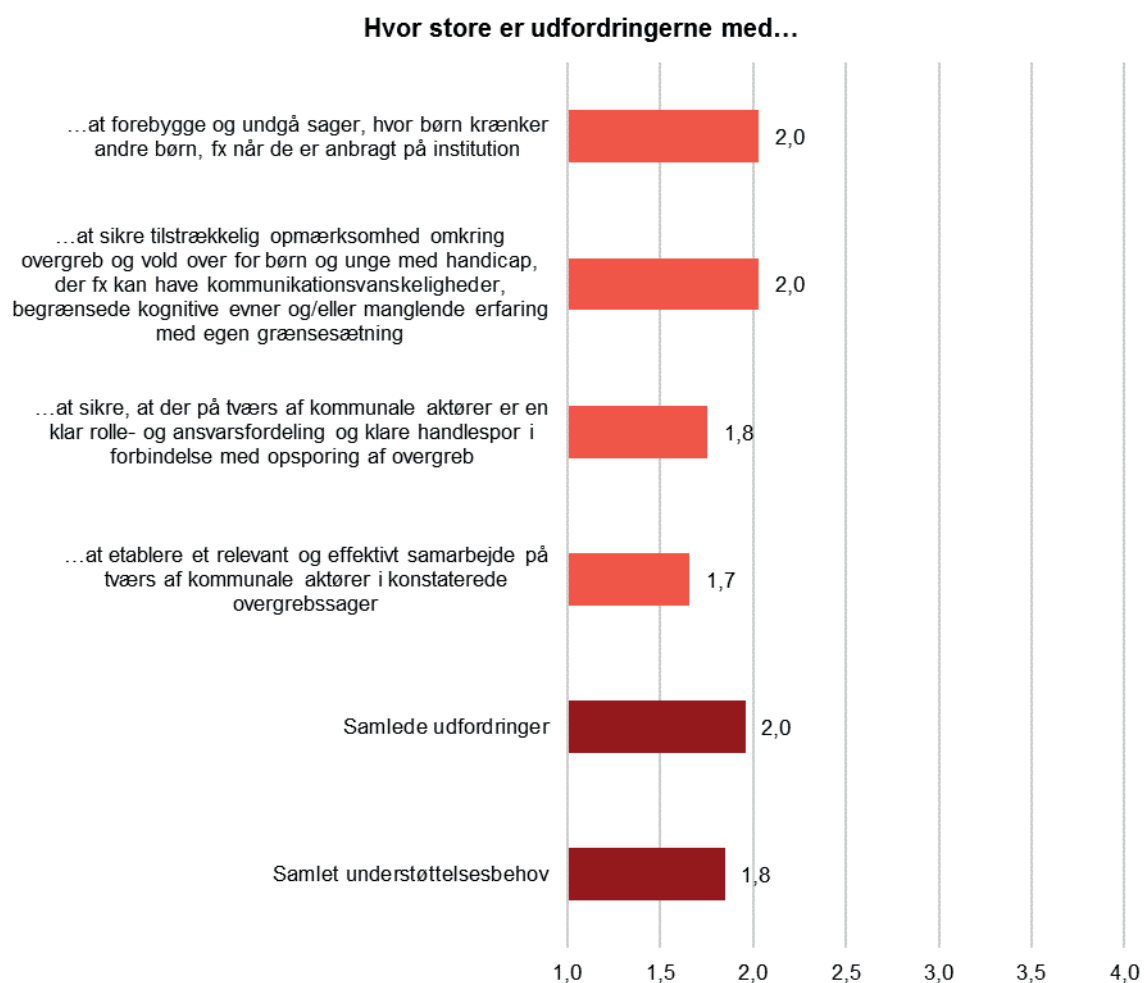
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Figur 6.8 uddyber, hvad kommunernes udfordringer i forbindelse med overgreb på børn og unge, der har et handicap eller er udsatte, nærmere omhandler, og viser kommunernes svar vedrørende fire forskellige aspekter af udfordringer i kommunernes arbejde på området.

Udfordringerne ved overgreb opleves generelt set af kommunerne som mindre. Kommunernes gennemsnitlige oplevelse af udfordringerne ligger på mellem 1,7 og 2,0 på 1-4 skalaen. Men to af udfordringer fylder alligevel mere end de andre. For det første, oplever kommunerne en mindre udfordring i at forebygge og undgå sager, hvor børn krænker andre børn, fx når de er anbragt på institution (2,0). For det andet oplever kommunerne, at det er en udfordring at sikre tilstrækkelig opmærksomhed på overgreb og vold over for børn og unge med handicap, der fx kan have kommunikationsvanskeligheder, begrænsede kognitive evner og/eller manglende erfaring med egen grænsesætning (2,0).

Kommunerne angiver, at de oplever mindre udfordringer med at sikre, at der på tværs af kommunale aktører er klar rolle- og ansvarsfordelinger og handlespor i forbindelse med opsporing af overgreb samt med at etablere et relevant og effektivt samarbejde på tværs af kommunale aktører i konstaterede overgrebsager. De åbne svar indikerer, at flere kommuner har tydelige handlingsplaner og et veletableret samarbejde med politiet samt de regionale børnehuse, som bistår kommunerne med udredning i sager om overgreb mod børn og unge samt andre aktører.

Figur 6.8 Specifikke udfordringer i arbejdet på fokusområdet overgreb på udsatte børn og unge/børn og unge med handicap samt udfordringernes og understøttelsesbehovets samlede størrelse (gennemsnitsværdier)

Anm.: Gennemsnittet for kommunernes udfordringer relateret til de forskellige typer af udfordringer på skalaen 1-4.

Note: Respondenter, der svarer ved ikke, er frasortet. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1. N = 63-74.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Kommunernes oplever mindre behov for understøttelse på området overgreb på børn og unge (se nederst Figur 6.8). Samlet set ligger kommunernes oplevede understøttelsesbehov på 1,8 på skalaen fra 1-4, hvilket er en anelse lavere end kommunernes angivelse af, hvor store udfordringerne samlet set er (2,0). Både udfordringerne og understøttelsesbehovet på området overgreb på udsatte børn og unge og børn og unge med handicap ligger lavt sammenlignet med de øvrige fokusområder i undersøgelsen.

Trods det, at udfordringerne vedrørende overgreb på børn og unge af kommunerne opleves som mindre, viser de åbne svar stadig, at nogle kommuner efterspørger mere viden fra aktører som fx de regionale børnehuse.

Når det kommer til sammenhængen mellem størrelsen af udfordringerne og understøttelsesbehovet, er der modsat alle andre fokusområder ikke nogen statistisk signifikant korrelation at spore. De

få kommuner, som oplever store udfordringer i arbejdet med opsporing og håndtering af overgrebs-sager, er altså ikke nødvendigvis dem med et stort behov for ekstern understøttelse. Men tendensen peger dog trods alt i den retning (se Bilag 4).

Kommunens indbyggertal, ressourcepres og udgiftsbehov er generelt uden betydning for resultaterne. Der er en svag tendens til, at kommunerne oplever mindre udfordringer, jo større deres udgiftsbehov er, men ellers er der ingen tegn på, at kommunale rammevilkår har betydning, når det gælder kommunernes arbejde med at opspore og handle på overgrebsager om udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap.

6.5 Skolegang og fravær hos udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap

Fokusområdet omhandler kommunernes arbejde med at sikre, at udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap får den fornødne støtte til deres faglige udvikling og trivsel i skolen. Mere specifikt vedrører fokusområdet kommunernes oplevede udfordringer med at etablere et relevant og effektivt samarbejde mellem det specialiserede socialområde og skoleområdet, at etablere en tværfaglig strategi for håndtering af børn og unge med bekymrende skolefravær, at have tilstrækkelig opmærksomhed på tidlige tegn på, at børn ikke trives i skolen, at tilvejebringe viden og kompetencer i forhold til håndtering af bekymrende skolefravær samt udfordringer med at skabe klarhed om, hvilke problemstillinger vedrørende børn og unge med bekymrende skolefravær der skal håndteres på henholdsvis almenområdet og på det specialiserede område via serviceloven.

Hovedpointerne fra vores spørgeskemaundersøgelse vedrørende fokusområdet skolegang og fravær hos udsatte og børn og unge med handicap fremgår af boksen nedenfor.

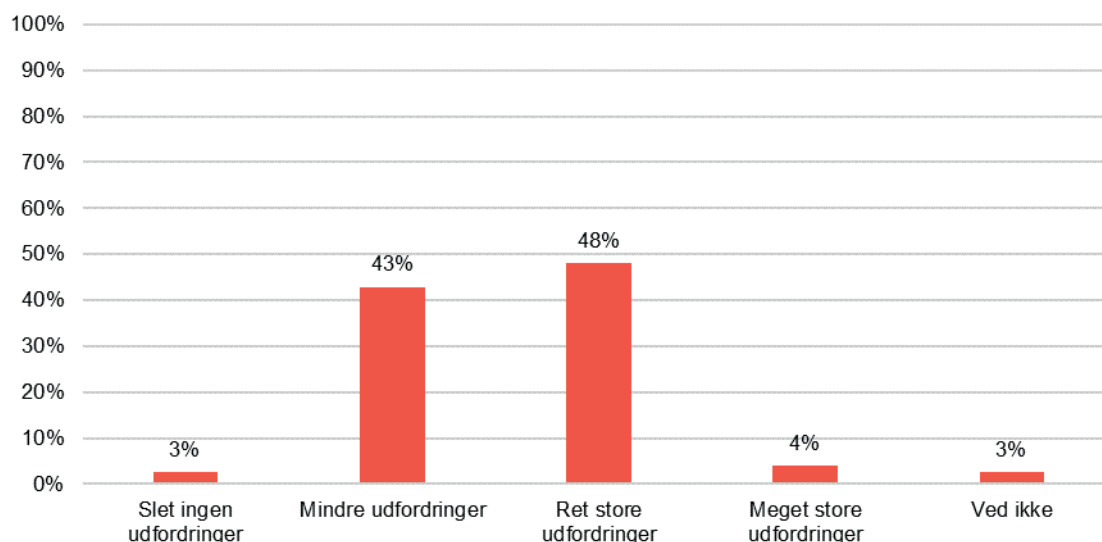
Hovedpointerne fra fokusområdet skolegang og fravær hos udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap

- Lidt over halvdelen af kommunerne oplever ret store eller meget store udfordringer med skolegang, fravær og trivsel hos udsatte eller børn og unge med handicap, mens lige under halvdelen kun oplever mindre udfordringer hermed.
- Den største udfordring er ifølge kommunerne at skabe klarhed om, hvilke problemstillinger vedrørende børn og unge med bekymrende skolefravær der skal håndteres med en særlig indsats på almenområdet, og hvilke problemstillinger der skal håndteres med en indsats via serviceloven.
- Kommunerne har et vist behov for ekstern understøttelse og vil fx gerne have hjælp til at sikre tidlige indsatser til forebyggelse af skolevægring. Derudover påpeges det, at fraværssporterne fra skolerne ofte er lang tid undervejs.

6.5.1 Kommunernes udfordringer og behov for understøttelse på fokusområdet skolegang og fravær hos udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap

Figur 6.9 viser, at cirka halvdelen af kommunerne oplever ret store eller meget store udfordringer med skolegang, fravær og trivsel hos udsatte eller børn og unge med handicap. Helt konkret oplever 4 % meget store udfordringer, mens 48 % oplever ret store udfordringer. Der er færre kommuner, som angiver, at de slet ikke oplever udfordringer på området (3 %), eller at udfordringerne hos dem kun er mindre (43 %).

Figur 6.9 Graden af oplevede udfordringer på fokusområdet skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap (procentvise andele)

Note: N = 77.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

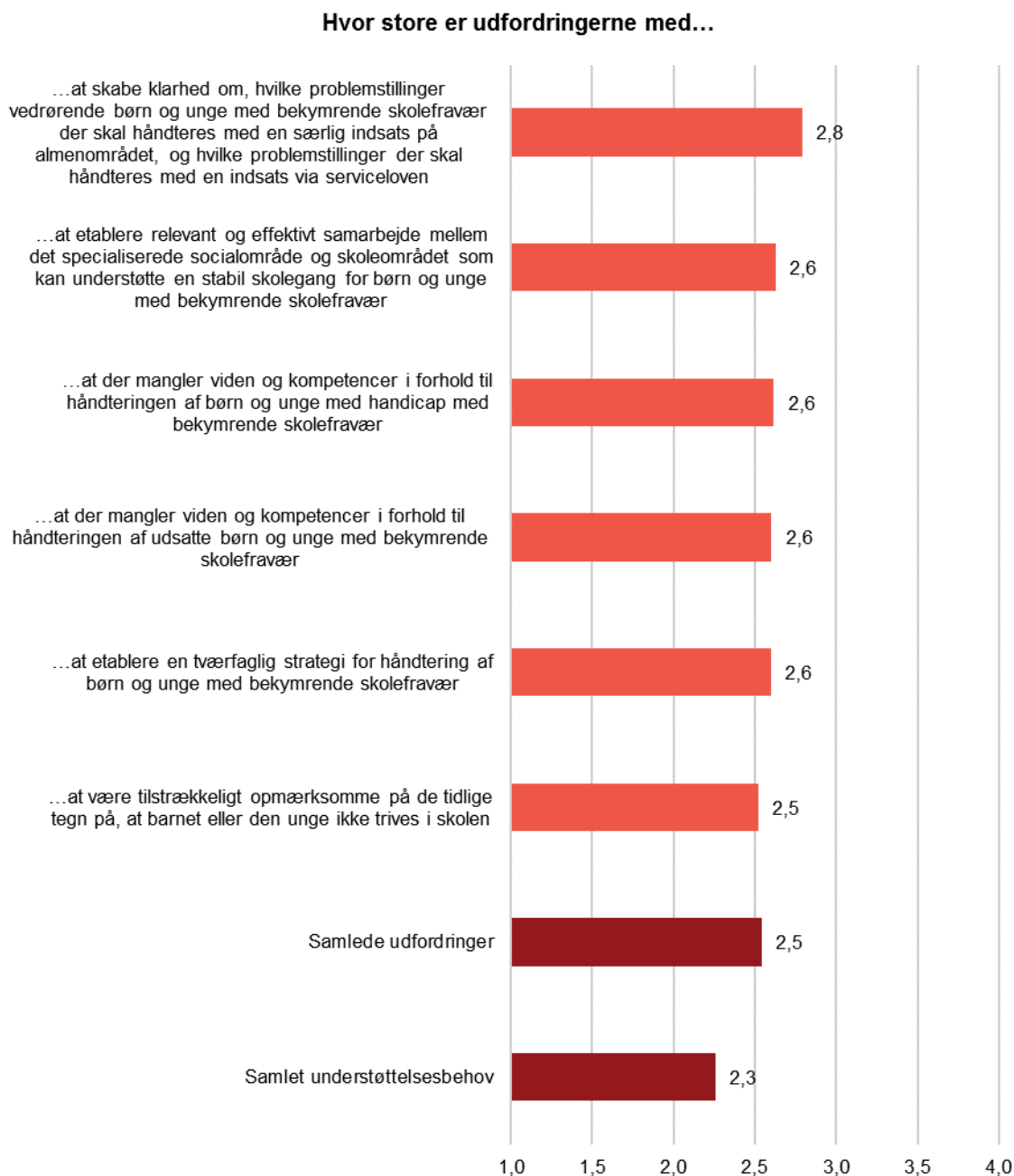
Figur 6.10 fokuserer på seks specifikke problemstillinger i kommunernes arbejde med at sikre, at udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap får den fornødne støtte til deres faglige udvikling og trivsel i skolen.

Kommunernes største udfordring ligger i at skabe klarhed om, hvilke problemstillinger vedrørende børn og unge med bekymrende skolefravær der skal håndteres med en særlig indsats på almenområdet, og hvilke problemstillinger der skal håndteres med en indsats via serviceloven (2,8). For eksempel nævnes det i de åbne svar, at for mange børn bliver visiteret til dagsbehandling uden senere at komme tilbage til almenområdet.

Billedet er meget ens for de øvrige udfordringer, som alle ligger mellem 2,5 og 2,6 på 1-4 skalaen og altså relativt højt sammenlignet med gennemsnittet af kommunernes oplevede udfordringer på de øvrige fokusområder. En af udfordringerne handler om at etablere relevant og effektivt samarbejde mellem det specialiserede socialområde og skoleområdet, som kan understøtte en stabil skolegang (2,6). En anden udfordring handler om at etablere en tværfaglig strategi for håndtering af børn og unge med bekymrende skolefravær (2,6). I begge tilfælde tyder kommunernes åbne svar på, at man netop nu er særligt opmærksom på helhedsorienterede indsatser til børn og unge med skolefravær eller skolevægring. Problematikken har fået nogle kommuner til at nedsætte arbejdsgrupper eller starte konkrete projekter med sigte på at håndtere problemerne. Derudover angiver kommunerne at opleve udfordringer med at have tiltrækkelig viden og kompetencer i forhold til at håndtere både udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap med bekymrende skolefravær (2,6 på 1-4 skalaen). I forhold til børn og unge med handicap med bekymrende skolefravær er der formentlig et overlap til fokusområdet børn og unge med ADHD, autisme eller lignende problematikker, da kommunerne også her indikerede at opleve udfordringer med manglende viden og kompetencer, og hvor flere kommuner i de åbne svar eksplicit beskriver udfordringer i forbindelse med skolefravær hos målgruppen.

Selv i forhold til udfordringen forbundet med at sikre tilstrækkelig opmærksomhed på de tidlige tegn på, at barnet eller den unge ikke trives i skolen, som er det aspekt af arbejdet med skolegang og fravær, hvor kommunerne oplever mindst udfordringer, er gennemsnittet relativt set højt (2,5).

Figur 6.10 Specifikke udfordringer i arbejdet på fokusområdet skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap samt udfordringernes og understøttelsesbehovets samlede størrelse (gennemsnitsværdier)

Anm.: Gennemsnittet for kommunernes udfordringer relateret til de forskellige typer af udfordringer på skalaen 1-4.

Note: Respondenter, der svarer ved ikke, er frasortet. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1. N = 73-78.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

På området vedrørende skolegang og fravær hos udsatte eller børn og unge med handicap angiver kommunerne under ét, at behovet for understøttelse er relativt stort. Som Figur 6.10 viser, ligger det

i gennemsnit på 2,3 på 1-4 skalaen, hvilket er lidt under udfordringernes størrelse (2,5). Samlet set viser tallene, at skolegang og fravær er et af de fokusområder, hvor udfordringerne og understøttelsesbehovet er størst.

I de åbne svar efterspørger kommunerne, som man også ser for andre fokusområder, viden om, hvilke indsatser der har effekt. Derudover påpeges det fx, at fraværsmønstrene fra skolerne ofte er lang tid undervejs, og at det derfor bliver vanskeligt at være opmærksom på de tidlige tegn på mistrivsel. Flere kommuner efterspørger en tværfaglig strategi for håndtering af skolefravær, samt at VISO og psykiatrien i højere grad inddrages som faglige sparringspartnere. Det fremhæves også, at man savner hjælp til at lykkes med inklusion.

Sammenhængen mellem størrelsen af udfordringerne og understøttelsesbehovet på området er moderat og statistisk signifikant. Man kan således sige, at en kommune med store udfordringer typisk også vil have et relativt stort behov for ekstern understøttelse. Ligeledes vil en kommune med mindre udfordringer på området også blot have et mindre understøttelsesbehov (se Bilag 4).

Resultaterne om kommunernes rammevilkår er interessante. I forhold til udfordringerne med at sikre, at udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap får den fornødne støtte til deres faglige udvikling og trivsel i skolen er der signifikant forskel afhængigt af ressourcepres. Selvom sammenhængen ikke er stærk, så vil et højere ressourcepres generelt betyde, at udfordringerne også er større. Samme tendens ser man for understøttelsesbehovet (dog insignifikant). Der er ikke forskel på kommunernes svar vedrørende udsatte og handicappede børn og unges skolegang og fravær alt efter indbyggertal og udgiftsbehov.

6.6 Meget udsatte unge med komplekse problemstillinger

Fokusområdet undersøger kommunernes udfordringer i arbejdet med målgruppen af meget udsatte unge, som har komplekse problemstillinger, fx en psykisk sårbarhed og samtidig misbrug, kriminalitet og/eller hjemløshed. Disse unge er ofte langt fra uddannelse eller beskæftigelse og kan også være i efterværn. Mere specifikt vedrører fokusområdet kommunernes oplevede udfordringer med at motivere og fastholde meget udsatte unge med komplekse problemstillinger i en relevant indsats, at sikre virkningsfulde indsatser til målgruppen, at ændre tilgangen til de unge, så den har et større mestrings- og færdighedsfokus samt udfordringer med at etablere relevant og effektivt samarbejde og koordinering mellem forskellige fagområder og fagpersoner i kommunen i forhold til målgruppen.

Hovedpointerne fra spørgeskemaundersøgelsen på fokusområdet meget udsatte unge med komplekse problemstillinger fremgår af boksen nedenfor.

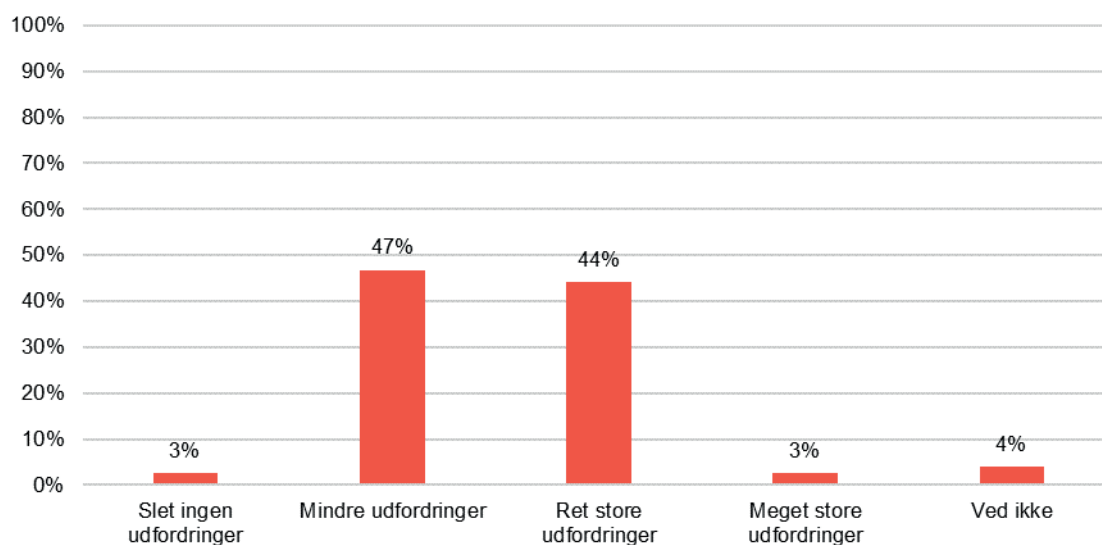
Hovedpointerne fra fokusområdet meget udsatte unge med komplekse problemstillinger

- Godt halvdelen af kommunerne oplever ret store eller meget store udfordringer i forbindelse med meget udsatte unge med komplekse problemstillinger, mens den anden halvdel oplever mindre eller slet ingen udfordringer.
- Kommunernes største udfordringer er specifikt at sikre virkningsfulde indsatser målrettet unge med komplekse problemstillinger samt at motivere og fastholde udsatte unge med komplekse problemstillinger i en relevant indsats.
- Kommunerne har et vist behov for ekstern understøttelse, og de peger på, at der fx ikke altid er tilstrækkelig rådgivning at hente fra VISO i specifikke sager.

6.6.1 Kommunernes udfordringer og behov for understøttelse på fokusområdet meget udsatte unge med komplekse problemstillinger

I forhold til kommunernes arbejde med meget udsatte unge med komplekse problemstillinger viser det sig, at udfordringerne i arbejdet med målgruppen opleves som relativt store. Som man kan se i Figur 6.11, oplever 44 % af kommunerne ret store udfordringer, mens yderligere 3 % oplever meget store udfordringer. I den anden ende af skalaen, er der 47 % og 3 %, som henholdsvis oplever mindre eller slet ingen udfordringer på fokusområdet.

Figur 6.11 Graden af oplevede udfordringer på fokusområdet meget udsatte unge med komplekse problemstillinger (procentvise andele)

Note: N = 77.

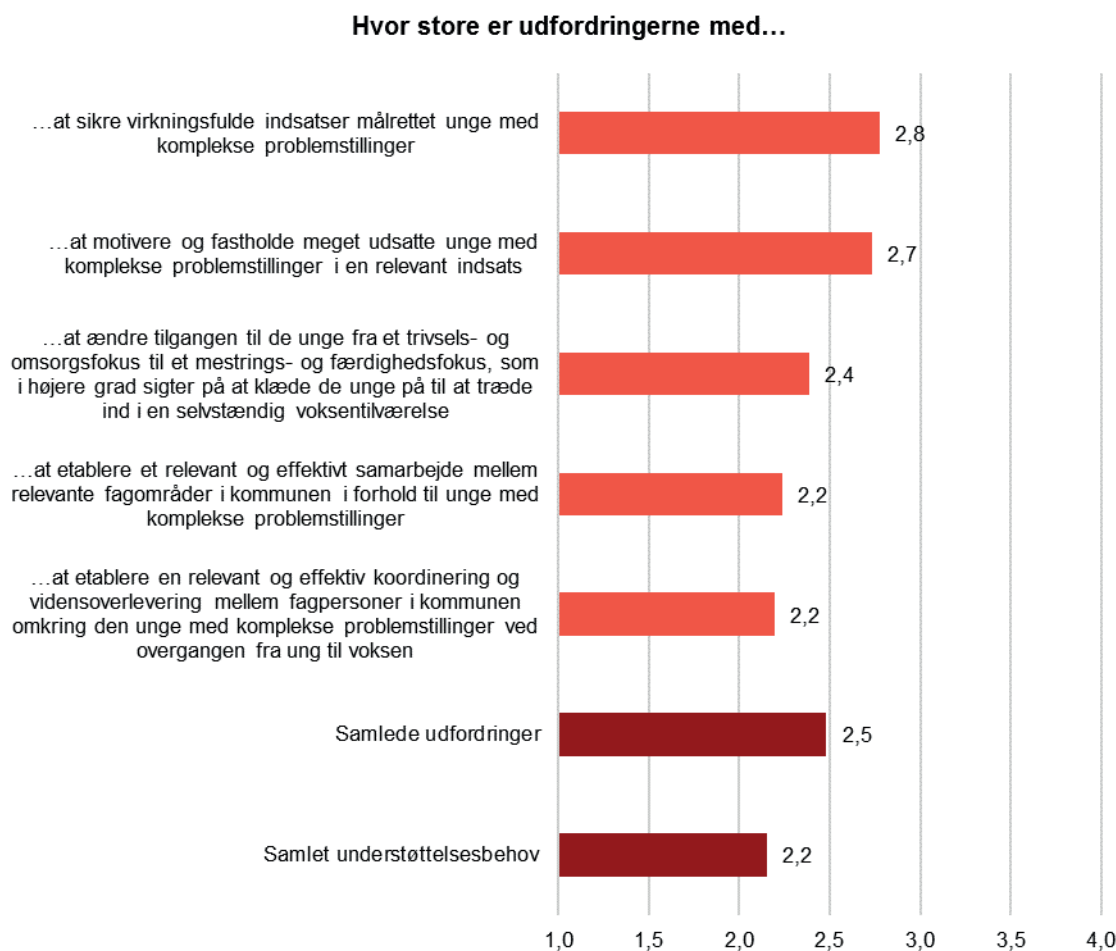
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Figur 6.12 sætter fokus på fem specifikke udfordringer i kommunernes arbejde med meget udsatte unge med komplekse problemstillinger.

To problematikker ser ud til at være særligt centrale. Som det også er tilfældet for flere andre fokusområder, så er kommunernes største udfordring her at sikre virkningsfulde indsatser målrettet unge med komplekse problemstillinger (2,8 på 1-4 skalaen). Den anden centrale udfordring handler om, at det kan være svært at motivere og fastholde meget udsatte unge med komplekse problemstillinger i en relevant indsats (2,7). De åbne svar viser, at dette især gælder unge med misbrugsproblemer, som det ofte er vanskeligt at komme i kontakt med og ikke mindst at motivere.

De mindre udfordrende aspekter af arbejdet med meget udsatte unge med komplekse problemstillinger er ifølge kommunerne at etablere et relevant og effektivt samarbejde mellem relevante fagområder i kommunen og at etablere en relevant og effektiv koordinering og videnoverlevering mellem fagpersoner i kommunen omkring den unge med komplekse problemstillinger ved overgangen fra ung til voksen (begge 2,2). Det fremgår af de kvalitative kommentarer, at overgangen fra barn til voksen kan være vanskelig, selvom man internt i kommunen har etableret et samarbejde om overgangen på tværs af afdelinger og forvaltninger, alene fordi lovgivningen og serviceniveauet på henholdsvis børne- og ungeområdet og voksenområdet kan være meget forskellig.

Figur 6.12 Specifikke udfordringer i arbejdet på fokusområdet meget udsatte unge med komplekse problemstillinger samt udfordringernes og understøttelsesbehovets samlede størrelse (gennemsnitsværdier)

Anm.: Gennemsnittet for kommunernes udfordringer relateret til de forskellige typer af udfordringer på skalaen 1-4.

Note: Respondenter, der svarer ved ikke, er frasorteret. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1. N = 75-77.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Figur 6.12 viser også gennemsnitsstørrelsen på kommunernes udfordringer og understøttelsesbehov på området for meget udsatte unge med komplekse problemstillinger. Kommunernes behov for ekstern understøttelse ligger på 2,2 på 1-4 skalaen. Det er en anelse lavere en gennemsnittet for udfordringernes størrelse, som er 2,5. Samlet set placerer det området i midten i forhold til de andre fokusområder i undersøgelsen.

Ser man på de åbne svar om, hvad kommunerne efterspørger af ekstern understøttelse, så er det især generel viden på området og konkret rådgivning i de specifikke sager. Der er ikke altid tilstrækkelig hjælp at hente hos VISO⁸. Nogle kommuner mener også, at man bør skabe mere fokus på, at de unge skal udvikle generelle færdigheder til at kunne mestre deres eget liv frem for ensidigt at have fokus på at få de unge i job og uddannelse. De åbne svar viser yderligere, at LAB-loven⁹ i nogle kommuners perspektiv ikke understøtter overlevering af unge til voksentilværelsen, når det

⁸ Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) leverer rådgivning på det sociale område og på specialundervisningsområdet.

⁹ Lov om en Aktiv Beskæftigelsesindsats.

gælder de særligt komplekse problemstillinger. Endelig påpeges det, at der mangler kvalificerede kontaktpersoner til de udsatte unge.

På kommuneniveau er der en ret stærk sammenhæng mellem, hvor store udfordringer kommunerne oplever i arbejdet med meget udsatte unge med komplekse problemstillinger, og hvor stort et behov for ekstern hjælp de har. Relativt set, er sammenhængen her den stærkeste i den samlede undersøgelse. Det betyder, at hvis udfordringerne er store i en kommune, kan man være ret sikker på, at understøttelsesbehovet også er stort (se Bilag 4).

Der er til gengæld ingen sammenhæng mellem kommunale rammevilkår og kommunernes oplevelse af udfordringer og understøttelsesbehov på området for meget udsatte unge med komplekse problemstillinger. Resultaterne kan altså sige at gælde på tværs af både indbyggertal, ressourcenes og udgiftsbehov.

6.7 Børn i meget udsatte familier

Fokusområde vedrører børn i meget udsatte familier, ofte med komplekse problemstillinger blandt forældrene, fx i form af misbrugsproblemer, psykiske vanskeligheder og/eller langvarig arbejdsløshed. Der er således tale om børn, der har udsatte forældre, som oplever negative eller direkte skadelige familieinterne dynamikker. Mere specifikt undersøges kommunernes oplevede udfordringer med at identificere og opspore meget udsatte familier, at opsætte fælles mål for hele familien og tilrette indsatsen derefter, at etablere relevant og effektiv koordinering af indsatsen til meget udsatte familier på tværs af fagområder i kommunen samt udfordringer med at få lov til at komme ind og arbejde socialfagligt i meget udsatte familier (fx familier, som ikke ønsker at samarbejde).

Hovedpointerne fra spørgeskemaundersøgelsen på fokusområdet børn i meget udsatte familier fremgår af boksen nedenfor.

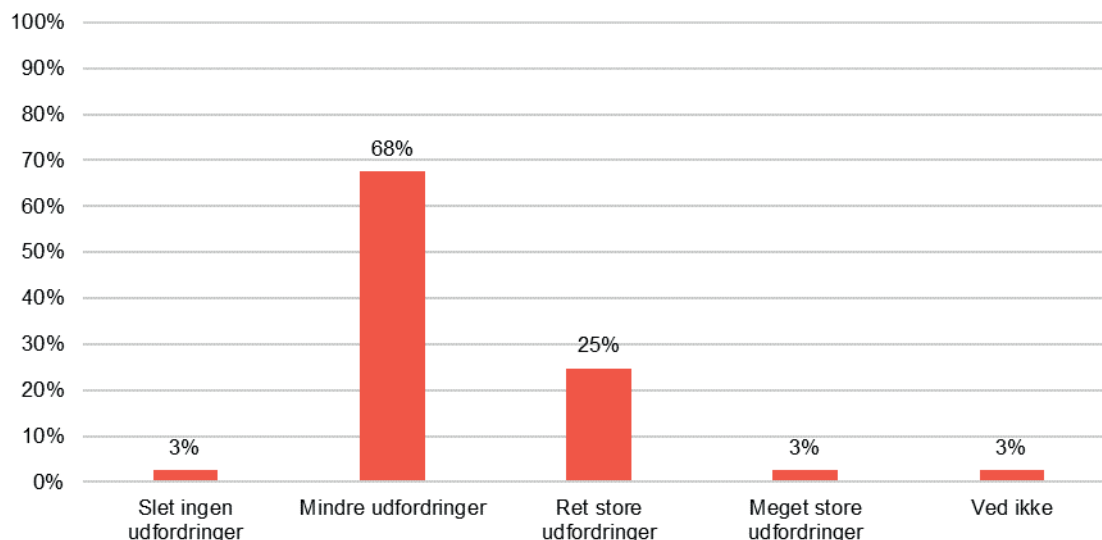
Hovedpointerne fra fokusområdet børn i meget udsatte familier

- Godt 70 % af kommunerne oplever mindre eller slet ingen udfordringer i arbejdet med børn i meget udsatte familier, mens 30 % oplever ret store eller meget store udfordringer.
- I det omfang kommunerne oplever udfordringer på området, handler de henholdsvis om at opsætte fælles mål for hele familien, tilrette indsatsen derefter og følge op herpå og om at etablere en relevant og effektiv koordinering af en indsats på tværs af fagområder i kommunen.
- Behov for ekstern understøttelse er mindre end for mange andre fokusområder. Dog efterspørger nogle kommuner et samarbejde på tværs af kommuner i forhold til at evaluere indsatser og få et bedre billede af effekterne.

6.7.1 Kommunernes udfordringer og behov for understøttelse på fokusområdet børn i meget udsatte familier

Når man ser på kommunerne samlet, viser det sig, at udfordringer omkring børn i meget udsatte familier ikke opleves så udbredte. Figur 6.13 viser, at 25 % af kommunerne oplever ret store udfordringer på området og kun 3 % oplever meget store udfordringer. Samtidigt oplever 68 % af kommunerne mindre udfordringer, mens 3 % slet ikke oplever nogen udfordringer i forhold til børn i meget udsatte familier.

Figur 6.13 Graden af oplevede udfordringer på fokusområdet børn i meget udsatte familier (procentvise andele)

Note: N = 77.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Figur 6.14 viser, hvad der mere specifikt kendetegner de udfordringer, kommunerne oplever i arbejdet med børn i meget udsatte familier

En central udfordring er, ifølge kommunerne at få opsat fælles mål for hele familien, at få tilrettelagt indsatsen derefter, og at få fulgt op herpå (2,4 på 1-4 skalaen). Som det uddybes i de åbne svar, kan det være svært at skabe en fælles forståelsesramme mellem kommunen og den særligt sårbare familie, og dermed bliver det også svært at skabe sammenhæng og kontinuitet i indsatserne.

Sammenhæng er også omdrejningspunktet i en anden central udfordring, nemlig at kommunerne kan støde på problemer med at etablere en relevant og effektiv koordinering af indsatsen omkring de meget udsatte familier på tværs af fagområderne internt i kommunen (2,4).

De udfordringer, der kan være i at identificere og opspore de meget udsatte familier, hvor der kan være mistanke om, at børnene fx oplever omsorgssvigt, er kun et mindre udfordrende aspekt af arbejdet på området, når man spørger kommunerne (2,1).

Figur 6.14 Specifikke udfordringer i arbejdet på fokusområdet børn i meget udsatte familier samt udfordringernes og understøttelsesbehovets samlede størrelse (gennemsnitsværdier)

Anm.: Gennemsnittet for kommunernes udfordringer relateret til de forskellige typer af udfordringer på skalaen 1-4.

Note: Respondenter, der svarer ved ikke, er frasortet. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1. N = 74-77.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

På området for børn i meget udsatte familier angiver kommunerne under ét, at behovet for understøttelse er relativt lille. Som Figur 6.14 viser, ligger det i gennemsnit kun på 1,9 på 1-4 skalaen, hvilket samtidig er lidt under udfordringernes størrelse, som også er relativt små (2,3). Tallene viser med andre ord, at udfordringerne i arbejdet med børn i meget udsatte familier ikke fylder så meget hos kommunerne, også når der sammenlignes med kommunernes oplevede udfordringer og behov for understøttelse på de øvrige undersøgte fokusområder.

Det betyder dog ikke, at kommunerne ikke påpeger områder, hvor der er behov for ekstern understøttelse. I de åbne svar efterspørges fx et samarbejde på tværs af kommuner om at kunne evaluere indsatser for dermed at få et bedre billede af, hvilke indsatser der har effekt. Det nævnes også, at man oplever behov for sparring fx fra de regionale børnehuse eller VISO i de særligt komplicerede sager.

Sammenhængen mellem størrelsen af udfordringerne og understøttelsesbehovet på området er moderat og statistisk signifikant. Man kan således sige, at en kommune med store udfordringer omkring børn i meget udsatte familier typisk også vil have et relativt stort behov for ekstern understøttelse. Ligeledes vil en kommune med mindre udfordringer på området også som oftest have et mindre understøttelsesbehov (se Bilag 4).

Resultaterne vedrørende udfordringer og understøttelsesbehov ser ud til at gælde bredt på tværs af kommunerne. Forskelle i kommunernes rammevilkår (indbyggertal, ressourcenes og udgiftsbehov) er ikke systematisk forbundet med forskelle i kommunernes oplevelse af udfordringerne i arbejdet med børn i meget udsatte familier.

6.8 Familier med børn eller unge med handicap

Temaet vedrører udfordringer i arbejdet med familier med børn med handicap (fx børn og unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, herunder hjerneskade, udviklingshæmning, muskelsvind, kommunikationshandicap såsom syns- eller høreforandringer samt børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker). Mere specifikt vedrører fokusområdet kommunernes oplevede udfordringer med at sikre tilstrækkelig koordinering af barnets sag mellem forskellige fagområder, mangel på relevante og effektive metoder og indsatser til familier (herunder søskende) med børn eller unge med handicap samt udfordringer med manglende redskaber til relevant inddragelse af barnet/den unge i sagsbehandlingen i sager med børn og unge med handicap.

Hovedpointerne fra spørgeskemaundersøgelsen på fokusområdet familier med børn eller unge med handicap fremgår af boksen nedenfor.

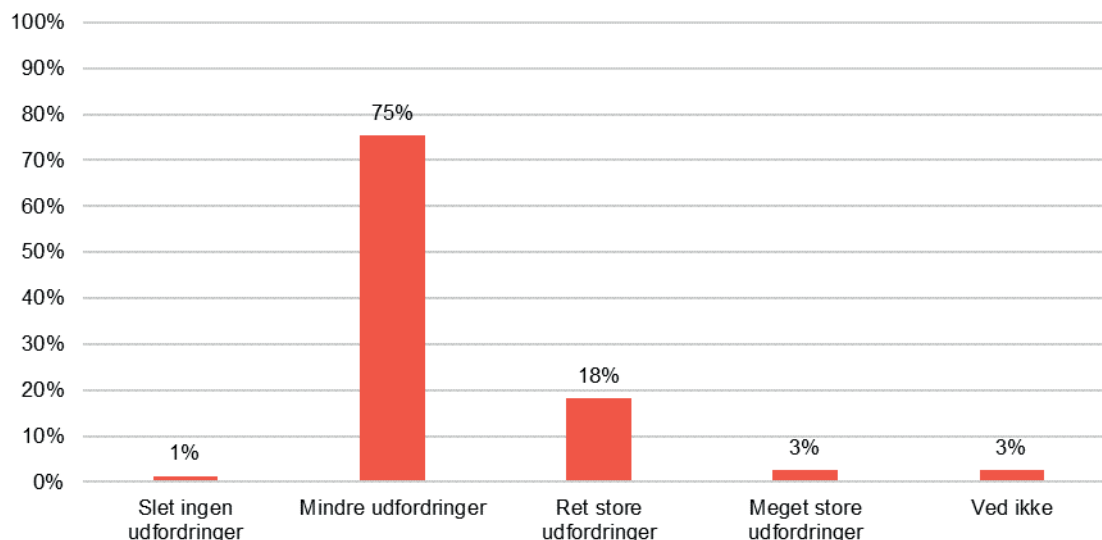
Hovedpointerne fra fokusområdet familier med børn eller unge med handicap

- Tre fjerdedele af kommunerne oplever mindre eller slet ingen udfordringer omkring familier med børn eller unge med handicap, og blot hver femte kommune oplever ret store eller meget store udfordringer.
- I det omfang kommunerne oplever udfordringer på området, handler de oftest om at sikre tilstrækkelig koordinering af barnets sag, så forældrene undgår at blive tovholdere på sagen i de forskellige fagområder.
- Behov for ekstern understøttelse er mindre end for mange andre fokusområder. Men kommunerne savner generelt evidens for indsatser, og nogle efterspørger juridisk rådgivning på området.

6.8.1 Kommunernes udfordringer og behov for understøttelse på fokusområdet familier med børn eller unge med handicap

Figur 6.15 viser, at kommunerne ikke oplever særligt store udfordringer omkring familier med børn eller unge med handicap. Faktisk angiver 75 % af alle kommunerne, at de her kun oplever mindre udfordringer (en enkelt kommune oplever slet ingen udfordringer). Dette er således det fokusområde, hvor flest kommuner kun oplever mindre udfordringer. 18 % af kommunerne oplever dog ret store udfordringer, mens 3 % oplever meget store udfordringer på området.

Figur 6.15 Graden af oplevede udfordringer på fokusområdet familier med børn eller unge med handicap (procentvise andele)

Note: N = 77.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Figur 6.16 fokuserer på fire specifikke problemstillinger på området familier med børn eller unge med handicap.

I tråd med det overordnede billede, er de specifikke udfordringer ikke blandt de største, når man sammenligner med andre fokusområder. Men en central udfordring er at sikre tilstrækkelig koordinering af barnets sag, så forældrene undgår at blive tovholdere på sagen i de forskellige fagområder (2,5 på 1-4 skalaen). De åbne svar viser, at udfordringerne ofte har rod i lovgivningen. Det fremhæves, at lovgivningen på området på mange måder er uhensigtsmæssig. En kommune noterer, at en familie med et barn med handicap ofte skal have hjælp efter mange forskellige paragraffer i forskellige love, der ikke hænger sammen, og hvor kommunen på nogle paragraffer får statslig refusion, men ikke på andre, hvilket giver uhensigtsmæssige incitament. Som eksempler gives, at det er vanskeligt at få en enslydende tolkning på reglerne om fritagelse for forældrebetaling i dagtilbud, at grænsen mellem merudgifter og hjælpemidler er meget bureaukratisk, samt at reglerne for kompensation af merudgifter har uheldige incitament over for forældrene. Der er ofte et mismatch mellem forældrenes forventninger, til den hjælp kommunen skal tilbyde og de indsatser og den kompensation, kommunen i realiteten kan tilbyde. Dette kan skabe stor frustration hos forældre, som nogle gange vendes mod kommunalt ansatte og påvirker arbejdsmiljøet negativt.

Som det er tilfældet på mange af fokusområderne i vores undersøgelse, oplever kommunerne også på området for familier med børn eller unge med handicap, at der mangler relevante og effektive indsatser (2,3).

En mindre presserende udfordring er ifølge kommunernes svar, at der mangler redskaber til relevant inddragelse af barnet eller den unge i sagsbehandlingen, også i forhold til valg af de rette løsninger og tilbud. Her er gennemsnittet 2,2 på 1-4 skalaen. De åbne svar tyder dog på, at nogle kommuner alligevel er optaget af dette emne. Eksempelvis mener en kommune, at der generelt er for lidt opmærksomhed på børnesamtaler, fordi det ofte bare bliver forældrenes holdning, man følger.

Figur 6.16 Specifikke udfordringer i arbejdet på fokusområdet familier med børn eller unge med handicap samt udfordringernes og understøttelsesbehovets samlede størrelse (gennemsnitsværdier)

Anm.: Gennemsnittet for kommunernes udfordringer relateret til de forskellige typer af udfordringer på skalaen 1-4.

Note: Respondenter, der svarer ved ikke, er frasortet. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af følgende kodning: meget store udfordringer = 4, ret store udfordringer = 3, mindre udfordringer = 2, slet ingen udfordringer = 1. N = 73-76.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse gennemført af VIVE januar og februar 2019.

Når det gælder familier med børn eller unge med et handicap, angiver kommunerne under ét, at understøttelsesbehovet er relativt lille. Figur 6.16 viser, et gennemsnit på 2,0 på 1-4 skalaen, hvilket er lidt under udfordringernes størrelse (2,2). Samlet viser tallene, at arbejdet med familier med børn eller unge med handicap ikke fylder særligt meget hos kommunerne, når man sammenligner med de øvrige fokusområder på det samlede område for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap.

Kommunerne påpeger dog alligevel nogle steder, hvor der er behov for ekstern understøttelse. I de åbne svar efterspørges relevante tilbud og mere specialviden i de komplekse handicapsager – specielt i forhold til børn med psykiatriske diagnoser, autisme, ADHD, OCD, angst, spiseforstyrrelser og selvskade. Der efterspørges også evidens for effekten af tilgængelige indsatser. Der ligger ifølge de åbne svar også en særlig udfordring i tage hånd om søskende til et barn med handicap. Her er der behov for fokus og vejledning for at sikre, at søskende ikke bliver svigtet i forløbene. Givet de udfordringer kommunerne oplever med lovgivningen, er det ikke overraskende, at der også er et vist behov for juridisk rådgivning.

Der er en moderat og statistisk signifikant sammenhæng mellem størrelsen af udfordringerne og understøttelsesbehovet på området for familier med børn eller unge med handicap. Kommune med store udfordringer på området vil altså oftest også have et stort behov for ekstern understøttelse. Ligeledes vil en kommune med mindre udfordringer også have et mindre understøttelsesbehov (se Bilag 4).

Kommunale rammevilkår ser ikke ud til at have nogen betydning for resultaterne. De udfordringer og understøttelsesbehov, som eksisterer i forbindelse med familier med børn eller unge med handicap, gælder således kommunerne uafhængigt af deres indbyggertal, ressourcepres og udgiftsbehov.

Litteratur

- Ankestyrelsen. (2017). *Ankestyrelsens undersøgelse på plejefamilieområdet. Plejefamiliers vilkår i form af uddannelse, supervision og aflønning (delrapport 2)*. København: Ankestyrelsen.
- Benjaminsen, L. (2017). *Hjemløshed i Danmark 2017. National Kortlægning*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Boesen Pedersen, A. & Tambour Jørgensen, T. (2017) *Ungdomskriminalitet - de mest kriminelle*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.
- Børne- og Socialministeriet. (2017). *Socialpolitisk redegørelse 2017*. København: Børne- og Socialministeriet.
- Deloitte. (2017). *Efterværn og den gode overgang til voksenlivet. Undersøgelse af efterværnsområdet i Danmark*. København: Deloitte Consulting.
- Nørgaard, E., Schøler Kollin, M., Panduro, B., Skov Kloppenborg, H., & Brinch Hansen, M. (2017). *Inspiration til økonomisk og faglig styring på det specialiserede børn og unge-område*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Greve, M. (2016). *VISO-rådgivning: Skolevægring hos børn og unge med autisme. Målgruppe, sagsforløb og specialistindsats*. Aarhus: CFK – Folkesundhed og Kvalitetsudvikling.
- Hjelmar, U., Søndergård Pedersen, H., Bolvig, I., & Wulff, J. (2017). *Helhedsorienteret indsats for udsatte familier – En analyse med udgangspunkt i erfaringer fra Furesø Kommune*. København: KORA – Kommunernes og Regionernes Forsknings- og Analyseinstitut.
- Holdt, H., Christoffersen, M., Hedemark Poulsen, M., Bengtsson, S. & Bjerregaard Bach, H. (2017). *Vold og seksuelle overgreb mod børn og unge med handicap*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Illeman Christensen, A., Pisinger, V., Viskum Lytken Larsen, C. & Schurmann Tolstrup, J. (2017). *Mental sundhed blandt unge - Resultater fra Ungdomsprofilen 2014*. København: SDU - Statens Institut for Folkesundhed.
- Jakobsen, R. G. (2018). *Andelen af børn og unge med en psykiatrisk diagnose fordoblet på få år*. Nyhedsbrev Momentum, 9. april 2018.
- Kommunernes Landsforening. (2017). *12 udfordringer i forbindelse med velfærdsteknologi og løsningsforslag*. København: Center for Velfærdsteknologi, KL.
- Kommunernes Landsforening. (2017). *De udsatte børn – Nøgletal*. København: KL.
- Mehlbye, J. (2016). *Udviklingen og revideringen af Opsporingsmodellen – Baggrundsrapport*. København: KORA – Kommunernes og Regionernes Analyse- og Forskningsinstitut.
- Mehlbye, J., Storgaard Bonfils, I., & Raft Andersen, K. (2011). *Netværksanbringelser – Praksis og erfaringer i tre nordiske lande*. København: AKF – Anvendt Kommunal Forskning.
- Metodecentret (2018). *Hvordan sikres den bedste overgang til voksenlivet for personer med autisme? – En litteraturgennemgang*. Aarhus: Metodecentret – Center for Innovation og Metodeudvikling.
- Nørgaard, E., Schøler Kollin, M., Panduro, B., Skov Kloppenborg, H., & Brinch, M. (2017). *Inspiration til økonomisk og faglig styring på det specialiserede børn- og ungeområde*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Pedersen, L. (2018). *Handicappede får endnu sværere ved at få job fremover*. Ugebrevet A4 12. januar 2018.

- Professionshøjskolen Metropol, University College Lillebælt, VIA University College, Socialstyrelsen, Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI), & Ankestyrelsen. (2010). *Håndbog om Barnets Reform*. København: Socialstyrelsen.
- Due, H. (2018). Flere og flere børn kommer ikke i skole på grund af angst. *Magasinet P*, 3(2018), 4-9.
- Rambøll & VIVE. (2018). *Evaluering af helhedsorienteret og tidlig indsats mod hjemløshed blandt unge og unge i risiko for hjemløshed*. København: Rambøll Management Consulting & VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Socialforvaltningen. (2018). *Behovsanalyse på Socialområdet 2010-2026. Analyse af udviklingen i målgruppers behov på socialområdet i Københavns Kommune*. København: Københavns Kommunes Socialforvaltning
- Social-, Indenrigs- og Børneudvalget. (2017). *Rapport fra arbejdsgruppen om forenkling af hjælp til børn med handicap og deres forældre*. København: Børne- og Socialministeriet.
- Socialstyrelsen. (2016). *Børn med autisme og skolevægring*. Odense: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen (2017). *Vold og seksuelle overgreb mod børn med handicap. Håndbog om forebyggelse, opsporing og håndtering*. Odense: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen, KL & Børne- og Socialministeriet. (2018). *Der er god grund til at interessere sig for udsatte børn og unges skolegang!* København: Kommuneforlaget.
- Socialstyrelsen. (2018). *Målgruppeanalyse: Unge (12-17) med alvorlige kriminalitetsproblematikker og sociale og/eller psykiatriske problemstillinger*. Odense: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2018). *Evaluering af omlægning af indsatsen for udsatte børn og unge. Resultat- og analyserapport*. Odense: Socialstyrelsen.
- Thomsen, J., Dahl, K. M., Baviskar, S., Montgomery, C. J., Frederiksen, S., Hedemark Poulsen, M., Lausten, M., Heide Ottosen, M., Vernstrøm Østergaard, S., Fuglsang Olsen, R., Østergaard, J. & Andersen, D. (2016). *Unge i Danmark. 18 år og på vej til voksenlivet. Årgang 95 – Forløbsundersøgelsen af børn født i 1995*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Toft, L. V. (2018). *Børns diagnoser og skoletyper*. Kommunernes Landsforening.
- With Bindslev, M., Bach Svendsen, A. M., Birch, S. & Stage, S. (2018). *Svigt af børn i Danmark - Udsatte børns skolegang*. Virum: Trygfonden & Børns Vilkår.
- Xia, J., Merinder, L. B., Belgamwar, M. R. (2011). Psychoeducation for schizophrenia. *Cochrane Database of Systematic Reviews* (6), 1-157.
- Økonomi- og Indenrigsministeriet (2018). *Bekendtgørelse af lov om forpligtende kommunale samarbejder, LBK nr. 423 af 30/04/2018 (gældende)*. København: Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Bilag 1 Metodebilag

Identifikation af population til spørgeskemaundersøgelsen

Respondentgruppen til spørgeskemaundersøgelsen udgøres af kommunernes social- eller fagchefer på området for udsatte børn og unge og/eller området for børn og unge med handicap, da disse besidder både strategisk og konkret indsigt i udfordringerne for de enkelte og på tværs af de forskellige identificerede fokusområder.

Udvikling af spørgeskema

Spørgeskemaet er udviklet på baggrund af de identificerede fokusområder og herunder en række udfordringer, som betegner forskellige aspekter af de konkrete udfordringer, kommunerne oplever på fokusområdet. De specifikke fokusområder har dannet rammen for udarbejdelsen af spørgeskemaundersøgelsen, mens de underliggende udfordringer er omsat til en række spørgsmålsbatterier, som stilles til det specifikke fokusområde.

Spørgeskemaet er udviklet, så det både indeholder lukkede spørgsmål om størrelse på udfordringerne relateret til hvert af de specifikke fokusområder, herunder til de enkelte underliggende udfordringer inden for fokusområdet. Derudover indeholder skemaet lukkede spørgsmål om behovet for ekstern understøttelse i forhold til at imødekomme udfordringerne på hvert af de specifikke fokusområder. Spørgeskemaet indeholder desuden for hvert fokusområde åbne svarkategorier, hvor respondenterne har mulighed for at angive andre oplevede udfordringer eller problemstillinger, end dem der specifikt spørges til. Spørgeskemaet afsluttes med, at den enkelte respondent bliver bedt om at udvælge de tre fokusområder, hvor man i kommunen oplever de største udfordringer samt det største behov for ekstern understøttelse. Spørgeskemaet forefindes i sin fulde længde i Bilag 5.

For at understøtte en høj svarprocent er spørgeskemaet udarbejdet, så svartiden er maksimalt 20-25 minutter.

Pilottest af spørgeskemaet

Forud for udsendelsen af spørgeskemaet er det gennemlæst af Socialstyrelsen, Børne- og Socialministeriet og af VIVE. Herudover er spørgeskemaet pilottestet af to social- eller fagchefer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Efter tilretning af spørgeskemaet er det opsat elektronisk og gennemtestet i forhold til de tekniske funktioner.

Udsendelsen af spørgeskemaet

Forud for udsendelsen af spørgeskemaet er der på mail udsendt et følgebrev fra direktøren for Socialstyrelsen for at annoncere, at der ville blive udsendt et spørgeskema og med en anmodning om kommunernes deltagelse i undersøgelsen.

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført i softwareprogrammet SurveyXact og udsendes elektronisk via mail. I distributionsmailen er det indskærpet, at der afgives ét svar pr. kommune, og at besvarelsen af spørgeskemaet muligvis vil indbefatte, at flere forskellige fagchefer må bidrage med viden i besvarelsen.

Der er i løbet af perioden for besvarelsen af spørgeskemaet udsendt tre elektroniske rykkere til respondenterne samt foretaget en telefonisk opfølgingsrunde. Spørgeskemaet har været åbent i fem uger. Denne procedure har resulteret i en meget høj svarprocent (80 procent).

Analyse af data

Data fra spørgeskemaundersøgelsen er blevet behandlet i henholdsvis Excel og STATA. På baggrund af data er der gennemført analyser, der belyser:

- på hvilke fokusområde udfordringerne er størst
- sammenhængen mellem størrelsen på udfordringerne og kommunernes angivelse af deres behov for ekstern understøttelse til at imødekomme udfordringerne
- sammenhængen mellem kommunekarakteristika (kommunestørrelse, udgiftspres) og størrelsen af udfordringerne samt kommunernes behov for ekstern understøttelse
- hvad udfordringerne specifikt relaterer sig til.

Opgørelse af kommunestørrelse:

Opgørelse af kommunestørrelse er angivet ved kommunens indbyggertal pr. 1. januar 2018.

Opgørelse af udgiftspres:

Kommunernes udgiftspres er beregnet som et indeks, hvor landsgennemsnittet er = 100 og er defineret ved forholdet mellem kommunernes samlede aldersbestemte og socioøkonomiske udgiftsbehov (som opgjort af Økonomi- og Indenrigsministeriet) og kommunernes ressourcegrundlag. Det måler dermed, hvor stort kommunens samlede udgiftsbehov er set i forhold til kommunens indtægtsmuligheder.

Bilag 2 Udvalgte kommuner og variation i deres baggrundsvariable

Bilagstabel 2.1 Fordeling af kommunale repræsentanter i forhold til udvalgte parametre

	Beregnet udgifts-behov pr. 0-22-årig	Anbragte pr. 1.000 0-22-årige	Kommunestørrelse	Region
Kommune 1	Større	Større	Mindre	Hovedstaden
Kommune 2	Større	Større	Mellem	Syddanmark
Kommune 3	Større	Større	Mellem	Sjælland
Kommune 4	Større	Mellem	Større	Syddanmark
Kommune 5	Mindre	Mindre	Større	Sjælland
Kommune 6	Mindre	Mindre	Større	Midtjylland
Kommune 7	Mindre	Mindre	Større	Midtjylland
Kommune 8	Mellem	Større	Større	Syddanmark
Kommune 9	Mellem	Større	Større	Nordjylland
Kommune 10	Mellem	Mellem	Større	Hovedstaden
Kommune 11	Mellem	Mellem	Større	Midtjylland
Kommune 12	Mellem	Mellem	Mellem	Hovedstaden

Kilde: Udgiftspris er defineret ved forholdet mellem kommunernes samlede aldersbestemte og socioøkonomiske udgiftsbehov (som opgjort af Økonomi- og Indenrigsministeriet). Andel anbragte og kommunestørrelse opgjort ved data fra Danmarks Statistik.

Bilag 3 Katalog over identificerede fokusområder og underliggende udfordringer

Bilagstabel 3.1 Identificerede fokusområder og underliggende udfordringer

Fokusområde	Udfordringer
<i>Tværgående fokusområder</i>	
At etablere en fælles og tydelig lokal faglig strategi samt at etablere et kvalificeret styringsgrundlag	At etablere en lokal strategi for det socialfaglige arbejde, som er styrende for indsatsen på alle niveauer (udfører, myndighed, ledelsesniveau og lokalpolitisk niveau)
	At der er utilstrækkelige data på børne- og ungeområdet (fx data om målgrupper, målgruppers progression som følge af indsatsen samt om indsatsens omkostninger)
	At anvende eksisterende data til ledelsesinformation og reel styring efter faglige og strategiske målsætninger
	At der mangler redskaber til løbende monitorering og progressionsmåling på borgerniveau
At omlægge til tidligere og mere forebyggende indsatser hos de udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap	At sikre, at fagpersoner på tværs af børne- og ungeområdet har sikkerhed i vurdering af bekymringer om mistrivsel
	At det er uklart for relevante aktører, hvor de skal henvende sig ved bekymring om mistrivsel, og hvordan de skal handle, hvis bekymringen viser sig at være reel
	At sikre tidlig inddragelse af forældrene i forbindelse med bekymring om mistrivsel
	At sikre tilstrækkelig systematik i kommunens anvendelse af forebyggende tilbud (§ 11)
	At sætte tidligt ind i problemudviklingen med kvalificerede indsatser, så færre børn får brug for indgribende foranstaltninger
	At sikre, at udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap i tilstrækkelig grad får hjælp og støtte af kommunen til at fastholde deres almindelige hverdagsliv (i dagtilbud, skole, ungdomsuddannelse mv.)
	At investere i en tidligere og mere forebyggende indsats, hvor de potentielle økonomiske gevinster ligger længere ude i fremtiden og evt. på andre fagområder
At samarbejde med og få inddraget civilsamfundet i forhold til indsatsen, hvor det er hensigtsmæssigt (fx frivillige foreninger)	
At sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats på tværs af almensektoren og socialområdet samt mellem socialområdet og psykiatrien, for de udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap	At etablere relevant og effektivt samarbejde med fagpersoner i sundhedsplejen omkring det enkelte barn
	At etablere relevant og effektivt samarbejde med fagpersoner på dagtilbudsområdet omkring det enkelte barn
	At etablere relevant og effektivt samarbejde med fagpersoner på skoleområdet omkring det enkelte barn
	At etablere relevant og effektivt samarbejde med fagpersoner i PPR omkring det enkelte barn eller den enkelte unge
	At etablere relevant og effektivt samarbejde med fagpersoner på beskæftigelsesområdet/jobcenteret og UU omkring den enkelte unge
	At etablere relevant og effektivt samarbejde med børne- og ungdomspsykiatrien omkring det enkelte barn eller den enkelte unge
	At etablere relevant og effektivt samarbejde mellem myndighed og udfører omkring det enkelte barn eller den enkelte unge
	At etablere relevant og effektivt samarbejde mellem myndighedspersoner fra forskellige fagområder i kommunen og/eller regioner omkring det enkelte barn/ung med handicap (fx mellem sundhedsområdet eller ergo- og fysioterapeuter i den handicapkompenserende indsats)

Fokusområde	Udfordringer
At sikre socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap	<p>At sikre tilstrækkelig inddragelse af barn, familie og netværk i sagsbehandlingen</p> <p>Systematisk at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, så der kan træffes afgørelse</p> <p>At sikre et kvalificeret match af indsats til barnets/den unges og familiens behov</p> <p>At sætte mål og udarbejde en relevant handleplan, der understøtter barnets/den unges udvikling</p> <p>At sikre relevant og tilstrækkelig opfølgning i sagerne med fokus på progression, udvikling og trivsel hos barnet eller den unge</p> <p>At sikre tilstrækkelig viden og kompetencer i sagsbehandlingen, da sagerne på området for udsatte børn og unge ofte er specialiserede</p> <p>At sikre tilstrækkelig viden og kompetencer i sagsbehandlingen, da sagerne på området for børn og unge med handicap ofte er specialiserede</p>
<i>Målgruppespecifikke fokusområder</i>	
Anbringelse af udsatte børn og unge	<p>At rekruttere nye kompetente plejefamilier</p> <p>At de eksisterende plejefamilier mangler kompetencer og viden i forhold til arbejdet med de anbragte børn og unge</p> <p>At døgninstitutioner og opholdssteder mangler kompetencer og viden i forhold til arbejdet med de anbragte børn og unge</p> <p>At anvende netværksanbringelse i tilstrækkelig grad, hvor det er en mulighed</p> <p>At kombinere forskellige anbringelsestilbud i sager, hvor det er relevant (fx anbringelse i plejefamilie med kortvarige behandlingsophold på en institution)</p> <p>At understøtte et velfungerende samvær mellem anbragte børn/unge og deres forældre, søskende og øvrige netværk</p> <p>At samarbejde med skolen om at understøtte anbragte børn og unges skolegang</p> <p>At følge tilstrækkeligt op på den anbragtes progression og udvikling med udgangspunkt i handleplanen og den støtte, der gives</p> <p>At etablere et passende og effektivt samarbejde og koordinering omkring børn og unge anbragt i andre kommuner (fx i forhold til skole og efterværn)</p> <p>At arbejde med biologiske forældres kompetencer med fokus på stabilitet i anbringelse og eventuel hjemtagelse (fx via forældrehandleplaner)</p>
Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker	<p>At der opleves en stigning i antallet af børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker</p> <p>At skabe klarhed om, hvilke problemstillinger omkring et barn eller en ung med autisme, ADHD eller lignende problematikker der skal håndteres med en særlig indsats på almenområdet, og hvilke problemstillinger der skal håndteres med en indsats via serviceloven</p> <p>At tilvejebringe viden og kompetencer hos myndighed og udfører i forhold til at iværksætte en virksom indsats til børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker</p> <p>At sikre tilstrækkeligt fokus på forebyggelse af social isolation hos børn med autisme</p> <p>At der mangler virksomme indsatser til udvikling af sociale kompetencer/mestring til børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker (fx psykoedukation)</p> <p>At etablere et relevant og effektivt samarbejde på tværs af aktører i kommunen i forbindelse med indsatser for børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker</p>

Fokusområde	Udfordringer
Psykisk sårbare børn og unge	<p>At der opleves en stigning i antallet af psykisk sårbare børn og unge</p> <p>Tidligt at opspore børn og unge med udfordringer relateret til psykisk sårbarhed</p> <p>At der mangler forebyggende kommunale indsatser målrettet psykisk sårbare børn og unge, der ikke er i kontakt med sundhedssystemet/har en diagnose</p> <p>At skabe klarhed om, hvilke problemstillinger vedrørende psykisk sårbare børn og unge der skal håndteres med en særlig indsats på almenområdet, og hvilke problemstillinger der skal håndteres med en indsats via serviceloven</p> <p>At etablere relevant og effektivt samarbejde mellem det specialiserede socialområde og almenområdet (skole, PPR m.v.) i forhold til børn og unge med psykisk sårbarhed</p> <p>At tilvejebringe viden og kompetencer hos myndighed og udfører i forhold til at iværksætte en virksom indsats til psykisk sårbare børn og unge</p> <p>At etablere relevant og effektivt samarbejde mellem det specialiserede socialområde og børne- og ungdomspsykiatrien i forhold til børn og unge med psykisk sårbarhed</p>
Opsporing og handling på overgrebsager	<p>At sikre tilstrækkelig opmærksomhed på overgreb og vold over for børn og unge med handicap, der fx kan have kommunikationsvanskeligheder, begrænsede kognitive evner og/eller manglende erfaring med egen grænsesætning</p> <p>At forebygge og undgå sager, hvor børn krænker andre børn, fx når de er anbragt på institution</p> <p>At sikre, at der på tværs af kommunale aktører er en klar rolle- og ansvarsfordeling og klare handlespor i forbindelse med opsporing af overgreb</p> <p>At etablere et relevant og effektivt samarbejde på tværs af kommunale aktører i konstaterede overgrebsager</p>
Faglig udvikling og trivsel i skolen hos udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap	<p>At etablere en tværfaglig strategi for håndtering af børn og unge med bekymrende skolefravær</p> <p>At være tilstrækkeligt opmærksom på de tidlige tegn på, at barnet eller den unge ikke trives i skolen</p> <p>At skabe klarhed om, hvilke problemstillinger vedrørende børn og unge med bekymrende skolefravær der skal håndteres med en særlig indsats på almenområdet, og hvilke problemstillinger der skal håndteres med en indsats via serviceloven</p> <p>At der mangler viden og kompetencer i forhold til håndteringen af udsatte børn og unge med bekymrende skolefravær</p> <p>At der mangler viden og kompetencer i forhold til håndteringen af børn og unge med handicap med bekymrende skolefravær</p> <p>At etablere relevant og effektivt samarbejde mellem det specialiserede socialområde og skoleområdet, som kan understøtte en stabil skolegang for børn og unge med bekymrende skolefravær</p>
Udsatte unge med komplekse problemstillinger	<p>At motivere og fastholde meget udsatte unge med komplekse problemstillinger i en relevant indsats</p> <p>At etablere et relevant og effektivt samarbejde mellem relevante fagområder i kommunen i forhold til unge med komplekse problemstillinger</p> <p>At sikre virkningsfulde indsatser målrettet unge med komplekse problemstillinger</p> <p>At ændre tilgangen til de unge fra et trivsels- og omsorgsfokus til et mestrings- og færdighedsfokus, som i højere grad sigter på at klæde de unge på til at træde ind i en selvstændig voksertilværelse</p> <p>At etablere en relevant og effektiv koordinering og vidensoverlevering mellem fagpersoner i kommunen omkring den unge med komplekse problemstillinger ved overgangen fra ung til voksen</p>

Fokusområde	Udfordringer
Børn i meget udsatte familier	<p data-bbox="603 288 1366 342">At få lov til at komme ind og arbejde socialfagligt i meget udsatte familier (fx lukkede familier eller familier, som ikke ønsker at samarbejde)</p> <p data-bbox="603 356 1347 409">At identificere og opspore meget udsatte familier, hvor der kan være mistanke om, at børnene oplever omsorgssvigt og lignende</p> <p data-bbox="603 423 1347 454">At opsætte fælles mål for hele familien, tilrette indsatsen derefter og følge op herpå</p> <p data-bbox="603 468 1366 521">At etablere en relevant og effektiv koordinering af indsatsen til de meget udsatte familier på tværs af fagområder i kommunen</p>
Familier med børn eller unge med handicap	<p data-bbox="603 535 1358 589">At der mangler relevante og effektive indsatser til familier med børn med handicap</p> <p data-bbox="603 602 1358 656">At sikre tilstrækkelig koordinering af barnets sag, så forældrene undgår at blive tovholdere på sagen i de forskellige fagområder</p> <p data-bbox="603 669 1358 723">At der mangler metoder og indsatser til at kunne give den rette hjælp til familier med børn eller unge med handicap, herunder særligt til søskende</p> <p data-bbox="603 736 1347 790">At der mangler redskaber til relevant inddragelse af barnet/den unge i sagsbehandlingen, herunder i forhold til valg af de rette løsninger og tilbud</p>

Bilag 4 Sammenhængsmål

Bilagstabel 4.1 Sammenhæng mellem udfordringernes/understøttelsesbehovets størrelse og tre centrale kommunevariable

Tema	Spørgsmål	Indbyggertal	Økonomisk pres	Beregnet udgiftsbehov
Lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag	Udfordringer	-0,21	0,06	0,16
	Understøttelsesbehov	-0,07	0,03	0,17
Omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats	Udfordringer	-0,11	0,06	0,01
	Understøttelsesbehov	-0,12	0,01	-0,10
Sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien	Udfordringer	0,06	-0,13	-0,27*
	Understøttelsesbehov	-0,09	-0,14	-0,06
Socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandling	Udfordringer	0,03	-0,02	0,15
	Understøttelsesbehov	-0,05	-0,13	0,11
Anbringelse af børn og unge	Udfordringer	-0,07	0,06	0,06
	Understøttelsesbehov	0,00	0,10	0,07
Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker	Udfordringer	-0,02	-0,20	-0,18
	Understøttelsesbehov	-0,15	-0,10	-0,09
Psykisk sårbare børn og unge	Udfordringer	0,04	0,03	-0,09
	Understøttelsesbehov	-0,04	0,02	-0,03
Overgreb på udsatte børn og unge/børn og unge med handicap	Udfordringer	0,02	-0,06	-0,20
	Understøttelsesbehov	0,05	0,06	0,15
Skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap	Udfordringer	-0,04	0,25*	0,09
	Understøttelsesbehov	-0,08	0,17	0,00
Meget udsatte unge med komplekse problemstillinger	Udfordringer	-0,01	0,16	0,16
	Understøttelsesbehov	-0,08	-0,01	0,02
Børn i meget udsatte familier	Udfordringer	0,00	0,15	0,13
	Understøttelsesbehov	-0,05	0,08	0,02
Familier med børn eller unge med handicap	Udfordringer	-0,08	-0,10	-0,09
	Understøttelsesbehov	0,01	0,00	-0,03

Note: * p-værdi < 0.05. Tabellen viser sammenhængsmålet Pearson's *r*.

Bilagstabel 4.2 Sammenhæng mellem størrelsen på udfordringerne og understøttelsesbehovet inden for hvert fokusområde

Tema	Sammenhæng
Lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag	0,39*
Omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats	0,54*
Sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien	0,47*
Socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandling	0,35*
Anbringelse af børn og unge	0,43*
Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker	0,44*
Psykisk sårbare børn og unge	0,56*
Overgreb på udsatte børn og unge/børn og unge med handicap	0,14
Skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap	0,48*
Meget udsatte unge med komplekse problemstillinger	0,60*
Børn i meget udsatte familier	0,51*
Familier med børn eller unge med handicap	0,52*

Note: * p-værdi < 0.05. Tabellen viser sammenhængsmålet Pearson's *r*.

Bilag 5 Spørgeskema

VIVE UNDERSØGER KOMMUNERNES UDFORDRINGER PÅ OMRÅDERNE UDSATTE BØRN OG UNGE SAMT BØRN OG UNGE MED HANDICAP

Tak, fordi du vil deltage i denne undersøgelse af kommunernes centrale udfordringer på områderne for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Din deltagelse er vigtig for undersøgelsens samlede kvalitet.

Hvilke problemer slås man med i kommunerne på områderne for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap? Hvor er de mest centrale udfordringer, og hvilke indsatser til styrkelse af viden og virksomme indsatser vil kunne hjælpe kommunerne med at imødegå problemerne? Det er omdrejningspunktet for denne spørgeskemaundersøgelse, som VIVE gennemfører for Socialstyrelsen.

Formålet er at få et systematisk, landsdækkende billede af kommunernes udfordringer på områderne for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, som Socialstyrelsen kan bruge til at målrette udviklingen af praksisnær viden og virksomme sociale indsatser, der effektivt kan understøtte kommunernes arbejde med at sikre progression og velfærd for disse målgrupper. Det er første gang, der laves en undersøgelse af denne art på området.

Spørgeskemaet dækker ikke alt på områderne for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, men fokuserer på de problemstillinger og målgrupper, som en forundersøgelse har vist, at kommunerne er særligt optagede af lige nu. Spørgeskemaet afdækker kun i begrænset omfang udfordringer, der relaterer sig til juridiske og økonomiske anliggender på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap.

Vi stiller dig en række spørgsmål om forskellige udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap. Du vil også blive bedt om at svare på, om I i din kommune oplever behov for ekstern understøttelse til at imødekomme udfordringerne. Til sidst i spørgeskemaet vil du blive bedt om at prioritere de problemstillinger, hvor I oplever de største udfordringer og de største behov for ekstern understøttelse til at imødekomme udfordringerne. Afslutningsvist har du mulighed for at beskrive andre centrale udfordringer, som I oplever på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap.

I besvarelsen af spørgeskemaet vil vi bede dig tage udgangspunkt i den nuværende situation i din kommune.

Bliver du forhindret i at færdiggøre din besvarelse af spørgeskemaet, efter at du er påbegyndt, kan du altid tilgå spørgeskemaet igen via knappen 'Deltag' i den mail du har modtaget med spørgeskemaet. De svar, du har afgivet, er gemt indtil dét sted i skemaet, hvor du evt. afbryder besvarelsen.

Det tager ca. 25 minutter at besvare spørgeskemaet. Spørgeskemaet vil være aktivt i perioden frem til og med d. 6. februar 2019.

På forhånd tusind tak for din hjælp!

Kontakt

Spørgsmål vedr. spørgeskemaet:
Projektleder Katrine Iversen

VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd
33 69 77 02
kaiv@vive.dk

Øvrige spørgsmål:
Programleder Gitte Bossi-Andresen
Center for Børn, Unge og Familier, Socialstyrelsen
50 81 09 38
gba@socialstyrelsen.dk

Udskriv hele spørgeskemaet her:

Vi vil gerne bede om oplysninger på den person, der besvarer spørgeskemaet. Dette alene for at vi kan se, hvem i jeres kommune, der har besvaret spørgeskemaet. Det er kun medarbejdere fra VIVE, der ser disse oplysninger:

Navn:

Titel:

Kommunenavn:

E-mail:

Spørgsmålene i dette spørgeskema vedrører områderne for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap.

Udsatte børn og unge afgrænses i denne undersøgelse som børn og unge, der er udsatte pga. problemstillinger, der vedrører dem selv (herunder også psykisk sårbare børn og unge) og børn og unge, der er udsatte pga. problemstillinger i familien.

Børn og unge med handicap afgrænses i denne undersøgelse som børn og unge med varig og betydelig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, herunder hjerneskade, udviklingshæmning, muskelsvind, kommunikationshandicap så som syns- eller høreudfordringer samt børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker.

Når der spørges til specifikke målgrupper, vil det fremgå tydeligt af spørgsmålsformuleringerne.

Vores forundersøgelse har peget på en række udfordringer med at etablere en fælles og tydelig lokal faglig strategi i kommunerne samt at etablere et kvalificeret styringsgrundlag, der kan danne

ramme for en samlet, målrettet og effektiv indsats på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap.

Hvor store udfordringer oplever din kommune med...

	Slet ingen udfordringer	Mindre udfordringer	Ret store udfordringer	Meget store udfordringer	Ved ikke
...at etablere en lokal strategi for det socialfaglige arbejde, som er styrende for indsatsen på alle niveauer (udfører, myndighed, ledelsesniveau og lokalpolitisk niveau)?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at der er utilstrækkelige data på børne- og ungeområdet (fx data om målgrupper, målgruppers progression som følge af indsatsen samt om indsatsens omkostninger)?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at anvende eksisterende data til ledelsesinformation og reel styring efter faglige og strategiske målsætninger?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at der mangler redskaber til løbende monitorering og progressionsmåling på borgerniveau?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at koble data på tværs af fagsystemer?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Oplever I andre udfordringer med at etablere en fælles og tydelig lokal faglig strategi samt at etablere et kvalificeret styringsgrundlag i din kommune? (Skriv venligst herunder)

Hvor store udfordringer oplever I samlet set med at etablere en fælles og tydelig lokal faglig strategi samt at etablere et kvalificeret styringsgrundlag?

- (1) Slet ingen udfordringer
(2) Mindre udfordringer
(3) Ret store udfordringer

- (4) Meget store udfordringer
- (5) Ved ikke

Nogle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap kan løses af kommunerne selv. Andre udfordringer kan have særlig gavn af ekstern understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre aktører på området.

Hvor stort er behovet for ekstern understøttelse for at imødekomme udfordringerne med at etablere en fælles og tydelig lokal faglig strategi samt at etablere et kvalificeret styringsgrundlag?

- (1) Slet intet behov
- (2) Mindre behov
- (3) Ret stort behov
- (4) Meget stort behov
- (5) Ved ikke

Hvad har I helt konkret brug for understøttelse til for at imødekomme de udfordringer, I oplever med at etablere en fælles og tydelig lokal faglig strategi samt at etablere et kvalificeret styringsgrundlag? (Skriv venligst herunder)

Vores forundersøgelse har også peget på en række udfordringer med at omlægge til tidligere og mere forebyggende indsatser hos de udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, som efter serviceloven har brug for en indsats.

Hvor store udfordringer oplever din kommune med...

	Slet ingen udfordringer	Mindre udfordringer	Ret store udfordringer	Meget store udfordringer	Ved ikke
...at sikre, at fagpersoner på tværs af børne- og ungeområdet har sikkerhed i vurdering af bekymringer om mistrivsel?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at det er uklart for relevante aktører, hvor de skal henvende sig ved bekymring om mistrivsel, og hvordan de skal handle, hvis bekymringen viser sig at være reel?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

	Slet ingen udfordrin- ger	Mindre udfordrin- ger	Ret store udfordrin- ger	Meget store ud- fordringer	Ved ikke
...at sikre tidlig inddragelse af forældrene i forbindelse med bekymring om mistrivsel?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at sikre tilstrækkelig systematik i kommunens anvendelse af forebyggende tilbud (§ 11)?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at sætte tidligt ind i problemudviklingen med kvalificerede indsatser, så færre børn får brug for indgribende foranstaltninger?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at sikre, at udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap i tilstrækkelig grad får hjælp og støtte af kommunen til at fastholde deres almindelige hverdagsliv (i dagtilbud, skole, ungdomsuddannelse mv.)?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at investere i en tidligere og mere forebyggende indsats, hvor de potentielle økonomiske gevinster ligger længere ude i fremtiden og evt. på andre fagområder?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at samarbejde med og få inddraget civilsamfundet i forhold til indsatsen, hvor det er hensigtsmæssigt (fx frivillige foreninger)?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Oplever I andre udfordringer med at omlægge til tidligere og mere forebyggende indsatser hos de udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap? (Skriv venligst her)

Hvor store udfordringer oplever I samlet set med at omlægge til tidligere og mere forebyggende indsatser hos de udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap?

- (1) Slet ingen udfordringer
- (2) Mindre udfordringer
- (3) Ret store udfordringer
- (4) Meget store udfordringer
- (5) Ved ikke

Nogle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap kan løses af kommunerne selv. Andre udfordringer kan have særlig gavn af ekstern understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre aktører på området.

Hvor stort er det samlede behov for ekstern understøttelse for at imødekomme udfordringerne med at omlægge til tidligere og mere forebyggende indsatser hos de udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap?

- (1) Slet intet behov
- (2) Mindre behov
- (3) Ret stort behov
- (4) Meget stort behov
- (5) Ved ikke

Hvad har I helt konkret behov for understøttelse til for at imødekomme de udfordringer, I oplever med at omlægge til tidligere og mere forebyggende indsatser hos de udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap? (Skriv venligst herunder)

Vores forundersøgelse har peget på en række udfordringer med at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats på tværs af almensektoren og socialområdet, samt mellem socialområdet og psykiatrien, for de udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, som modtager en indsats efter serviceloven.

Hvor store udfordringer oplever din kommune med...

	Slet ingen udfordringer	Mindre udfordringer	Ret store udfordringer	Meget store udfordringer	Ved ikke
...at etablere relevant og effektivt samarbejde med fagpersoner i sundhedsplejen omkring det enkelte barn?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

	Slet ingen udfordrin- ger	Mindre udfordrin- ger	Ret store udfordrin- ger	Meget store ud- fordringer	Ved ikke
...at etablere relevant og ef- fektivt samarbejde med fag- personer på dagtilbudsområ- det omkring det enkelte barn?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere relevant og ef- fektivt samarbejde med fag- personer på skoleområdet omkring det enkelte barn?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere relevant og ef- fektivt samarbejde med fag- personer i PPR omkring det enkelte barn eller den enkelte unge?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere relevant og ef- fektivt samarbejde med fag- personer på beskæftigelses- området/jobcenteret og UU omkring den enkelte unge?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere relevant og ef- fektivt samarbejde med børne- og ungdomspsyki- atrien omkring det enkelte barn eller den enkelte unge?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere relevant og ef- fektivt samarbejde mellem myndighed og udfører om- kring det enkelte barn eller den enkelte unge?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere relevant og ef- fektivt samarbejde mellem myndighedspersoner fra forskellige fagområder i kommunen og/eller regioner omkring det enkelte barn/ung med handicap (fx mellem sundhedsområdet eller ergo- og fysioterapeuter i den handi- capkompenserende indsats)?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Oplever I andre udfordringer med at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats på tværs af almensektoren og socialområdet, samt mellem socialområdet og psykiatrien, for de udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap? (Skriv venligst herunder)

Hvor store udfordringer oplever I samlet set med at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats på tværs af almensektoren og socialområdet, samt mellem socialområdet og psykiatrien, for de udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap?

- (1) Slet ingen udfordringer
- (2) Mindre udfordringer
- (3) Ret store udfordringer
- (4) Meget store udfordringer
- (5) Ved ikke

Nogle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap kan løses af kommunerne selv. Andre udfordringer kan have særlig gavn af ekstern understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre aktører på området.

Hvor stort er det samlede behov for ekstern understøttelse for at imødekomme udfordringerne med at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats på tværs af almensektoren og socialområdet, samt mellem socialområdet og psykiatrien, for de udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap?

- (1) Slet intet behov
- (2) Mindre behov
- (3) Ret stort behov
- (4) Meget stort behov
- (5) Ved ikke

Hvad har I helt konkret behov for understøttelse til for at imødekomme de udfordringer, I oplever med at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats på tværs af almensektoren og socialområdet, samt mellem socialområdet og psykiatrien, for de udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap? (Skriv venligst herunder)

Vores forundersøgelse har peget på en række udfordringer forbundet med at sikre socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap.

Hvor store udfordringer oplever din kommune med...

	Slet ingen udfordringer	Mindre udfordringer	Ret store udfordringer	Meget store udfordringer	Ved ikke
...at sikre tilstrækkelig inddragelse af barn, familie og netværk i sagsbehandlingen?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...systematisk at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, så der kan træffes afgørelse?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at sikre et kvalificeret match af indsats til barnets/den unges og familiens behov?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at sætte mål og udarbejde en relevant handleplan, der understøtter barnets/den unges udvikling?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at sikre relevant og tilstrækkelig opfølgning i sagerne med fokus på progression, udvikling og trivsel hos barnet eller den unge?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at sikre tilstrækkelig viden og kompetencer i sagsbehandlingen, da sagerne på området for udsatte børn og unge ofte er specialiserede?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at sikre tilstrækkelig viden og kompetencer i sagsbehandlingen, da sagerne på området for børn og unge med handicap ofte er specialiserede?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Oplever I andre udfordringer forbundet med at sikre socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap? (skriv venligst herunder)

Hvor store udfordringer oplever I samlet set med at sikre socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap?

- (1) Slet ingen udfordringer
- (2) Mindre udfordringer
- (3) Ret store udfordringer
- (4) Meget store udfordringer
- (5) Ved ikke

Nogle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap kan løses af kommunerne selv. Andre udfordringer kan have særlig gavn af ekstern understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre aktører på området.

Hvor stort er det samlede behov for ekstern understøttelse for at imødekomme udfordringerne med at sikre socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap?

- (1) Slet intet behov
- (2) Mindre behov
- (3) Ret stort behov
- (4) Meget stort behov
- (5) Ved ikke

Hvad har I helt konkret behov for understøttelse til for at imødekomme de udfordringer, I oplever med at sikre socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap? (Skriv venligst herunder)

Vores forundersøgelse har peget på en række udfordringer i forbindelse med anbringelse af udsatte børn og unge. Hvor store udfordringer oplever din kommune med...

	Slet ingen udfordringer	Mindre udfordringer	Ret store udfordringer	Meget store udfordringer	Ved ikke
...at rekruttere nye kompetente plejefamilier?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

	Slet ingen udfordrin- ger	Mindre udfordrin- ger	Ret store udfordrin- ger	Meget store ud- fordringer	Ved ikke
...at de eksisterende plejefami- lier mangler kompetencer og vi- den i forhold til arbejdet med de anbragte børn og unge?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at døgninstitutioner og op- holdssteder mangler kompe- tencer og viden i forhold til ar- bejdet med de anbragte børn og unge?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at anvende netværksanbrin- gelse i tilstrækkelig grad, hvor det er en mulighed?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at kombinere forskellige an- bringelsestilbud i sager, hvor det er relevant (fx anbringelse i plejefamilie med kortvarige behandlingsophold på en insti- tution)?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at understøtte et velfunge- rende samvær mellem an- bragte børn/unge og deres forældre, søskende og øvrige netværk?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at samarbejde med skolen om at understøtte anbragte børn og unges skolegang?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at følge tilstrækkeligt op på den anbragtes progression og udvikling med udgangspunkt i handleplanen og den støtte, der gives?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere et passende og effektivt samarbejde og koor- dinering omkring børn og unge anbragt i andre kommu- ner (fx ift. skole og efter- værn)?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at arbejde med biologiske forældres kompetencer med fokus på stabilitet i anbrin- gelse og eventuel hjemtagelse (fx via forældrehandleplaner)?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Oplever I andre udfordringer i forbindelse med anbringelse af udsatte børn og unge? (Skriv venligst herunder)

Hvor store udfordringer oplever I samlet set i forbindelse med anbringelse af udsatte børn og unge?

- (1) Slet ingen udfordringer
- (2) Mindre udfordringer
- (3) Ret store udfordringer
- (4) Meget store udfordringer
- (5) Ved ikke

Nogle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap kan løses af kommunerne selv. Andre udfordringer kan have særlig gavn af ekstern understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre aktører på området.

Hvor stort er det samlede behov for ekstern understøttelse for at imødekomme udfordringerne i forbindelse med anbringelse af udsatte børn og unge?

- (1) Slet intet behov
- (2) Mindre behov
- (3) Ret stort behov
- (4) Meget stort behov
- (5) Ved ikke

Hvad har I helt konkret behov for understøttelse til for at imødekomme de udfordringer, I oplever i forbindelse med anbringelse af udsatte børn og unge? (Skriv venligst herunder)

Vores forundersøgelse har peget på en række udfordringer i arbejdet børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker, der modtager en indsats efter serviceloven.

Hvor store udfordringer oplever din kommune med...

	Slet ingen udfordringer	Mindre udfordringer	Ret store udfordringer	Meget store udfordringer	Ved ikke
...at der opleves en stigning i antallet af børn og unge med autisme, ADHD eller lignende vanskeligheder?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at skabe klarhed om, hvilke problemstillinger omkring et barn eller en ung med autisme, ADHD eller lignende problematikker der skal håndteres med en særlig indsats på almenområdet, og hvilke problemstillinger der skal håndteres med en indsats via serviceloven?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at tilvejebringe viden og kompetencer hos myndighed og udfører i forhold til at iværksætte en virksom indsats til børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at sikre tilstrækkeligt fokus på forebyggelse af social isolation hos børn med autisme?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at der mangler virksomme indsatser til udvikling af sociale kompetencer/mestring til børn og unge med autisme, ADHD eller lignende vanskeligheder (fx psykoekation)?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere et relevant og effektivt samarbejde på tværs af aktører i kommunen omkring indsatser for børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Oplever I andre udfordringer i arbejdet med børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker? (Skriv venligst herunder)

Hvor store udfordringer oplever I samlet i arbejdet med børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker?

- (1) Slet ingen udfordringer
- (2) Mindre udfordringer
- (3) Ret store udfordringer
- (4) Meget store udfordringer
- (5) Ved ikke

Nogle udfordringer på området for udsatte børn og unge og børn og unge med handicap kan løses af kommunerne selv. Andre udfordringer kan have særlig gavn af ekstern understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre aktører på området.

Hvor stort er det samlede behov for ekstern understøttelse for at imødekomme udfordringerne i arbejdet med børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker?

- (1) Slet intet behov
- (2) Mindre behov
- (3) Ret stort behov
- (4) Meget stort behov
- (5) Ved ikke

Hvad har I helt konkret behov for understøttelse til for at imødekomme udfordringerne i arbejdet med børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker? (Skriv venligst herunder)

Vores forundersøgelse har peget på en række udfordringer foranlediget af en stigning i antallet af psykisk sårbare børn og unge (fx i form af angst, selvskade, ensomhed, social isolation, depression og/eller generel tristhed).

Hvor store udfordringer oplever din kommune med...

	Slet ingen udfordringer	Mindre udfordringer	Ret store udfordringer	Meget store udfordringer	Ved ikke
...at der opleves en stigning i antallet af psykisk sårbare børn og unge?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...tidligt at opspore børn og unge med udfordringer relateret til psykisk sårbarhed?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at der mangler forebyggende kommunale indsatser målrettet psykisk sårbare børn og unge, der ikke er i kontakt med sundhedssystemet/har en diagnose?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at skabe klarhed om, hvilke problemstillinger vedrørende psykisk sårbare børn og unge der skal håndteres med en særlig indsats på almenområdet, og hvilke problemstillinger der skal håndteres med en indsats via serviceloven?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere relevant og effektivt samarbejde mellem det specialiserede socialområde og almenområdet (skole, PPR m.v.) i forhold til børn og unge med psykisk sårbarhed?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at tilvejebringe viden og kompetencer hos myndighed og udfører i forhold til at iværksætte en virksom indsats til psykisk sårbare børn og unge?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere relevant og effektivt samarbejde mellem det specialiserede socialområde og børne- og ungdomspsykiatrien i forhold til børn og unge med psykisk sårbarhed?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Oplever I andre udfordringer foranlediget af en stigning i antallet af psykisk sårbare børn og unge? (Skriv venligst herunder)

Hvor store udfordringer oplever I samlet set foranlediget af en stigning i antallet af psykisk sårbare børn og unge?

- (1) Slet ingen udfordringer
- (2) Mindre udfordringer
- (3) Ret store udfordringer
- (4) Meget store udfordringer
- (5) Ved ikke

Nogle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap kan løses af kommunerne selv. Andre udfordringer kan have særlig gavn af ekstern understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre aktører på området.

Hvor stort er det samlede behov for ekstern understøttelse for at imødekomme udfordringerne foranlediget af en stigning i antallet af psykisk sårbare børn og unge?

- (1) Slet intet behov
- (2) Mindre behov
- (3) Ret stort behov
- (4) Meget stort behov
- (5) Ved ikke

Hvad har I helt konkret behov for understøttelse til for at imødekomme udfordringerne foranlediget af en stigning i antallet af psykisk sårbare børn og unge? (Skriv venligst herunder)

Vores forundersøgelse har peget på en række udfordringer i arbejdet med at opspore og handle på sager omkring udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, som har været udsat for overgreb.

Hvor store udfordringer oplever din kommune med...

	Slet ingen udfordrin- ger	Mindre udfordrin- ger	Ret store udfordrin- ger	Meget store ud- fordringer	Ved ikke
...at sikre tilstrækkelig opmærksomhed omkring overgreb og vold over for børn og unge med handicap, der fx kan have kommunikationsvanskeligheder, begrænsede kognitive evner og/eller manglende erfaring med egen grænsesætning?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at forebygge og undgå sager, hvor børn krænker andre børn, fx når de er anbragt på institution?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at sikre, at der på tværs af kommunale aktører er en klar rolle- og ansvarsfordeling og klare handlespor i forbindelse med opsporing af overgreb?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere et relevant og effektivt samarbejde på tværs af kommunale aktører i konstaterede overgrebssager?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Oplever I andre udfordringer i arbejdet med at opspore og handle på overgrebssager?
(Skriv venligst herunder)

Hvor store udfordringer oplever I samlet set i arbejdet med at opspore og handle på overgrebssager?

- (1) Slet ingen udfordringer
 (2) Mindre udfordringer

- (4) Meget store udfordringer
- (5) Ved ikke

Nogle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap kan løses af kommunerne selv. Andre udfordringer kan have særlig gavn af ekstern understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre aktører på området.

Hvor stort er det samlede behov for ekstern understøttelse for at imødekomme udfordringerne i arbejdet med at opspore og handle på overgrebssager?

- (1) Slet intet behov
- (2) Mindre behov
- (3) Ret stort behov
- (4) Meget stort behov
- (5) Ved ikke

Hvad har I helt konkret behov for understøttelse til for at imødekomme de udfordringer, I oplever i arbejdet med at opspore og handle på overgrebssager? (Skriv venligst herunder)

Vores forundersøgelse har peget på en række udfordringer forbundet med at sikre, at udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap får den fornødne støtte til deres faglige udvikling og trivsel i skolen.

Hvor store udfordringer oplever din kommune med...

	Slet ingen udfordringer	Mindre udfordringer	Ret store udfordringer	Meget store udfordringer	Ved ikke
	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere en tværfaglig strategi for håndtering af børn og unge med bekymrende skolefravær?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at være tilstrækkeligt opmærksomme på de tidlige tegn på, at barnet eller den unge ikke trives i skolen?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

	Slet ingen udfordrin- ger	Mindre udfordrin- ger	Ret store udfordrin- ger	Meget store ud- fordringer	Ved ikke
...at skabe klarhed om, hvilke problemstillinger vedrørende børn og unge med bekymrende skolefravær der skal håndteres med en særlig indsats på almenområdet, og hvilke problemstillinger der skal håndteres med en indsats via serviceloven?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at der mangler viden og kompetencer i forhold til håndteringen af udsatte børn og unge med bekymrende skolefravær?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at der mangler viden og kompetencer i forhold til håndteringen af børn og unge med handicap med bekymrende skolefravær?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere relevant og effektivt samarbejde mellem det specialiserede socialområde og skoleområdet som kan understøtte en stabil skolegang for børn og unge med bekymrende skolefravær?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Oplever I andre udfordringer forbundet med at sikre, at udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap får den fornødne støtte til deres faglige udvikling og trivsel i skolen? (Skriv venligst herunder)

Hvor store udfordringer oplever I samlet set med at sikre, at udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap får den fornødne støtte til deres faglige udvikling og trivsel i skolen?

- (1) Slet ingen udfordringer
(2) Mindre udfordringer

- (3) Ret store udfordringer
- (4) Meget store udfordringer
- (5) Ved ikke

Nogle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap kan løses af kommunerne selv. Andre udfordringer kan have særlig gavn af ekstern understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre aktører på området.

Hvor stort er det samlede behov for ekstern understøttelse for at imødekomme udfordringerne forbundet med at sikre, at udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap får den fornødne støtte til deres faglige udvikling og trivsel i skolen?

- (1) Slet intet behov
- (2) Mindre behov
- (3) Ret stort behov
- (4) Meget stort behov
- (5) Ved ikke

Hvad har I helt konkret behov for understøttelse til for at imødekomme de udfordringer, I oplever med at sikre, at udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap får den fornødne støtte til deres faglige udvikling og trivsel i skolen? (Skriv venligst herunder)

Vores forundersøgelse har peget på en række udfordringer i arbejdet med meget udsatte unge, som har komplekse problemstillinger, fx en psykisk sårbarhed og samtidigt misbrug, kriminalitet og/eller hjemløshed. Disse unge er ofte langt fra uddannelse eller beskæftigelse og kan også være i efterværn. Det kræver et tæt og helhedsorienteret samarbejde på tværs af fagområder i kommunen.

Hvor store udfordringer oplever din kommune med...

	Slet ingen udfordringer	Mindre udfordringer	Ret store udfordringer	Meget store udfordringer	Ved ikke
...at motivere og fastholde meget udsatte unge med komplekse problemstillinger i en relevant indsats?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

	Slet ingen udfordrin- ger	Mindre udfordrin- ger	Ret store udfordrin- ger	Meget store ud- fordringer	Ved ikke
...at etablere et relevant og effektivt samarbejde mellem relevante fagområder i kommunen i forhold til unge med komplekse problemstillinger?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at sikre virkningsfulde indsatser målrettet unge med komplekse problemstillinger?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at ændre tilgangen til de unge fra et trivsels- og omsorgsfokus til et mestrings- og færdighedsfokus, som i højere grad sigter på at klæde de unge på til at træde ind i en selvstændig voksertilværelse?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere en relevant og effektiv koordinering og vidensoverlevering mellem fagpersoner i kommunen omkring den unge med komplekse problemstillinger ved overgangen fra ung til voksen?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Oplever I andre udfordringer i arbejdet med meget udsatte unge, som har komplekse problemstillinger? (Skriv venligst herunder)

Hvor store udfordringer oplever I samlet set i arbejdet med meget udsatte unge, som har komplekse problemstillinger?

- (1) Slet ingen udfordringer
(2) Mindre udfordringer
(3) Ret store udfordringer
(4) Meget store udfordringer
(5) Ved ikke

Nogle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap kan løses af kommunerne selv. Andre udfordringer kan have særlig gavn af ekstern understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre aktører på området.

Hvor stort er det samlede behov for ekstern understøttelse for at imødekomme udfordringerne i arbejdet med meget udsatte unge, som har komplekse problemstillinger, fx i form af både misbrug, psykisk sårbarhed, kriminalitet og/eller hjemløshed?

- (1) Slet intet behov
- (2) Mindre behov
- (3) Ret stort behov
- (4) Meget stort behov
- (5) Ved ikke

Oplever I andre udfordringer i arbejdet omkring børn i meget udsatte familier? (Skriv venligst herunder)

Hvad har I helt konkret behov for understøttelse til for at imødekomme de udfordringer, I oplever i arbejdet med meget udsatte unge, som har komplekse problemstillinger, fx i form af både misbrug, psykisk sårbarhed, kriminalitet og/eller hjemløshed? (Skriv venligst herunder)

Vores forundersøgelse har peget på en række udfordringer i arbejdet omkring børn i meget udsatte familier, ofte med komplekse problemstillinger blandt forældrene, fx i form af misbrugsproblemer, psykiske vanskeligheder og/eller langvarig arbejdsløshed. Der er således

tale om børn, der er pårørende til udsatte forældre, som oplever negative eller direkte skadelige familieinterne dynamikker.

Hvor store udfordringer oplever din kommune med...

	Slet ingen udfordrin- ger	Mindre udfordrin- ger	Ret store udfordrin- ger	Meget store ud- fordringer	Ved ikke
...at få lov til at komme ind og arbejde socialfagligt i meget udsatte familier (fx lukkede familier eller familier, som ikke ønsker at samarbejde)?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at identificere og opspore meget udsatte familier, hvor der kan være mistanke om, at børnene oplever omsorgssvigt og lignende?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at opsætte fælles mål for hele familien, tilrette indsatsen derefter og følge op herpå?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at etablere en relevant og effektiv koordinering af indsatsen til de meget udsatte familier på tværs af fagområder i kommunen?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Hvor store udfordringer oplever I samlet set i arbejdet omkring børn i meget udsatte familier?

- (1) Slet ingen udfordringer
- (2) Mindre udfordringer
- (3) Ret store udfordringer
- (4) Meget store udfordringer
- (5) Ved ikke

Nogle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap kan løses af kommunerne selv. Andre udfordringer kan have særlig gavn af ekstern understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre aktører på området.

Hvor stort er det samlede behov for ekstern understøttelse for at imødekomme udfordringerne i arbejdet omkring børn i meget udsatte familier?

- (1) Slet intet behov
- (2) Mindre behov
- (3) Ret stort behov
- (4) Meget stort behov
- (5) Ved ikke

Hvad har I helt konkret behov for understøttelse til for at imødekomme de udfordringer, I oplever i arbejdet omkring børn i meget udsatte familier? (Skriv venligst herunder)

Vores forundersøgelse har peget på en række udfordringer i arbejdet med familier med børn med handicap (fx børn og unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, herunder hjerneskade, udviklingshæmning, muskelsvind, kommunikationshandicap såsom syns- eller hørefordringer samt børn og unge med autisme, ADHD eller lignende vanskeligheder).

Hvor store udfordringer oplever din kommune med...

	Slet ingen udfordringer	Mindre udfordringer	Ret store udfordringer	Meget store udfordringer	Ved ikke
...at der mangler relevante og effektive indsatser til familier med børn med handicap?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at sikre tilstrækkelig koordinering af barnets sag, så forældrene undgår at blive tovholdere på sagen i de forskellige fagområder?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at der mangler metoder og indsatser til at kunne give den rette hjælp til familier med børn eller unge med handicap, herunder særligt til søskende?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
...at der mangler redskaber til relevant inddragelse af barnet/den unge i sagsbehandlingen, herunder i forhold til valg af de rette løsninger og tilbud?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Oplever I andre udfordringer i arbejdet med familier med børn eller unge med handicap? (Skriv venligst herunder)

Hvor store udfordringer oplever I samlet set i arbejdet med familier med børn eller unge med handicap?

- (1) Slet ingen udfordringer
- (2) Mindre udfordringer
- (3) Ret store udfordringer
- (4) Meget store udfordringer
- (5) Ved ikke

Nogle udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap kan løses af kommunerne selv. Andre udfordringer kan have særlig gavn af ekstern understøttelse fra fx Socialstyrelsen eller andre aktører på området.

Hvor stort er det samlede behov for ekstern understøttelse for at imødekomme udfordringerne i arbejdet med familier med børn eller unge med handicap?

- (1) Slet intet behov
- (2) Mindre behov
- (3) Ret stort behov
- (4) Meget stort behov
- (5) Ved ikke

Hvad har I helt konkret behov for understøttelse til for at imødekomme de udfordringer, I oplever i arbejdet med familier med børn eller unge med handicap? (Skriv venligst herunder)

Vi har spurgt til, hvordan I i [Kommunenavn] oplever en række udfordringer på området for udsatte børn og unge samt området for børn og unge med handicap. Nu vil vi bede dig prioritere udfordringerne alt efter, hvor din kommune oplever de største udfordringer.

Vælg venligst de tre fokusområder, hvor I oplever de største udfordringer fra listen nedenunder.

- (1) Lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag
- (2) Omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats
- (3) Sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien
- (4) Socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandling
- (5) Anbringelse af børn og unge
- (6) Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker
- (7) Psykisk sårbare børn og unge

- (8) Overgreb på udsatte børn og unge/børn og unge med handicap
- (9) Skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap
- (10) Meget udsatte unge med komplekse problemstillinger
- (11) Børn i meget udsatte familier
- (12) Familier med børn eller unge med handicap

Prioriter de valgte fokusområder fra 1-3, hvor 1 er den største udfordring. Du kan klikke på og trække de enkelte valgmuligheder, så de står i den rigtige rækkefølge.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandling	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Anbringelse af børn og unge	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Psykisk sårbare børn og unge	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Overgreb på udsatte børn og unge/børn og unge med handicap	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Meget udsatte unge med komplekse problemstillinger	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Børn i meget udsatte familier	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Familier med børn eller unge med handicap	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐

Vi har også spurgt til jeres behov for understøttelse for at imødekomme udfordringerne på områderne for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap i [Kommune navn]. Her vil vi også bede dig prioritere udfordringerne alt efter, hvor din kommune oplever størst behov for eksternt understøttelse fra Socialstyrelsen eller andre aktører.

Vælg venligst de tre fokusområder, hvor I oplever de største behov for understøttelse for at imødekomme udfordringerne på områderne fra listen nedenunder.

- (1) Lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag
- (2) Omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats
- (3) Socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandling
- (4) Sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien
- (5) Anbringelse af børn og unge
- (6) Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker
- (7) Psykisk sårbare børn og unge
- (8) Overgreb på udsatte børn og unge/børn og unge med handicap
- (9) Skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap
- (10) Meget udsatte unge med komplekse problemstillinger
- (11) Børn i meget udsatte familier
- (12) Familier med børn eller unge med handicap

Prioriter de valgte fokusområder fra 1-3, hvor 1 er det fokusområde, hvor I har størst behov for understøttelse til at imødekomme udfordringerne på området. Du kan klikke på og trække og trække de enkelte valgmuligheder, så de står i den rigtige rækkefølge.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lokal faglig strategi og kvalificeret styringsgrundlag	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Omlægning til en tidligere og mere forebyggende indsats	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Socialfaglig og juridisk kvalitet i sagsbehandling	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Sammenhæng og koordinering på tværs af socialområdet og almensektoren/psykiatrien	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Anbringelse af børn og unge	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Børn og unge med autisme, ADHD eller lignende problematikker	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Psykisk sårbare børn og unge	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Overgreb på udsatte børn og unge/børn og unge med handicap	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Skolegang og fravær hos udsatte børn og unge/børn og unge med handicap	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Meget udsatte unge med komplekse problemstillinger	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Børn i meget udsatte familier	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐
Familier med børn eller unge med handicap	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐	(10) ☐	(11) ☐	(12) ☐

Du er blevet præsenteret for en række udfordringer på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap, men måske er der andre udfordringer på området, som fylder i din kommune? Beskriv venligst disse udfordringer i feltet herunder:

Vi har ikke flere spørgsmål.

Hvis du ønsker at printe din besvarelse, kan du gøre det her:

Herefter kan du lukke vinduet.

Mange tak for din besvarelse!

**VIDEN I
VELFÆRD**

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD